

asomedya

ANKARA SANAYİ ODASI YAYIN ORGANİDİR • MART-NİSAN 2016

**Türkiye'nin
inşaat devleri
asomedya
için bir araya
geldi**

**İdris
Yamantürk:
"Bu ülkeyi
kalkındırmak için
var gücümüzle
çalışacağız"**

**İlaç maliyet değil
değer yaratacak**

Hazır mısınız?

Endüstri 4.0 ile Türkiye'yi
neler bekliyor

Güven ve İstikrarın Buluştuğu Adres...

www.karba.com.tr

İtfaiye Araçları

Merdivenli İtfaiye Araçları

Teleskopik Bomlu Araçlar

Kombine Kanal Açma

Yüksek Basıncılı Kanal Açma

Kanal Temizleme

Çöp Kamyonları

Damperli Kamyonlar

Su Tankerleri

Pompalar ve Komponentler

KARBA®
OTOMOTİV MAKİNA SANAYİ VE TİCARET LTD.ŞTİ.

1. Org. San. Böl. Ayaş Karayolu 25. Km.
Oğuz Cd. No:53 06930 Sincan / ANKARA
T : +90 (312) 267 27 00
F : +90 (312) 267 49 60
E : info@karba.com.tr

En iyiler için alternatif yoktur.

Sizin de tercihiniz en iyiler olsun.
C-Serisi, Mengerler Ankara'da.

Mercedes-Benz

The best or nothing.

asomedyya

ANKARA SANAYİ ODASI DERGİSİ
MART-NİSAN 2016

İMTİYAZ SAHİBİ

ANKARA SANAYİ ODASI (ASO) Adına
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
NURETTİN ÖZDEBİR

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
OKAN SAYKUN

Yayın Koordinatörü
DR. NACİ CANPOLAT

Yayın Türü/Aralığı
SÜRELİ / İKİ AYLIK

Yönetim Yeri
Atatürk Bulvarı No:193
Kavaklıdere/ ANKARA
Telefon : (0312) 417 12 00
Faks : (0312) 417 52 05
Web: www.aso.org.tr
E-mail: aso@aso.org.tr

Yayına Hazırlık

DÜNYA
ajansd

Genel Yönetmen
Gürhan DEMİRBAŞ

Genel Yönetmen Yardımcısı
Eser SOYGÜDER YILDIZ

Görsel Yönetmen
Hakan KAHVECİ

Editör
Yağmur Bahar POLAT

Kurumsal Satış Yöneticisi
Özlem ADAŞ

Reklam Rezervasyon
Mehtap YILDIRIM
Tel: 0212 440 2839
mehtap.yildirim@dunya.com

İletişim
Tel: 0212 440 27 63 - 0212 440 29 68
ajansd@dunya.com
www.ajansdyayincilik.com

Baskı
İstanbul Basım Promosyon
Basın Ekspres Yolu Cemal Ulusoy Cad.
No:38/A 34620, Sefaköy-İstanbul
info@istanbulprinting.com
Tel: (0212) 603 26 20

* Reklamlar, reklam veren şirketin sorumluluğundadır.

* Dergimizde yayımlanan yazı ve fotoğraflar Ankara Sanayi Odası'nın izni alınarak, kaynak belirtilerek; tam, özet veya alıntı yapılarak kullanılabilir.

* asomedyya dergisi, Ankara Sanayi Odası'nın ücretsiz, süreli yayınıdır.

ENDÜSTRİ 4.0 İLE TÜRKİYE'Yİ NELER BEKLİYOR?

96

48

86

94

C Unvanlar yönetim biçimlerini değiştiriyor

64 YUVARLAK MASA TOPLANTISI

asomedyanın bu ayki yuvarlak masa konukları, 30 Numaralı Komite İnşaat ve Tesisat Mütahhitleri ile 31 Numaralı Komite Altyapı Mütahhitleri oldu. Komite üyelerinin yanı sıra, ASO Başkanı Nurettin Özdebir ve Mütahhitler Birliği Başkanı Mithat Yenigün'ün katıldığı toplantıda, sektör sorunlarına değinildi.

76 İŞ HAYATINDA KADIN

Prefi Prefabrik Yönetim Kurulu Başkanı Belma Yılmazyığıt, yaptığı yatırımlar ve gösterdiği faaliyetlerle şirketini dünyanın birçok ülkesine ihracat yapar büyüklüğe ulaştırdı.

80 ALTERNATİF PAZARLAR

Latin Amerika'nın istikrarlı ekonomilerinin başında gelen Kolombiya, Dünya Bankası tarafından bulunduğu coğrafyada en kolay iş yapılabilecek ülkelerden biri olarak tanımlanıyor.

88 ENERJİ

Türkiye 40 milyar dolarlık potansiyelle sahip nükleer pazarı ile şimdiden iş birliği, tedarik ve yatırım konularında yabancı yatırımcıların listesinde.

96 GEZGİN

Hint Okyanusu'nun çay kokulu esintisi, Sri Lanka...

102 SPOR

Birçok kez dünya rekoru kıran ve Guinness Rekorlar Kitabı'na giren Serbest Dalışçı Şahika Ercümen'e, "Sırada ne var" diye sorduk.

108 NOSTALJİ

Minenin atası: Savatlı gümüş işlemeciliği

110 NEREDE NE YENİR?

Mangalda lezzetin Ankara imzası, Çukurağa Sofrası...

88

asomedy HABER TURU

ASO Teknik Koleji'nde yarı yıl, Bakan Nabi Avcı'nın katılımı ile başladı ASO 25. Gündem Toplantısı yapıldı ASO ile Uluslararası Nükleer Enerji Enstitüsü arasında iş birliği anlaşması imzalandı İş dünyası ile üniversite Teknokent'te

buluştu OSB sohbetlerinde ana başlık "Endüstri 4.0" oldu ABD Büyükelçisi Bass, ASO'yu ziyaret etti Özdebir, vergi panelinde konuştu

OSB'LERDEN

Gana heyeti, ASO 1. OSB'yi ziyaret etti Avrupa Komisyonu Çalıştayı yapıldı OSTİM'den kan bağışi kampanyası Girişimcilik Zirvesi yapıldı

KAPAK KONUSU

Günümüz teknolojisi, iletişimin ve üretimin şeklini hızla değiştiriyor. Artık ürünler ve makineler birbiriyle konuşuyor. Peki "Yeni Sanayi Devrimi" olarak adlandırılan Endüstri 4.0 ile Türkiye'yi neler bekliyor?

CEO'LARLA SOHBET

Karadeniz'in küçük bir köyünde doğan ve okul hayatı hep zorluklar içinde geçen İdris Yamantürk, elektrik mühendisi olarak iş hayatına başladığı memurluktan kısa sürede istifa ederek Türkiye'de ve dünyada bugün inşaat ve enerji devi haline gelen Gürış Holding'i kurdu.

SEKTÖR ANALİZİ

İlaç sektörü, 1 trilyon dolara yaklaşan küresel hacmiyle dünyanın dev sektörleri arasında. Türkiye ise 17'nci sırada bulunduğu pazarda iddialı.

76

110

80

Güneş doğduğu sürece lideriz!

Lideriz çünkü; **22,5 MW'lık**, Türkiye'nin en büyük Güneş Enerjisi Santralini, kaliteden asla ödün vermeden kurduk. Türkiye'nin şartlarını en iyi bilen ve tasarım ile teknolojiyi buluşturarak, mühendislik çözümleri üreten bu koca ekibi de biz kurduk.

Nurettin ÖZDEBİR
Ankara Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

Ülkemizde Nükleer Enerji ve Nükleer Sanayi

Nükleer enerji ülkemizde yıllardır tartışmalara neden olmuş, kamuoyunun hassasiyet gösterdiği bir konudur. Bu hassasiyetin önemli bir bölümü çevresel konularda odaklanmaktadır. Ancak her yeni teknolojinin çevre üzerinde olumsuz etkiler doğurabileceği genellikle gözlerden kaçmaktadır. Küçük bir örnek konunun anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Bilgisayar teknolojisinin çevre üzerinde olumsuz etkileri genellikle küçümsenmektedir. Oysa eskiyen bilgisayarların oluşturduğu atık sorunu ve internet üzerinden birbirine bağlı olan sunucuların (server) dünya enerji arzının yaklaşık yüzde 11'ini tüketmesi, bilgisayar ve internetin de çevre üzerinde olumsuz etkiler doğuracağını göstermektedir. Diğer yandan nükleer enerji, ülkemiz için ucuz bir enerji olması, enerjide arz ve kaynak çeşitliliğini artırması, baz enerji olması, ülkemizde ileri teknoloji yetkinliğinin ve malzeme biliminin gelişmesine katkı sağlaması gibi avantajlara sahiptir.

Bugün dünyada 31 ülkede çalışır durumda 441 nükleer güç santrali faaliyet göstermektedir. 16 ülkede 66 yeni nükleer güç santrali inşaat halindedir ve bunlara ek olarak 27 ülkede 158 nükleer güç santrali proje aşamasındadır. Nükleer enerji üzerindeki tartışmalar, bu alanda gerekli adımların atılmasını ve ülkemizin nükleer enerji ve teknoloji ile tanışmasını geciktirmiştir. Oysa ülkemizde sanayi, nükleer santrallerde kullanılan birçok parçanın üretimini gerçekleştirecek kapasitededir. Üretilen parçaların nükleer santrallerin gerektirdiği kalite düzeyinin kısa sürede yakalanmaması için hiçbir neden yoktur. Ancak bunun için doğru bir stratejinin benimsenmesi gerekmektedir.

Bizce bu strateji kümelenme stratejisidir. Çünkü nükleer sanayide kümelenme, yerli nükleer tedarik zincirinin oluşturulması ve yerli nükleer sanayinin kurulması için gereklidir.

Küreselleşme stratejisi ile mevcut sanayi altyapısını nükleer sanayi için verimli kullanarak bireysel değil, kümelenme genelinde verimi artırmak ve imalatla rekabetçiliği artırmak mümkündür. Nükleer sanayide kümelenme ile üretim ve tasarım kabiliyetini artırmak, AR-GE altyapılarının verimli kullanılması ile AR-GE faaliyetlerini ürüne dönüştürmek ve altyapı paylaşımı ile teknoloji avantajı kazanılabilir.

Bu amaçla Odamız, İstanbul ve Kocaeli Sanayi Odaları, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul Gedik Üniversitesi ve TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi ve 15 özel sektör firması ile iş birliği içinde Nükleer Sanayi Kümesi (NÜKSAK) projesini hazırlanmış ve proje Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na kabul edilmiştir. Projenin amacı, NÜKSAK üyelerinin, nükleer santraller ile diğer elektrik üretim santrallerinde kullanılabilecek ekipmanların tasarım, imalat, montaj ve test yeteneklerinin geliştirilmesidir. Bu çabalar; inovasyon ve verimlilik prensipleri doğrultusunda çalışan, hem iç pazarda etkin hem de ihracat gücü olan yerli nükleer sanayinin kurulmasına öncülük edecektir. Projenin hedefleri nükleer sanayiye özel kaynak ve malzeme teknolojilerinin geliştirilmesi, firmaların nükleer sanayide tasarım kabiliyeti kazanması, teknoloji transferi ile yerli üretim yeteneğinin geliştirilmesi, firmaların nükleer sanayi standartlarına uygun kalitede üretim yapabilmesi projenin hedefleri arasındadır.

ASO Teknik Koleji'nde yarı yıl, Bakan Avcı'nın katılımıyla başladı

Ankara Sanayi Odası tarafından ASO 1. OSB'de kurulan "ASO Teknik Koleji" 2015-2016 eğitim ve öğretim yılı ikinci dönem açılışı, Milli Eğitim Bakanı Nabi Avcı'nın katılımıyla gerçekleştirildi.

ASO Teknik Koleji'nin ikinci yarılı açılışı, Mill Eğitim Bakanı Nabi Avcı'nın yanı sıra, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara Vali Yardımcısı Süleyman Hürrem Aksoy, Ankara Milli Eğitim Müdürü Erol Bozkurt, eğitim kurulu üyeleri ve öğrenciler katıldığı bir törenle yapıldı.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir törende yaptığı konuşmada, AK Parti hükümetleri döneminde organize sanayi bölgelerinde meslek lisesi açılmasına imkan veren düzenlemenin hayata geçirildiğini hatırlatarak, projeye verdikleri katkılardan dolayı Bakan Avcı'ya ve diğer yetkililere teşekkürlerini ilettiler.

Sanayiciler olarak bu okulda iyi bir akademik eğitimin yanında mesleki ve beceri sahibi olan gençler yetiştirmek istediklerini belirten Özdebir, "Okulumuz, hem sanayiciler hem de ülkemiz için çok önemli. Çünkü bu yarışta firmalarımızın var olabilmesi için bu okulda yetişecek gençlerimiz yeni icatlar çıkaracaklar, inovasyonlar yapacaklar, yeni idare tarzları geliştirecekler ve firmalarımızı dünya ile rekabet edebilecek düzeye getirecekler" diye konuştu.

Milli Eğitim Bakanı Nabi Avcı ise ikinci dönemin herkese hayırlı olmasını diledi. Bu yarı yılda da açılışı bir mesleki ve teknik Anadolu lisesinde gerçek-

- 1-Bakan Nabi Avcı, yarı yıl konuşması yaptı.
- 2-ASO Başkanı Nurettin Özdebir, katkı sağlayanlara teşekkür etti.
- 3- Milli Eğitim Bakanı, okulu gezdi.
- 4- Bakan Avcı, öğrencilerle hatıra fotoğrafı çekti.
- 5- ASO Teknik Lisesi öğrencisi, Bakan Avcı'ya makinelerin nasıl çalıştığını anlattı.

leştirdiklerini ifade eden Bakan Avcı, bu okulu mesleki ve teknik eğitime verilen önceliği vurgulamak, sektörün, sanayi ve ticaret odalarının konuya gösterdiği yakın ilgiden dolayı teşekkür etmek için seçtiklerini söyledi.

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİME 8.3 MİLYAR TL KAYNAK

ASO Başkanı Nurettin Özdebir ve yetkililere de teşekkür eden Avcı, ASO'nun bir anaokulu ve yüksek okulu da eğitime kazandırdığına işaret etti. Eğitime katkı sunan tüm hayırseverlere ve girişimcilere teşekkür eden Bakan Avcı, mesleki eğitime katkıları herkes tarafından bilinen Mustafa Koç'a rahmet dileyerek, onun başlattığı projelerin girişimcilere örnek olmasını temenni etti.

Bakan Avcı, 2002-2003 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığına tahsis edilen toplam bütçenin çok daha fazlasını bu yıl mesleki eğitime ayırdıklarını belirterek, 2002-2003 eği-

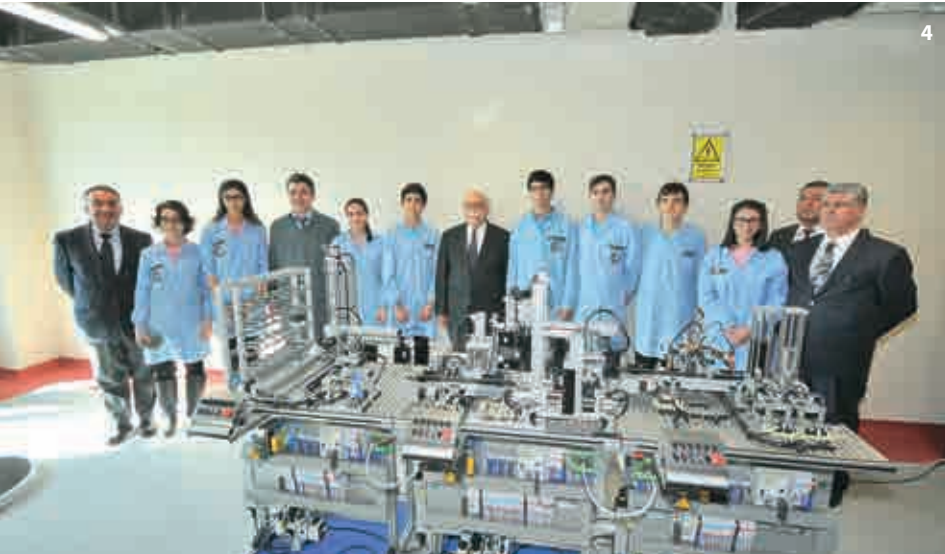
tim-öğretim yılında MEB'e 7 milyar 300 milyon TL, bu yıl ise mesleki ve teknik eğitime, 8 milyar 300 milyon TL kaynak ayrıldığını ifade etti.

Organize sanayi bölgelerinde bugün itibarıyla 34'ü resmi 23'ü özel olmak üzere 57 mesleki ve teknik Anadolu lisesinde yaklaşık 40 bin öğrencinin eğitim gördüğünü aktaran Avcı, bu okullardaki öğrencilere her yıl MEB'in teşvik verdiğini anımsattı.

Bakan Avcı, sözlerini şöyle sürdürdü: "İnşallah, çok kısa zamanda gerçekleştireceğimiz bir yasal düzenlemeyle sadece organize sanayi bölgelerinde ve odalarda, tüzel kişilikler tarafından açılan okullara değil aynı zamanda dışarıda, gerçek kişiler tarafından açılacak mesleki ve teknik lise ve okullara da bu desteği sağlamanın yolunu açmış olacağız. Türkiye mesleki ve teknik eğitimde gerçekten sessiz devrim yaşıyor ve bu okul, bu sessiz devrimin en güzel örneklerinden biri. Toplumca ve eğitim camiası olarak mesleki ve teknik eğitim aldığımız mesafeyi küçümsemekten daha çok yapacaklarımızın olduğu bilinciyle bu konulara hepimizin el birliğiyle öncelik vermesi gerekiyor."

OKULDA İHTİYAÇ SANDIĞI VAR

Bu okulda ders ziline çalmadığını, öğrencilerin ders programlarını öğretmenleriyle yaptığını ve öğrencilerin ihtiyaçlarının karşılanması için bir sandık bulunduğunu ifade eden Avcı, öğrencilerin sandıktan ihtiyaç duydukları zaman para aldıklarını ve ellerine geçince de geri koyduklarını anlattı. Bakan Avcı, konuşmaların ardından öğrencilere, temsili olarak eğitim-öğretim yılının ikinci yarısının ilk ders ziline çaldırıldı. Öğrencilerin zili yavaş çalması üzerine Bakan Avcı, zili eline aldı ve "Böyle çalarsanız kimse derse girmez. "Hayırlı uğurlu olsun" diyerek kendisi çaldı. Bakan Avcı, öğrencilere kitap hediye etti.

ASO 25'inci Gündem Toplantısı yapıldı

“ASO Gündem Toplantıları”nın 25'incisi Eximbank Genel Müdür Yardımcıları Enis Gültekin, Alaaddin Metin ve Krediler Müdürü Berna İldoğan'ın katılımıyla gerçekleşti.

ASO 25'inci Gündem Toplantısı'nda konuşan Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, imalat sanayisindeki artışın geçen yıl yüzde 3,6 düzeyinde gerçekleştiğini belirterek, “Bu artışla 2015 yılını, yüzde 4'lük büyümeyle kapattığımız neredeyse kesinleşti” dedi.

Özdebir, takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretiminin geçen yılın aralık ayında yıllık bazda yüzde 4,5, 2015'in tamamında ise ortalama yüzde 3,1 arttığını ifade etti. Başkan Özdebir, Türkiye ekonomisinin 2016 yılındaki performansının ihracat pazarlarındaki ve dünya ekonomisindeki gelişmelere bağlı olacağına işaret etti.

Dünya ticaret hacmindeki yavaşlamaya da değinen Özdebir, şunları kaydetti: “2014'te 157,5 milyar dolar olan ihracatımız, 2015'te yüzde 9,3

azalarak 144 milyar dolar olarak gerçekleşti. Dünya ticaret hacmindeki artışın yavaşlaması, güney pazarlarımızda yaşanan savaşlar ve en büyük ticaret ortağımız Avrupa Birliği'ndeki büyümenin yavaş seyretmesi, ihracatımızdaki düşüşün nedenleri arasında bulunuyor.”

Özdebir, sektörel ve bölgesel bağımlılıktan kurtulmak ve rekabet edilebilecek alanları belirlemek için özel sektör katılımıyla ihracat stratejisinin güncellenmesi gerektiğini vurguladı.

Türkiye'nin ihracatını geliştirmesi yolunda Türk Eximbank'ın da önemli çaba gösterdiğini dile getiren Başkan Özdebir, “Eximbank'ın ihracatın itici gücü haline gelebilmesi için kaynak yapısı güçlendirilmeli, bürokratik işlemler azaltılarak basitleştirilmeli ve özellikle teminat sorununu kolaylaştırıcı önlemler alınmalı” değerlendirdi-

mesinde bulundu.

Türk Eximbank Uluslararası Krediler Genel Müdür Yardımcısı Alaaddin Metin de Türk Eximbank'ın sermayesinin tamamının hazineye ait olduğunu ifade etti. Metin, konuşmasında, ayrıca ihracatın artırılmasının temel hedefler arasında yer aldığına dikkat çekti.

Gündem toplantısının son konuşmacısı olarak söz alan Sigorta İşlemlerinden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Enis Gültekin ise katılımcılara bankanın sigorta hizmetlerine ilişkin bilgiler verdi.

YÜRÜYELİM ARKADAŞLAR YANINIZDA AKBANK VAR

KOBİ'ler ihracat yapıyor, Türkiye kazanıyor.
Akbank, ülkenin dört bir yanında ihracatla büyümek isteyen herkese
sonuna kadar destek oluyor. Haydi, yürüyelim arkadaşlar!

444 23 23

www.akbank.com

AKBANK

sizin için

ASO ile Uluslararası Nükleer Enerji Enstitüsü arasında iş birliği anlaşması imzalandı

İmzalanan anlaşmaya göre, sektörde faaliyet gösterecek Türk firmalarının eğitim ve sertifikasyon çalışmaları, ASO tarafından yürütülecek.

İstanbul'da düzenlenen 3.Uluslararası Nükleer Santraller Zirvesi'nde, Ankara Sanayi Odası ile Uluslararası Nükleer Enerji Enstitüsü arasında iş birliği anlaşması imzalandı. Ankara Sanayi Odası Genel Sekreteri Doç. Dr. Yavuz Cabbar ile Uluslararası Nükleer Enerji Enstitüsü Başkanı Yves Fanjas arasında imzalanan anlaşmaya göre, sektörde faaliyet gösterecek Türk firmalarının eğitim ve sertifikasyon çalışmaları, ASO tarafından yürütülecek.

İş birliği anlaşmasında konuşan ASO Genel Sekreteri Doç. Dr. Yavuz

Cabbar, "Uluslararası Nükleer Enerji Enstitüsü ile yaptığımız anlaşma aracılığıyla nükleer endüstrisinin ihtiyaç duyduğu eğitim ve sertifikasyonların sağlanması için çok önemli bir girişimi başlatmış olacağız. Ülke olarak sahip olduğumuz altyapı ve eğitim hizmetlerinin nükleer için en ideal şekilde değerlendirmemiz adına bu anlaşma büyük bir önem taşıyor" dedi.

Uluslararası Nükleer Enerji Enstitüsü Başkanı Yves Fanjas ise Türkiye'nin yerel üreticileri için nükleer program faydalarını artırmak istedi-

ğini belirterek, "Buradaki en temel hedef, Türkiye'de kurulması planlanan nükleer santral projelerinin ve bu projelerin altyapılarının mümkün olduğunca yerelleştirilmesi. ASO ile yaptığımız bu anlaşma kapsamında, Türk üreticilerinin nükleer endüstrisine adım atması için gerekli eğitim ve öğretim altyapısını sağlamayı ve kurslar düzenlemeyi hedefliyoruz" diye konuştu. Fanjas, anlaşma kapsamında nükleer sektörünün ihtiyaç duyduğu temel bilgi birikimleri hakkında uzmanlara eğitimler verileceğini ifade etti.

BU KART KİMDEYSE PATRON ODUR!

TEB Patron Kart ile hazır ticari kredinizi şubeden, ATM'den ve Kurumsal İnternet Şubesi'nden 36 aya varan vadelerle kullanabilir, şirket harcamalarınızı yapabilir, düzenli ödemeleriniz için kredili mevduat hesabınızı kullanabilirsiniz. TEB Patron Kart ile ilgili daha fazla bilgi için şubelerimize bekliyoruz.

TEB

teb.com.tr / 444 0 832

İş dünyası ile üniversite Teknokent'te buluştu

Üniversite-İş Dünyası İşbirliği Platformu'nun (ÜNİDİP) 2016 yılı ilk toplantısı, Ankara Üniversitesi Teknokent'te gerçekleştirildi.

ÜNİDİP'in Ankara Üniversitesi Teknokent'te gerçekleştirilen toplantısına, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Erkan İbiş, Türk Sanayici ve İş Adamları Vakfı (TÜSİAV) Başkanı Veli Sarıtoprak, iş dünyası ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri katıldı.

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, yaptığı konuşmada Türkiye'nin ihracatının 2013 yılından beri azaldığını; fakat savunma sanayi ve havacılık sektörlerinde ihracatın arttığını belirtti. Özdebir, "Savunma sanayindeki ihracat artışı, bu alanda rakiplerimizin daha az olmasından ve bizim daha becerikli olmamızdan kaynaklanıyor. Yaptığımız ürünlere sadece emeği ve alın terini değil, bilgiyi de katmak zorundayız. Üniversitelerimiz bilgiyi üreten kurumlarımız; bilgiyi el ile tutulur göz ile

görülür hale getiren kurumlarımız ise teknoparklardır" ifadelerini kullandı.

Teknopark'ta "yararlı böcek" standının dikkatini çektiğini belirten Özdebir, "Böcekten para kazanılacağı kimin aklına gelirdi? Şimdiden o genç arkadaşlarıma yurt dışından bir firma, 200 kilo böcek yumurtası sipariş vermiş. Bu daha başlangıç, her konuda üniversite ile iş birliğine ihtiyacımız var" diye konuştu.

Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Erkan İbiş ise, "Ankara Üniversitesi Teknokent, gelişmekte olan teknoloji geliştirme bölgelerinde 3'üncü sırada. Hedefimiz, bir gıda teknokenti olarak da konumlanmak" diye konuştu.

TÜSİAV Başkanı Veli Sarıtoprak ise, ABD'nin 1951'de ilk teknokenti kurduğunu hatırlattı. Sarıtoprak, Türkiye'nin bu tarihten 50 yıl sonra aynı sürece adım atabildiğini kaydederek,

Eylül 2015 itibarıyla teknokentlerde toplam 3 bin 587 firmada 36 bin 556 çalışan bulunduğunu sözlerine ekledi.

"Ticari ürüne dönüşen patent kazanır, kazandırır" diyen Sarıtoprak, ABD'nin 2022 hedefinin 10 milyon patent olarak açıkladığını, Türkiye'nin ise 2015 yılı itibarıyla toplam 4 bin 900 patente ulaşmasının son derece düşündürücü olduğunu aktardı.

Refaha erişmenin bilgiden geçtiğini ifade eden Sarıtoprak, edilgen yapıdan etken yapıya taşınmak için daha çok çalışmak gerektiğini söyleyerek konuşmasını bitirdi.

OSB sohbetlerinde ana başlık “Endüstri 4.0”

Ankara Sanayi Odası (ASO) tarafından düzenlenen OSB Sohbetleri başlıklı konferanslar dizisinin ilk konusu Endüstri 4.0 oldu.

OSB Sohbetleri başlıklı konferanslar dizisinin ilkinde konuşan ASO Başkanı Nurettin Özdeber, ilk üç sanayi devrimini uzaktan seyreden Türkiye'nin bu kez erken davranması gerektiğini belirtti. Özdeber, KOBİ'lerin de süreçten uzak durmaması gerektiğini söyledi.

Türkiye'de sanayileşme başladığında dünyanın üçüncü sanayi devrimini yaşadığını kaydeden Özdeber, bugünlerde ise bilgisayarların internet üzerinden birbirlerine bağlanmasıyla akıllı fabrikaların oluşturulmasını içeren Sanayi 4.0 kavramının gündeme geldiğini bildirdi. Bu akıllı fabrikalarda bilgisayarların, üretim süreçlerini sürekli denetlediğine vurgu yapan Nurettin Özdeber, “Fabrikadaki insanların aldıkları kararların uygunluğunu denetleyerek gerekirse uyarılarda bulunuyorlar. Birbirleriyle bağlananlar sadece fabrikalar da değil. Evler, arabalar, hastanelerdeki bilgisayarlar da internet üzerinden birbirleriyle sürekli iletişim içinde insanlara yardımcı oluyor, karar alma süreçlerini kolaylaştırıyor” dedi.

İletişimde bulunan cihaz sayısının 2020 yılında 50 milyara yükseleceğinin öngörüldüğünü anlatan Özdeber, “Bütün bu gelişmelerin bizleri doğrudan ilgilendirmeyeceği ve etkilemeyeceğini düşünmek büyük bir hata olur. Çünkü geleceğin dünyası Sanayi 4.0 ile şekilleniyor ve geleceğin kurallarını koyuyor. Sanayi 4.0 sadece büyükleri değil, KOBİ'leri de yakından ilgilendiriyor” ifadelerini kullandı.

“İŞLETMELERİN YÜZDE 60'1 10 YILDA TASFİYE OLACAK”

Toplantıda konuşan Dünya Gazetesi yazarı Dr. Rüştü Bozkurt ise üretim süreçlerinin çok yeni bir döneme girdiğini belirterek, işletmelerin buna ayak uydurması gerektiğini söyledi.

“Sanayi 4.0'a gelişmiş ülkelerle aynı mesafedeyiz, elimizi çabuk tutalım” diyen Bozkurt, “Veriyi bilgiye çevirmek ve anlamak değil, bunu artık değere çevirmek önemli. Bunu idrak etmiyorsanız, gelecek 10 yılınız yoktur” şeklinde konuştu.

İş yapma yöntemlerinde çok bü-

yük değişiklikler olduğunun altını çizen yazar Bozkurt, gerekli tedbirleri alıp uyum yeteneğini geliştirmeyen işletmelerin yüzde 60'ının 10 yıl içinde tasfiye olacağını öne sürdü.

Üretim ve iş yapma sürecini Analitik 3.0 ile Endüstri 4.0 olmak üzere iki kısma ayıran Bozkurt, işyerlerinde hiç defter tutmayanların Analitik 0.0, defteri vergi için değil, kendisi için tutanların Analitik 1.0, dünya genelindeki bilgiler (Big Data) içinde kendisine yarayanları seçenlerin Analitik 2.0, işe yarar bilgiyi üretim sürecine gömüp rekabet avantajı yakalayanların ise Analitik 3.0 seviyesinde olduğunu söyledi.

Rüştü Bozkurt, dünyanın yeni öğrenmeye başladığı Endüstri 4.0'da Türkiye'nin en az ABD kadar şanslı olduğunu, ancak elini çabuk tutması gerektiğini bildirdi. Bugün sanayicinin sürecin neresinde olduğunu sorgulamaması halinde de önümüzdeki 10 yılda yok olacağını dile getiren Bozkurt, makinelerin birbiriyle konuştuğu dönemde artık Çin'deki ucuz emeğe de ihtiyaç kalmadığını kaydetti.

Ukrayna milletvekilleri ASO 1. OSB'de

Başbakan Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu'nun Ukrayna ziyaretinin ardından Türkiye'ye gelen Ukrayna milletvekilleri, ASO 1. OSB'yi ziyaret ederek Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir ile görüştüler. İki ülke arasındaki iş birliğini geliştirmeyi amaçlayan ziyarette özellikle ticari ilişkiler ön plana çıktı.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir'in ev sahipliğinde gerçekleşen ziyarete Ukrayna Milletvekilleri Vasyl Khmelnytsky, Valery Pysarenko, Kiev Belediye Başkan Yardımcısı Volodymyr Khmurych, Teknopark Genel Müdürü Lgor Lokhman, Ankara Büyükşehir Belediyesi Kırsal Hizmetler Daire Başkanı Özgür Güven ve ASO Genel Sekreteri Doç. Dr. Yavuz Cabbar katıldı.

Başkan Özdebir, burada yaptığı konuşmada, Ukraynalı siyasetçileri ağırlamaktan çok mutlu olduğunu belirtti. İki ülke arasındaki ticari ilişkilerin gelişmesi için her türlü desteğe hazır olduklarını, ASO 1. OSB'nin büyüklük, yönetim anlayışı ve fonksiyonları bakımından en kurumsal organize sanayi bölgelerinden biri olduğunu ifade eden Özdebir, "Bu ziyaretten sonra temenni ediyorum ki ülkelerimiz arasında hem ticari ilişkiler hem de dostluk ilişkileri biraz daha gelişmiş olur. Rusya'da St. Petersburg başta olmak üzere bazı ülkelerde Türkiye

tarzı OSB kurulması için çalışmalar yapıyoruz. Gerek ülke olarak gerekse Organize Sanayi Bölgeleri olarak çok önemli tecrübelerimiz var ve bu tecrübelerimizi büyüyen Ukrayna için her konuda paylaşmaya hazırız" diye konuştu.

Özdebir, OSB'lerle ilgili mevzuatları ve uygulamaları içeren bir dosyayı da konuk heyete teslim etti.

Ukrayna milletvekilleri bölgede önemli bir ekonomik ve siyasi aktör haline gelen Türkiye ile ticari ve

politik ilişkileri geliştirmek istediklerini ifade ederek, ASO 1. OSB'nin tecrübelerinden yararlanmak istediklerini belirttiler.

Toplantının sonunda bölgede faaliyet gösteren Serdar Plastik firmasının üretim tesisleri ve ASO Teknik Koleji'nin sınıf, uygulama atölye ve birimlerini gezerek incelemelerde bulunan Ukraynalı heyet, organize sanayi bölgesine hayran kaldıklarını ve dünyadaki birçok örnekten önde olduğunu ifade ettiler.

Gabon Cumhuriyeti Büyükelçisi'nden ASO'ya ziyaret

Gabon Cumhuriyeti Büyükelçisi Herman Immongault, ASO Başkanı Nurettin Özdebir'i 28 Ocak 2016 tarihinde makamında ziyaret etti. Ziyarete Özdebir, büyükelçiye Ankara'nın sanayi yapısı ile organize sanayi bölgeleri hakkında bilgiler verdi.

Hazır Beton Fuarı, ASO Başkanı'nın katılımıyla açıldı

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir tarafından açılan Hazır Beton Fuarı, sektörün önde gelen firmalarını buluşturdu.

Türkiye Hazır Beton Birliği (THBB) tarafından bu yıl sekizincisi düzenlenen Hazır Beton, Çimento, Agregat, İnşaat Teknolojileri ve Ekipmanları Fuarı, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'in de katıldığı törenle açıldı.

Ankara Sanayi Odası, Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası ve Türkiye Mühendisler Birliği tarafından desteklenen fuara, 45 firma katıldı. Congressium Ankara'da düzenlenen fuarın açılışına Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Mü-

cahit Demirtaş, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Türkiye Hazır Beton Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz Işık katılım gösterdi.

Fuarın açılışında konuşan Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, "Yapılan konutların kalitesindeki artışta hazır beton kullanımının önemli bir etkisi bulunuyor. Hazır betonun insan eliyle dökülen betona göre daha kaliteli olması, hazır betona olan talebi artırıyor" dedi.

"HAZIR BETON, İNŞAAT SEKTÖRÜNÜN GELİŞİMİNDE ÖNEMLİ"

Hazır betonun, beton kalitesi ve inşaat yapımına getirdiği kolaylıklar nedeniyle inşaat sektörünün gelişmesinde önemli bir rol oynadığını dile getiren Özdebir, sözlerine şöyle devam etti: "Ülkemizde, hazır beton kullanımı hızlı bir artış göstererek 2015 yılında 104 milyon metreküpe ulaştı. Kullanılan hazır beton miktarı, yatırımlardaki hızlı artış nedeniyle sektörün kapasitesinin ancak yarısı-

na ulaşıyor. Bu durum, hazır beton sektöründe yatırım planlamasında bir sorun olduğunu düşündürüyor. Ülkemizde nüfus artışı ve kentleşme, yapılaşmada da hızlı bir artışa yol açıyor. Yapılaşmadaki artış, hazır beton talebinin canlı kalmasını sağlıyor. Ayrıca, kentsel dönüşüm projeleri de hazır betona olan talebi artırıyor."

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Mücahit Demirtaş ise, "Bakanlığımızın bir görevi de afete dayanıksız binaları mevzuat hükümlerine uygun ve güvenli yapı malzemeleri ile inşa edilmesini sağlamasıdır. Yapılan düzenlemelerle enerji verimliliği, yangın önlemleri ve depreme dayanıklılık gibi önceliklerin yanı sıra binalarda su ve ses yalıtımına ilişkin tedbirlerin alınması da hedefleniyor" dedi.

"SEKTÖR YÜZDE 5 BÜYÜYECEK"

Sektörün güncel durumuna dair bilgiler veren Türkiye Hazır Beton Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz Işık, "Tüm olumsuzluklara rağmen Türkiye ekonomisi, 2015 yılının ilk dokuz ayında 3.4 büyüyerek farkını ortaya koydu. Hazır beton sektörü için de 2016 yılından umutluyuz. Bu yıl Türkiye'de özel sektör yatırımlarının hız vermesini bekliyoruz. Son dönemde yavaşlayan özel sektör yatırımlarının ivme kazanması, geçen sene beklemede olan konut yatırımlarının başlaması ve devletin devam eden ve yenilerinin de ekleneceğini tahmin ettiğimiz altyapı yatırımlarıyla 2016 yılında hazır beton sektörü yüzde 5'lik büyüme oranını yakalayacağını düşünüyoruz" ifadelerini kullandı.

ABD Büyükelçisi Bass, ASO'yu ziyaret etti

ABD'nin Ankara Büyükelçisi John Bass, ASO Başkanı Nurettin Özdebir'i makamında ziyaret etti. ASO Başkanı Nurettin Özdebir, iki ülke arasındaki ticaret hacminin artırılması gerektiğini belirterek, "ASO binasında bulunan ABD ticaret ofisiyle birlikte güzel işler yapıyoruz. Savunma sanayii sektöründeki firmalarımızla ABD firmalarını buluşturduk. Ayrıca enerji verimliliği ile ilgili American Enerji Bakanı ile beraber bir proje yürüttük. ABD firmaları ile ASO üyesi firmaları buluşturduk" dedi.

İkili ilişkilerin daha da geliştirilmesi gerektiğine dikkat çeken Özdebir, "2015 yılında iki ülke arasındaki ticaret hacmi yüzde 13'lük artış oldu. Bu ticaret hacmini daha da artırmamız gerekiyor. Bunun içinde yeni teknolojilerin transferi, katma değer yaratan ürünler konusunda bir takım iş birlikleri yapılabilir" diye konuştu.

Toplumlar arası ticaret ilişkiler ne kadar artarsa siyasi ilişkilerin de o kadar pekiştiğini dile getiren Özdebir, "Bizim gibi sivil toplum örgütlerinin görevi iki ülke arasındaki ticari ilişkileri geliştirmek. Türkiye'nin coğrafi konumundan dolayı dünyanın her yerine ihraç yapabilecek kabiliyeti var. Bu anlamda ABD firmaları ile Türk firmaları daha çok iş yapabilirler" diye konuştu.

John Bass ise iş dünyası ile kurulan ilişkilerin siyasi ilişkilere olan pozitif etkisine değinerek, "Türkiye'nin ekonomik olarak gelecek 10 yıllık hedeflerine ulaşabilmesi için daha çok katma değer yaratan üretim yapması gerekir. Bu teknolojik ürünlerin üretilmesi için de ABD firmalarıyla iş birliği yapması önemli" şeklinde konuştu.

Bangladeş Büyükelçisi ASO'da

Bangladeş Cumhuriyeti Halk Büyükelçisi M. Allama Siddiki, ASO Başkanı Nurettin Özdebir'i 02 Şubat 2016 tarihinde makamında ziyaret etti. Ziyareten duyduğu memnuniyeti dile getiren Özdebir, büyükelçiye Ankara sanayisi hakkında bilgiler vererek, iki ülke arasındaki ticaret hacminin artırılması gerektiğini söyledi. Ziyarette daha sonra Büyükelçi Siddiki, Özdebir'e Bangladeş'i anlatan bir albüm hediye etti.

Teknik Koleji öğrencisi, Türkiye birincisi oldu

ASO Teknik Koleji öğrencisi Abdullah Tarık Şengel, Gençler Türkiye Judo Şampiyonası'nda Türkiye birincisi oldu. Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gençlik Hizmetleri Spor Genel Müdürlüğü, Okul Sporları Birimi ile Judo Federasyonu'nun birlikte düzenlediği Gençler Türkiye Judo Şampiyonası 54 ilden; 174 erkek, 170 bayan olmak üzere toplam 344 sporcunun katılımı ile Muğla Dalaman Atatürk Spor Salonu'nda gerçekleşti.

Müsabakalarda ASO Teknik Koleji Endüstriyel Otomasyon bölümü 10. sınıf öğrencisi Abdullah Tarık Şengel, 50 kilogramda Judo Gençler Türkiye birincisi oldu. Şengel, bu başarıyla 11-18 Temmuz'da Trabzon'da yapılacak Okul Sporları Dünya Şampiyonası'nda Türkiye'yi temsil etmeye hak kazandı.

Genç girişimcilere destek

Genç Girişim ve Yönetişim Derneği (GGYD) Başkanı Nezhil Allioğlu ve yönetim kurulu üyeleri, ASO Başkanı Nurettin Özdebir'i makamında ziyaret etti. GGYD Başkanı Nezhil Allioğlu, yeni yönetim kurulu üyelerini Başkan Özdebir ile tanıştırdı. Allioğlu, yeni dönemdeki hedeflerini Özdebir'e anlatarak, ASO ile iş birliği içinde olmak istediklerini söyledi. ASO Başkanı Nurettin Özdebir de GGYD'ye her türlü desteği vermeye hazır olduklarını belirterek, yönetime başarılar diledi.

ASO'da Kazan sanayisi konuşuldu

Kazan Sanayici ve İş Adamları Derneği Başkanı Ökkeş Sultanoglu ve yönetim kurulu üyeleri, ASO Başkanı Nurettin Özdebir'i makamında ziyaret etti. Ziyarette Kazan sanayisi, işsizlik, büyüme, istihdam, krize karşı alınması düşünülen tedbirler ve teşvikler hakkında görüş alışverişinde bulunuldu.

Adana Sanayi Odası ağırlandı

Adana Sanayi Odası Başkanı Zeki Kıvanç ve Yönetim Kurulu Üyeleri, ASO Başkanı Nurettin Özdebir'i makamında ziyaret etti. Ziyarette ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Adana Sanayi Odası'nı ağırlamaktan duyduğu memnuniyeti dile getirerek, Ankara Sanayi Odası'nın faaliyetleri hakkında bilgi verdi.

ASO'dan güneş enerjisi projeleri semineri

Güneş Enerjisi Projelerinin Planlanması ve Uygulanması konulu seminer, Ankara Sanayi Odası tarafından 18 Ocak 2016 tarihinde düzenlendi.

Lisanssız güneş enerjisi ile elektrik üretimi konusunda farkındalığın artırılmasına yönelik yapılan seminerde, yenilenebilir enerjide fırsatların değerlendirilmesi ve bu konudaki teknik ve yasal düzenlemeler aktarıldı.

Çok sayıda ASO üyesi firmanın katıldığı seminerde, Çataklı Enerji yetkilisi Murat Çataklı, Kaco New Energy yetkilisi Nedret Ünlü, Proform Solar yetkilisi Christian Krause de birer sunum gerçekleştirdi.

3. Proje Pazarı, Savunma Sanayi Müsteşarlığı himayesinde gerçekleştirildi

Ankara Sanayi Odası, ODTÜ, ODTÜ TEKNOAKENT ve Savunma Sanayii İmalatçılar Derneği (SASAD) tarafından, Savunma Sanayi Müsteşarlığı himayesinde düzenlenen "3. Proje Pazarı" 14 Ocak'ta gerçekleştirildi.

ODTÜ Teknokent Kültür ve Kongre Merkezi'nde gerçekleşen etkinliğe, Ankara Sanayi Odası Genel Sekreteri Doç. Dr. Yavuz Cabbar, Savunma Sanayi Müsteşar Yardımcısı Dr. Celal Sami Tüfekçi, ODTÜ Rektörü Prof. Dr. Ahmet Acar, TSSK Yönetim Kurulu Başkanı Fatih Ünal ve çok sayıda TSSK bünyesindeki firma katıldı.

Etkinliğin açılışında konuşan ASO Genel Sekreteri Doç. Dr. Yavuz Cabbar, savunma sanayisinin diğer sanayilerden ayıran en büyük özelliğın onu derleyen, toparlayan yönlendiren bir anlamda hamilik yapan Savunma Sanayii Müsteşarlığı olduğunu belirtti. Cabbar, savunma sektörünün bu yapıyla diğer sektörlerden farklı olduğunu ifade ederek, Ankara Sanayi Odası'nın Ekonomi Bakanlığı destekleriyle

başlattığı uluslararası rekabetin güçlendirilmesi projelerinden "Nükleer UR-GE, Nükleer Güç Santralleri Projelerinde Yerli Katkının Artırılması" projesine de ayrı bir parantez açtı. Cabbar, nükleer sektöre, savunma ve havacılık sektörünün kolaylıkla uyum sağlayabileceğini söyledi.

Özdebir, vergi panelinde konuştu

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Gelir İdaresi Başkanlığı, Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı ve Ankara Yeminli Mali Müşavirler Odası'nın ortaklaşa düzenlediği "Gelir İdaresinin Mükellef Hizmetleri Uygulamalarına Yaklaşım Paneli"ne katıldı.

Panelin açılış konuşmalarını, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara YMM Odası Başkanı Halil Başağaç, Ankara Vergi Dairesi Başkanı Mahmut Sütçü, TÜREMOB Genel Başkanı Nail Sanlı, Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı Rıza Çelen yaptı.

Panelin açılışında konuşan Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, 2016'nın dünya konjonktüründen kaynaklı finansman yönünden sıkıntılı bir yıl olabileceğini işaret ederek, vergi denetimlerinin artırılması gerektiğini söyledi.

TÜRKİYE İŞ YAPMADA 55'İNCİ VERGİ ÖDEMEDE 61'İNCİ SIRADA

ASO Başkanı Özdebir, Türkiye'de mükellef dostu bir anlayışın hakim olduğunu, ancak bunun yetmediğini belirtti. Özdebir, vergi vatandaşın, "Devlet

beni nereye koyuyor, bana ne haklar veriyor, bu hakları korumak için yargıyı nasıl şekillendiriyor" diye sorgulaması gerektiğini ifade etti. Başkan Özdebir, "Dünya Bankası'nın verilerine göre, 189 ülke arasında iş yapabilmek kolaylığı açısından Türkiye 55'inci, vergi ödeme kolaylığı açısından ise 61'inci sırada" dedi.

Ankara Vergi Dairesi'nden Vergi Haftası ziyareti

Ankara Vergi Dairesi Başkanı Mahmut Sütçü ve beraberindeki heyet, Vergi Haftası nedeniyle Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'i ziyaret etti.

Ankara Vergi Dairesi Başkanı Mahmut Sütçü ve beraberindeki heyeti makamında ağırlayan Özdebir, 27. Vergi Haftası'nı kutladı. Vergilendirilmiş gelirin kutsal olduğunu dile getiren Özdebir, "Vergiler devletin halka hizmet sunabilmesi, devletin kamu harcamalarını karşılama ve kendinden beklenen görevleri yerine getirme noktasında önemli bir yere sahip. Vergi konusunda yaptırımlara gerek kalmadan tüm vatandaşların duyarlı olması gerekir" dedi.

Ankara Vergi Dairesi Başkanı Mahmut Sütçü de vergi idaresinin mükellef odakları çalışmalarını hakkında bilgi verdi ve hafta nedeniyle düzenledikleri etkinlikleri sivil toplum örgütleriyle paylaştıklarını ifade etti.

ASO 1. OSB'de bilgilendirme toplantısı yapıldı

ASO 1. OSB'de düzenlenen bilgilendirme toplantısına katılan Ankara Vali Yardımcısı Emin Çolak, OSB'lerden gelen talepleri titizlikle yerinde inceleyerek karar verdiklerini söyledi. Toplantıda konuşan ASO 1.OSB Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir ise yatırımcılara yönelik yaklaşık 1600 hektar alanda OSB genişletme faaliyeti başlattıklarını belirtti.

Gana heyeti ASO 1. OSB'yi ziyaret etti

Türkiye ile Gana arasında çeşitli alanlarda ticari ve ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla ziyaretler gerçekleştiren Gana Parlamentosu Dışişleri Komisyonu Başkanı Emmanuel Kwasi Bandua ve beraberindeki heyet, ASO 1.OSB'yi ziyaret etti. Bölgenin faaliyetleri hakkında bilgi veren ASO Genel Sekreteri Yavuz Cabbar, her türlü yardıma hazır olduklarını belirtti.

Kuzey Kazakistan'a bilgilendirme

Kazakistan'ın Aktobe Eyaleti'nde yer alan organize sanayi bölgesi yetkilileri, 1. Organize Sanayi Bölgesi'ni ziyaret etti. Bölgede faaliyet gösteren firmaların temsilcileriyle bir araya gelen heyet, iş birliği imkânlarını değerlendirdi. Ankara Sanayi 1. Organize Sanayi Bölgesi Bölge Müdürü Ahmet Balcı tarafından karşılanan heyete bölgenin faaliyetleri hakkında bilgi verildi.

ASO Teknik Koleji örnek okul

Verdiği eğitim kalitesiyle sadece Türkiye'de değil dünyada da birçok ülkeye örnek olan ASO Teknik Koleji'nin, 20 Ocak 2016 tarihli "Kariyer Günleri" kapsamında düzenlediği konferansın konuğu Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Ahmet Can oldu. Can, konferansta, sanayi bakanlığının çalışmaları hakkında bilgiler verdi.

Öğrenciler stand-up gösterisi izledi

Okul Sanayi Eğitim Programları (OSEP) öğrencileri, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından 15 Ocak'ta Ankara'da düzenlenen "Bekir Develi ile Ünlü Mamuller" adlı stand-up gösterisi izledi. Gençlik ve Spor Bakanlığı Sanat Merkezi'nde düzenlenen etkinliğe yoğun katılımın olduğu gözlemlendi. Gösteriyi dikkatle izleyen öğrenciler, keyifli bir gün yaşadılar.

Şanlıurfalı iş adamları ASO 1. OSB'de

Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesi yöneticileri, KOSGEB, Teknopark temsilcileri ve iş adamlarından oluşan Şanlıurfa heyeti, ASO 1. OSB'yi ziyaret etti. Başkan Nurettin Özdebir, Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası ile kardeş oda protokolünü imzaladıklarını hatırlatarak, "Şanlıurfa'da sanayinin önünün açılması için her konuda desteğe hazırız" dedi.

Mitaş Grup ASO 2. OSB'de

Bünyesinde 16 şirket bulunduran Mitaş Grup, ASO 2. OSB'ye taşıdığı üç şirketine yenisini ekleyecek. Sektörde 60 yılı geride bırakan Mitaş Grup, Mitaş Galvaniz, Mitaş Cıvata, MSİM, şirketlerini 2015 yılında Ankara 2. Organize Sanayi Bölgesi'ne taşıdı. Enerji, telekomünikasyon ve aydınlatma sektörleri için çelik direk, çelik yapılar ve aksesuarlarının tasarım, imalat ve galvaniz kaplama faaliyetleri gerçekleştiren şirket, yeni yatırımlar kapsamında bir şirketini daha bölgeye taşımayı planlıyor.

Avrupa Komisyonu Çalıştayı yapıldı

Yaygın ve Serbest Öğrenmelerin Geçerli Kılınması konulu TAIEX Çalıştayı, 2 Mart'ta yapıldı. Türkiye, Arnavutluk, Kosova, Karadağ, Makedonya, Sırbistan, Fransa, Hollanda ve Estonya'dan yerli ve yabancı uzmanların da katıldığı çalıştayta "Yaygın ve Serbest Öğrenmelerin Geçerli Kılınması İçin Ulusal Sistemlerin Geliştirilmesi ve Uygulanması"na ilişkin ülke grupları ile çalışmalar gerçekleştirilerek, sonuç ve öneriler katılımcılarla paylaşıldı. Etkinlikte, ASO 2. ve 3. OSB METES tarafından birer sunum gerçekleştirildi.

Tepe Betopan ailesi, bayi toplantısında buluştu

Tepe Betopan'nın geleneksel hale gelen bayi toplantısı, Tepe Betopan Genel Müdürü M. Özgür Sezginer'in açılış konuşması ile başladı. Konuşmasında, sürdürülebilir bir gelecek yaratılmak amacıyla ile değişmeyen tek şeyin değişim olduğunu ifade eden Genel Müdür Sezginer, "Kendimizi sürekli geliştirmek ve iyileştirmek için Toplam Kalite Yönetim Felsefesini benimsedik. Tüm çalışanlarımızla müşterilerimize en iyi hizmeti verme, etkin ve verimli şekilde üretim yapma ilkesiyle ilerliyoruz" dedi.

Müşteri memnuniyetini ön planda tuttuklarına dikkat çeken Sezginer, çevre ve iş sağlığı güvenliği konularına ayrıca önem verdiklerine değindi.

DMO'dan OSTİM'li üreticilere açık çek

OSTİM Medikal Sanayi Kümelenmesi ile İş ve İnşaat Makineleri Kümelenmesi (İŞİM) Yönetim Kurulu Üyeleri, Devlet Malzeme Ofisi'nde (DMO), Genel Müdür Tufan Büyükozun, Genel Müdür Yardımcısı Şeref Çolak ve uzmanlarla bir araya geldi. Kurum kataloglarına giriş prosedürleri anlatıldığı toplantıda, DMO Genel Müdürü Tufan Büyükozun, OSTİM firmalarına "Ürünlerinizi getirin, satalım" mesajı verdi.

OSTİM'de kan bağışı kampanyası

OSTİM Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü, Türk Kızılayı iş birliği ile kan bağışı kampanyası düzenlendi. OSTİM OSB Bölge Müdürlüğü ve Orta Anadolu Kan Bağışı Merkezi Müdürlüğü iş birliğiyle 25 Şubat 2016 tarihinde Kan Bağışı Kampanyası düzenlendi. Kampanyada 52 ünite kan bağışı yapıldı. 4 kişi de kök hücre bağışında bulundu. Türk Kızılayı Orta Anadolu Kan Bağışı Merkezi Müdürlüğü Organizasyon biriminden Dr. Ömer Volkan Gök, kan bağışında halkın bilinçlendiğini, bağışçıların 300 binlerden 2 milyona ulaştığını vurguladı.

Kredi Garanti Fonu'na ziyaret

OSTİM Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Aydın, OSTİM Endüstriyel Yatırımlar ve İşletme A.Ş. Genel Müdürü Abdullah Çörtü ve Ostim Teknopark Genel Müdürü Derya Çağlar, Kredi Garanti Fonu (KGF) Genel Müdürü İsmet Gergerli'ye hayırlı olsun ziyaretinde bulundu. OSTİM'de sürdürülen faaliyetler hakkında bilgiler veren Başkan Aydın, OSTİM Teknopark hakkındaki gelişmeleri de aktararak, Gergerli'ye yeni görevinde başarılar diledi.

ASELSAN-OSSA güç birliği

OSTİM Savunma ve Havacılık Kümelenmesi'nin (OSSA) ev sahipliğinde ikincisi düzenlenen ASELSAN-OSSA çalıştayında yan sanayi iş birliği masaya yatırıldı. Çalışmaya çoğunluğu ASELSAN ile çalışan yan sanayi firmalarından oluşan OSSA üyelerinin yanı sıra Savunma Sanayii Müsteşarlığı'ndan (SSM) temsilciler de katıldı. Toplantıda, ASELSAN'ın çalıştığı yan sanayi firmalarından ne gibi taleplerde bulunduğu detaylarıyla anlatıldı.

OSTİM Teknopark yatırımcıya açık

OSTİM Organize Sanayi Bölgesi sınırları içerisinde yer alan Ostim Teknopark'ta çalışmalar son hızla devam ediyor. Yatırımcılara önemli fırsatlar sunacak OSTİM Teknopark'ın cazibe merkezi olması hedefleniyor. 45 bin metrekare kapalı alana sahip toplam 87 bin 640 metrekarelik bir alana tahsis edilen teknopark, birçok firmayı ağırlayacak. AR-GE merkezlerinden anaokuluna kadar birçok işletmenin yer alacağı OSTİM Teknopark'ın bölgeye katma değer katacağı öngörülmüyor.

Yönetimi, katılımcılar belirleyecek

Anadolu OSB' nin temelleri için kurulan S.S. OSİAD Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi ve S.S. Orta Büyüklükte Sanayi Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi'nin Olağan Genel Kurulu yapıldı. Kurulda, kooperatiflerin tasfiye edilmesine oybirliği ile karar verildi. Anadolu OSB, kooperatiflerin tasfiye süreçlerinin tamamlanmasının ardından, tüm katılımcıların oylarıyla oluşacak yönetimi ile demokratik bir üretim merkezine dönüşecek. Genel kurulda konuşan Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Kutsi Tuncay, tasfiye kararı ile kooperatif ortaklarının Anadolu OSB katılımcısı olarak yatırımlarının niteliğe dönüştüğünü ve hedefledikleri noktaya geldiklerini kaydetti.

Girişimcilik Zirvesi yapıldı

Anadolu Organize Sanayi Bölgesi'nde 2. Uluslararası Girişimcilik Zirvesi ve Fuarı'nın (ISEF) 1. Danışma Kurulu Toplantısı yapıldı. Toplantıya, Anadolu Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Kutsi Tuncay, Türk Sanayici ve İşadamları Vakfı Başkanı Veli Sarıtoprak, OSİAD Başkanı Ahmet Kurt, 1905 Ankara Galatasaraylı Yönetici ve İşadamları Derneği Başkanı Özgür Savaş Özüdoğru, Genç Girişim ve Yönetişim Derneği Başkanı Nezih Allıoğlu ile çok sayıda sivil toplum kuruluşu temsilcileri ve akademisyen katıldı.

Çanakkale ruhu, anma töreniyle yaşatıldı

Çanakkale Savaşları'nın 101. yıldönümü nedeniyle Anadolu Organize Sanayi Bölgesi Çanakkale Şehitler Anıtı'nda geniş katılımı anma töreni düzenlendi. Anadolu OSB Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Kutsi Tuncay, Anadolu OSB olarak Ankara'dan şehit olan 1764 askerin künyelerinin yazılı olduğu Çanakkale Şehitleri Anıtına sahip çıktıklarını belirtti. Tuncay, "Ankara'dan Çanakkale Savaşları'nda şehit olan 1764 askerin anısına 1764 badem ağacı diktik. Ağaçlardan elde edilecek gelirle eğitime destek olmayı hedefliyoruz. Son yaptığımız ağaçlandırma çalışmasıyla bu rakamı, 2500'e çıkarttık ve bu ağaçlardan yılda ortalama elde edilecek 1 milyon TL, mesleki eğitime destek olmamızı sağlayacak" dedi.

“Petrol fiyatlarındaki düşüş ihracatımızı etkiler”

Ankara Sanayi Odası (ASO) Ocak ayı Olağan Meclis Toplantısı'nda dünya gündemindeki ekonomik gelişmeleri değerlendiren Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir, IMF'nin 2015'te yüzde 47 azalan petrol fiyatlarının, 2016'da yüzde 17 daha düşeceği öngörüsünün, Türkiye'nin petrol ihracatçısı ülkelere yapmış olduğu ihracatı etkileyeceğini ifade etti.

Ankara Sanayi Odası (ASO) Ocak ayı Olağan Meclis Toplantısı, 27 Ocak 2016 tarihinde yapıldı. Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir, toplantıda gündemdeki ekonomik gelişmeleri değerlendirdi. “Geçtiğimiz günlerde kaybettiğimiz değerli iş adamı ve sanayici Mustafa Koç'a ve meclis eski başkanlarımızdan Nihat Özdebir'in saygıdeğer eşi Gülseren Özdebir'e Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır ve başsağlığı diliyorum” diyerek toplantı konuşmasına başlayan Özdebir, 2015 yılı dünya büyümesinin 3,1 olacağını tahmin eden IMF'nin, 2016 yılı 3,6 olan tahminini 3,4'e revize ettiğini ifade etti. Bu indirimin özellikle emtia üreticisi ülkelerin, Brezilya, Rusya ve Suudi Arabistan'ın büyüme tahminlerinin düşürülmesinden kaynaklandığı bilgisini veren Özdebir, “Büyüme tahminlerinde petrol fiyatlarındaki düşüşün petrol ihracatçısı ülkelerin büyümele-ri üzerindeki etkisi önemli rol oynamaktadır. IMF, 2015'te yüzde 47 azala-

lan petrol fiyatlarının 2016'da yüzde 17 daha düşeceğini tahmin ediyor. Fiyatların yeniden düşerek, 20 dolarlara kadar ineceği telaffuz ediliyor. Bu durumun bizim de petrol ihracatçısı ülkelere yapmış olduğumuz ihracatı etkilemesi bekleniyor” dedi.

Dünya Bankası'nın, Türkiye'nin 2015 yılı ekonomik büyümesini revize ederek yüzde 3,2'den 4,2'ye yükselttiğine değinen Nurettin Özdebir, “2015 yılı büyümesinin yüzde 3,5 ile 4,5 arasında gerçekleşmesi öngörü-üyor. Küresel ekonomide ivme kaybe-

den büyüme, en önemli ihracat pazarlarımızdan olan Avrupa Birliği'nde ekonomik canlanmanın yeterli güce kavuşamaması ve bölgemizdeki jeo-politik sorunlar düşünülürse söz konusu büyüme küçümsenemez” yorumunda bulundu.

Dünya Bankası'nın 2016 ve 2017 yılları için büyüme tahmininin ise 3,5 olduğunu belirten Özdebir, bu büyümenin Türkiye için Dünya Bankası'nın yapmış olduğu tahminin Orta Vadeli Program'daki yüzde 4,5 ve yüzde 5'lik öngörülerin oldukça

2015 enflasyonunun yıl başındaki beklentilerin üzerinde yüzde 8,81 olarak gerçekleştiğini vurgulayan Nurettin Özdebir, buna göre Merkez Bankası'nın yine enflasyon hedefini tutturamadığını belirtti.

mun Türkiye için de geçerli olduğunu dile getirdi. 2015 yılının ilk 11 ayında Türkiye'den 10,7 milyar dolar yabancı sermaye çıkışı yaşandığını aktaran Özdebir, "Bu durumun 2016 yılında da devam etmesi mümkün. Dolayısıyla ekonomik büyümeyi sürdürebilmek için yerli kaynaklarımıza yönelmek ve iç tasarrufları çoğaltmak gerekiyor. Bunu sağlamak için gelirlerin ve harcanabilir gelirin artması gerekecek ki buradan tasarruf yapılabilir. Bir de zorunlu tasarruflar var. Bu konuyla ilgili çeşitli önerileri, Ankara Sanayi Odası daha önce paylaştı" şeklinde konuştu.

"GELECEĞİN SANAYİSİ "SANAYİ 4.0" İLE ŞEKİLLENİYOR"

Endüstri 4.0 veya Sanayi 4.0 ile dünyada yeni bir sanayi devrimi yaşandığına dikkat çeken Nurettin Özdebir, Sanayi 4.0'da bilgisayarların internet üzerinden birbirine bağlanarak akıllı fabrikaların oluşturulmasının hedeflendiğini vurguladı. Özdebir, bu akıllı fabrikalarda bilgisayarların üretim süreçlerinin sürekli denetlenerek makinelerin bakım ve onarımlarının programlandığını, düzenlendiğini ifade ederek, "Birbirleriyle bağlananlar sadece fabrikalar da değil, evler, arabalar, hastanelerdeki bilgisayarlar da internet üzerinden birbirleriyle sürekli iletişim içinde insanlara yardımcı oluyor, karar alma süreçlerini kontrol ediyorlar. Bütün bu gelişmelerin bizleri doğrudan ilgilendirmeyeceği ve etkilemeyeceğini düşünmek büyük bir hata olur. Çünkü geleceğin sanayisi Sanayi 4.0 ile şekilleniyor ve geleceğin kuraları şu anda oluşturuluyor" şeklinde konuştu. Sanayi 4.0'ın sadece büyük şirketleri değil KOBİ'leri de yakından ilgilendirdiğine dikkat çeken Nurettin Özdebir, bu gelişmeleri yakından izlemeleri ve Sanayi 4.0 devrimini kaçırmamaları gerektiğini ifade etti.

altında olduğunu dile getirdi. "Büyümenin bizce kaygı veren tarafı sanayi üretimindeki sınırlı artıştır" diyen Özdebir, "Ekonomik büyümenin lokomotifini olan sanayide büyüme olmazsa, o ekonomik büyümeyi sağlıklı olarak değerlendirmek mümkün değildir" diye konuştu.

"ENFLASYON VERGİ YÜKÜNÜ ARTIRIYOR"

2015 yılı enflasyonunun yılbaşındaki beklentilerin üzerinde yüzde 8,81 olarak gerçekleştiğini vurgulayan Nurettin Özdebir, buna göre Merkez Bankası'nın yine enflasyon hedefini tutturamadığını belirtti. Son yıllarda yüksek seyreden enflasyonun, şirketler üzerindeki olumsuz etkilerini telafi edecek tedbirlerin alınması gerektiğine dikkat çeken Özdebir, şunları ekledi: "Merkez Bankası 2016'da yıllık enflasyonu yüzde 7,5'a düşürmeyi hedefliyor. Ancak, bozulan enflasyon beklentileri nedeniyle bu hedefi tutturmak zorlaştı, iki haneli enflasyon riski

ortaya çıktı. Enflasyon, özellikle birikimli enflasyon şirketlerimizin mali tablolarını bozarak, şirketin mali durumu hakkında yanlış resim veriyor. Ayrıca, vergiler her yıl enflasyona göre ayarlanıyor ve bu nedenle enflasyon şirketlerin üzerindeki vergi yükünü de artırıyor. İç ve dış talebin zayıf olması ve yüksek rekabet sebebiyle ürün fiyat artışları, enflasyonun gerisinde kalarak şirket kârlarını eritiyor. Bu şartlar altında enflasyon muhasebesiyle ilgili durumun tekrar gözden geçirilmesi lazım. Buna göre enflasyonla ilgili düzeltmeler, özellikle şirketlerin aktifindeki malların değer kaybını engelleyecek, varlıklarındaki erozyonu düzeltecek şekilde düzenlenmeli. Şirketlerinin gerçek durumlarını gösterecek bir enflasyon muhasebe sisteminin acilen oluşturulması ve bunun yolunun açılması gerekiyor."

Yabancı sermaye girişlerindeki azalmanın, gelişen ülkeleri kendi imkanlarıyla büyümeye zorladığına da dikkat çeken Özdebir, bu duru-

“Cari açık azalıyor, Türkiye büyümeye devam ediyor”

Ankara Sanayi Odası (ASO) Şubat ayı Olağan Meclis Toplantısı'nda Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir, geçtiğimiz yıl cari açığın yüzde 26 oranında azalarak 32,2 milyar dolara indiğini ve Türkiye'nin büyümeye devam ettiğini dile getirdi. Özdebir, Türkiye'nin dünyada 2015'te sağladığı büyüme oranıyla dünyada beşinci sırada yer aldığını da hatırlattı.

Ankara Sanayi Odası (ASO) Şubat ayı Olağan Meclis Toplantısı 24 Şubat'ta gerçekleştirildi. Toplantıda gündemdeki ekonomik gelişmelerin yanı sıra, son dönemde yaşanan terör olaylarına da değinen ASO Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir, “Ankara’da yaşanan terör olayından dolayı 29 şehit verdik. İnata bütün olanlara rağmen işlerimize devam etmek durumundayız. Öncelikle şehitlerimize Allah’tan rahmet, kederli ailelerine sabır ve yaralılarımıza acil şifalar diliyorum” dedi.

Toplantıda 2014 yılında 43,5 milyar dolar cari açık verildiğini aktaran Nurettin Özdebir, geçtiğimiz yıl cari açığın yüzde 26 oranında azalarak 32,2 milyar dolara indiğini dile getirdi. Buna rağmen Türkiye'nin büyümeye devam ettiğine dikkat çeken Özdebir, “Yapılan araştırmalara göre Türkiye dünyada 2015 yılındaki büyümesiyle beşinci sırada yer alıyor. Yani gelişmekte olan ülkeler içinde. Türkiye'nin aslında potansiyeli bunun çok daha üzerinde. Daha iyi organize

olabilsek, çok daha fazla iş yapabilememiz mümkün” diye konuştu.

“SERMAYE GİRİŞLERİNDE CİDDİ BİR AZALMA VAR”

Öte yandan sermaye girişlerinde de ciddi bir azalma olduğunu vurgulayan Nurettin Özdebir, 2014'te 41,6 milyar dolar yabancı sermaye ülkemize girerken, 2015 yılında bu rakamın 10,7 milyar dolara düştüğünü belirtti. “Görüldüğü gibi, cari açığıdaki düşüşle kıyaslandığında sermaye girişlerindeki azalma daha yüksek orandadır”

diyen Özdebir, bu durumun cari açığın finansmanında zorluk yaşandığının bir göstergesi olduğunu ifade etti. 2015 yılında kaynağı belli olmayan döviz girişinin ise 9,7 milyar dolar olduğunu söyleyen Özdebir, “Yani yaklaşık 20 milyar doları cari açığımızın bu kaynaklardan telafi ettik, gerisini ise Merkez Bankası rezervlerinden karşıladık. Bu şartlar altında Merkez Bankası'nın brüt rezervi de 92 milyar dolara düştü. Cari açığın finansmanındaki zorlukların ve hizmet gelirlerindeki düşüşün bu yıl da devam et-

mesi bekleniyor” şeklinde konuştu.

Toplantıda 2014’te 34,3 milyar dolar turizm gelirlerinin, 2015’te küresel daralmanın da etkileriyle beraber yüzde 8,3 düşerek 31,5 milyar dolar olduğu bilgisini veren Özdebir, bu yıl terör eylemleri nedeniyle yaşanan tur iptallerinin, Rusya ile yaşanan kriz ve çevre ülkelerin durumları nedeniyle de devam etmesinin beklendiğini dile getirdi. Rusya’daki sıkıntılardan dolayı müteahhitlik hizmetleri gelirlerinde de bir daralma olacağını söyleyen Özdebir, ihracattaki düşüş de hesaba katılırsa bu yıl cari açıktan kaynaklanan sorunların devam edeceğini öngördüklerini dile getirdi.

“MERKEZ BANKASI’NIN ACİLEN İNDİRİME GİTMESİ GEREKİYOR”

Toplantıda, aralık ayında sanayi üretiminin bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 4,5 oranında arttığını belirten Nurettin Özdebir, “2015 yılında sanayi üretimi ortalama olarak yüzde 3,1 yükseldi. İmalat sanayinin-

deki artış ise yüzde 3,6 oldu. Bu artışların hepsi beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Umarız ki sanayimiz, bu yıl da beklentilerin çok üzerinde artışlar sağlar. Çünkü sanayi üretimi ülkenin genel gelişmesinde en önemli ağırlığı olan parametrelerden ve öncü göstergelerinden biri” dedi.

Merkez Bankası’nın faizleri düşürmemesi nedeniyle kredi mevduat faizlerinin de çok yükseldiğini vurgulayan Özdebir, “Bugün bazı bankalar yüzde 14 ve üzerinde mevduata faiz veriyor. Tabii bankalar bunu bizlerin cebinden alıp karşılıyor. Yatırımların ve ekonomik büyümenin, yüksek faiz ortamında sürdürülebilmesi imkansızdır. Merkez Bankası’nın acilen bir indirmeye gitmesi gerekiyor. Bu faizler, maliyetlerimiz içinde en önemli kalemlerden biri haline gelmeye başladı. Sanayimizin, bu kârlılık oranları ve faizlerle sürdürülebilirliği pek mümkün görünmüyor” diye konuştu.

Toplantıda Onursal Başkanlığını ASO’nun yaptığı Üniversite-İş

Sermaye girişlerinde ciddi bir azalma olduğunu vurgulayan Nurettin Özdebir, 2014’te Türkiye’ye 41,6 milyar dolar yabancı sermaye girdiğini; 2015 yılında bu rakamın 10,7 milyar dolara düştüğünü belirtti.

Dünyası İşbirliği Platformu olarak bir heyetle Ankara Üniversitesi Teknokent’i ziyaret ettiklerini anlatan Özdebir, “Orada incelemelerde bulduk. Gerçekten işletmelerimize para kazandıracak ciddi çalışmalar var. Böcek yumurtası üretmekten, çeşitli yazılım faaliyetlerine ve 3D üretimine kadar birçok alanda çalışan gençler var. Global firmalar, bu gençleri kendi bünyelerine katarak inovasyon kapasitelerini artırıyor. Bütün sanayicilerimize, fırsat buldukça teknokentleri ve orada firmaların yapmış olduğu çalışmalarını takip etmelerini tavsiye ediyorum” şeklinde konuştu.

“EXİMBANK İHRACATIN İTİCİ GÜCÜ HALİNE GELMELİ”

Toplantıda Eximbank’ın ihracatın itici gücü haline gelebilmesi için kaynak yapısının güçlendirilmesi, bürokratik işlemlerin azaltılarak basitleştirilmesi ve özellikle teminat sorununu kolaylaştırıcı önlemlerin alınması gerektiğine de değinen Nurettin Özdebir, Eximbank’ın ihracat sigortasının fazla bilinmediğini dile getirdi. Bu nedenle Eximbank ihracat sigortasının tanıtımının daha iyi yapılması gerektiğini vurgulayan Özdebir, sözlerini şöyle tamamladı: “Ayrıca, Eximbank’ın TL kredilerine de çok talep var. Bankanın kaynakları artırılarak bu taleplerin karşılanması gerekiyor. Biz geçtiğimiz günlerde düzenlediğimiz ASO Gündem Toplantısı’nın 25’incisinde bu görüş ve taleplerimizi Eximbank Genel Müdür yardımcısına ilettik. Eximbank yetkilileri de yeni finansman kaynakları bulduklarını ve Kredi Garantisi Fonu’yla da bir anlaşma yaptıklarını bizlere açıklayarak, Merkez Bankası’nın TL cinsinden ciddi bir kaynağı Eximbank’a aktardığını ilettiler. Bu kaynakları da geliştirmeye, artırmaya çalıştıklarını söylediler.”

Önemli olan yatırım iklimini sürekli kılacak eş zamanlı reform üçlüsüdür

**Dünya Gazetesi Başyazarı
Osman S. AROLAT**

1 Kasım seçimlerinin ardından sohbet ettiğim bir sanayi odası başkanı dostum şöyle diyordu: “Çalkantılı geçen son yıllarda büyümemiz yüzde 3’ler seviyesinde gerçekleşti, geleneksel büyüme rakamımızın yüzde 5’in altında kaldı. Şimdi 4 yıl seçimsiz döneme girdik. Şimdi vakit kaybetmeden, ekonomi yönetiminin yatırım iklimini geliştirici kararlar almasının, gerekli reformları başlatmasının zamanı. Bize düşense bütün gücümüzü yatırıma, üretime, istihdama hız vermek olmalıdır.”

....2023 hedefi için büyüme hedefimizi yüzde 7-8 olarak belirlemiştik....

Biz, yıllar önce Cumhuriyetin 100. yılında 2023 yılında hedeflerimizi ortaya koyarken, Cumhuriyet döneminin yüzde 4.8’lik geleneksel büyüme oranının, yıllık yüzde 7-8’lere çıkartılmasıyla koyduğumuz 2023 hedeflerimize ulaşabileceğimizi belirlemiştik. On yıl kadar bu büyüme hedefini tutturabilirsek, 25 bin dolar kişi başı milli gelire, 2 trilyon dolarlık GSMH’ye ulaşabileceğimiz hedefleniyordu.

Bu kararlar yola çıktığımızdan bu yana değil büyümemizi yıllık yüzde 7-8 seviyesine yükseltmek, geleneksel büyümemize bile ulaşmadan yüzde 3’ler seviyesinde gerçekleştirebildik. O nedenle 2023 hedeflerinden biraz uzaklaşmış görünüyoruz.

...Bu durumda ortaya çıkan sorun orta gelir ve orta teknoloji tuzağıdır...

Bu durumda gündemimizde olan sorun bir süredir aşamadığımız orta gelir tuzağını bir süre daha aşamayacağımızdır. Orta gelir tuzağını aşan gelişmekte olan ülkelerin ağırlıklı olarak üç yıl ya da daha uzun süre yüzde 7’ler seviyesinde büyüme elde ederek başarıya ulaştıklarını biliyoruz. Bizim de orta gelir ve orta teknoloji tuzağından kurtulabilmemiz için üç-dört yıl üst üste böyle bir performans göstermeye ihtiyacımız var. Bu da ancak yeni bir yatırım iklimini ortaya çıkaracak eş zamanlı yatırımların ele alınıp uygulanmasıyla mümkün olabilecektir.

....İyi niyetle yola çıkıyoruz amma...

Ülkemizde iktidarlar sürekli olarak iyi niyetle yola çıkıyorlar, teşvik sistemleri hazırlayarak bölgeler arası eşitsizliği ortadan kaldırmaya, üretimi, istihdamı, ihracatı ve rekabet gücümüzü artırarak yola devam etme kararı alıyorlar. Ancak istenen sonuçları alamıyoruz.

Bunun için 2012 yılında 6 Bölge Teşvik sistemini ele alıp değerlendirmemiz, yeni bir arayış içine girmemiz ve yatırım ortamını geliştirici reformlara yönelmemizin gerekliliğini ortaya çıkaracaktır.

6 Bölgeli Teşvik sisteminin yürürlükte olduğu dönemden bu yana teşvik belgelerinden yüzde 41.4'ünün birinci bölgede, yüzde 21.7'sinin ikinci bölgede, yüzde 14.3'ü nün üçüncü bölge, yüzde 8.9'unun dördüncü bölgede, 7.6'sının beşinci, yüzde 6.1'inin altıncı bölgede kullanıldığını görüyoruz.

Bu tablo her ne kadar eski Teşvik Sistemine göre 5 ve 6. Bölgelerin paylarının biraz arttığını gösterse de bölgeler arası farklılığı azaltan değil artıran bir sonuç ortada. Son dönemde 5 ve 6. bölgeler yatırım teşviklerinden aldıkları payı yüzde 11.6 seviyesinden yüzde 13.6 seviyesine yükselterek nisbi bir artış gösteriyorlar. Gelişmiş bölgeler, 1 ve 2. bölgelerin payı ikinci bölgenin yüzde 5 gerilemesiyle yüzde 62.1 seviyesine gerilemiş durumda. Buna karşın 1999 yılından bu yana 5084 sayılı Teşvik Yasası'ndan bu yana 17 yıllık dönemde 4 kez değişime uğrayan teşvik sisteminin bölgeler arası eşitsizliği gidermekten uzak olduğu, beklenen sonucu vermediği açıklıkla ortaya çıkıyor.

....Babacan'ın sık tekrarladığı yatırım ortamının iyileştirilmesi...

Ekonomiden sorumlu olarak yaklaşık hükümet içerisinde Başbakan Yardımcısı olarak görev yapan Ali Babacan, bakanlığı döneminde de, bakanlıktan ayrıldıktan sonra da yatırım ortamının iyileştirilmesi ve yatırım ikliminin ortaya çıkması için eş zamanlı üç reformun bir arada gündeme gelip uygulanmasını öneriyordu.

Bu öneride yer alan üç ayaklı eş zamanlı reformlar üretim-egitim ve hukuk reformları. Babacan, bu üç ayaklı reform sisteminin hayata geçirilebilmesiyle başarılı olunabile-

ceğini söylüyordu. Hak vermemek mümkün değil.

....Bu üç alanda neler yapılmalı...

Üretim için yapmamız gereken reformların süreklilik taşıması, yatırım için kısımların artırılması için, yüzde 20'lerden, yüzde 12'lere kadar gerileyip, yüzde 14'ler seviyesinde olan tasarrufların yeniden yüzde 20'lerin üzerine çıkmasını sağlayacak düzenlemelere ihtiyacımız vardır.

Tasarrufların 4 puanı bir puanlık büyüme için gerekli yatırım imkanı ortaya çıkarmaktadır. Biz, yüzde 5'ler seviyesinde büyüme sağladığımız yıllarda yüzde 20 üzerinde iç tasarrufa sahiptik. Bu yüzde 12'lere gerilerken, yurt dışındaki bol likiditeden, yabancı tasarrufları yurda getirerek bunu sürdürüldük. Dünyada likidite daralması sonrası büyümemiz iç tasarrufun verdiği imkanla yüzde 3'ler seviyesine indi. Büyümeyi ivmelendirmek, üretimi artırmak için bu alanda reformlara ihtiyacımız olduğu görülüyor.

....Eğitim sistemi yeniden kurgulanmalıdır...

Babacan'ın sözünü ettiği ikinci reform alanı olan eğitimde sistemin, mezun olduklarında "Ne iş olsa yaparım" diyen düz lise mezunu genç nüfus yerine, üretim alanlarında ihtiyaç duyulan insan gücüne, emeğe uygun yetiştirilen gençleri ortaya çıkaracak teknik eğitim ağırlık verecek dönüşüme ihtiyaç vardır. Böylece, gereken alanlarda üretim içerisinde yer alabilecek gençlerin eğitilmesi sağlanabilecektir. Bugünkü eğitim yapısı, üretimden uzak, üretime destek vermeyen bir yapıdadır. Bu nedenle ele alınıp kökten değiştirilmesine ihtiyaç vardır.

....Hukuk reformu üçüncü ayakta yer almalıdır...

Hem yerli, hem yabancı yatırımcıların sağlıklı, zamanında sonuç veren, adaletli bir hukuk sisteminin gerekliliğini ortaya koyuyorlar. Var olan hukuk sisteminin bu niteliklere sahip olmamasından rekabet ortamının sağlıksızlaştığını, yaşadıkları sorunları ortaya koyarak, bu amandaki değişimin ve reformların zorunluluğunun altını çiziyorlar.

Hukuk reformu olmadan yatırım ortamının sağlıklı olmasının mümkün olmadığını, yeni dönemde yatırım ortamının geliştirilmesi için öncelikli reform alanının bu olduğu çok net bütün yatırımcılarca altı çizilen bir konu.

....Yola çıkarken doğru bir resim çekmemiz gerekir...

Yeni dönemde üç ayaklı reformu hayata geçirebilmemiz için önce içinde bulunulan durumun net bir resminin ortaya çıkarılması gerekir.

Bunun için sürdürülebilir bir envanter hazırlığına ihtiyaç vardır. Bunu doğru olarak ortaya koyabildiğimiz oranda, kısıtlı olan kaynaklarımızı hangi alanlara yönlendirmemiz gerektiğini daha iyi saptayabiliriz, kaynakların verimsiz kullanımından uzaklaşabiliriz. Yanlış alan seçimlerinden, abartılardan, objektif olmayan değerlendirmelerden uzaklaşabilmek için böyle sürdürülebilir envantere ihtiyacımız vardır.

Bunun üzerine üç alanda süreklilik taşıyan eş zamanlı reformlarla ülkemizin büyümesini yüzde 5'lerin üzerinde sürekli kılarak, üretimimizi, ihracatımızın, istihdamımızı artırarak, orta gelir ve orta teknoloji tuzagından uzaklaşabiliriz.

Erkunt Traktör AR-GE merkezi oldu

Yerli tasarım traktör üreticisi unvanıyla Türk çiftçisine hizmet veren Erkunt Traktör'ün AR-GE merkezi olmasını değerlendiren Erkunt Traktör Yönetim Kurulu Başkanı Zeynep Erkunt Armağan, "Piyasa koşulları, müşteri beklentileri, müşterinin konfor anlayışı çok hızla değişiyor. Rekabet çok fazla ve müşteriler artık ürün ve hizmete çok hızlı ve kolay ulaşabiliyorlar. Kendi tasarımıyla üretime başlayan, Türkiye'nin en genç ve dinamik traktör üreticisiyiz. AR-GE, varoluş şeklimiz. Bugün geldiğimiz noktada Sanayi Bakanlığımızın AR-GE yeteneğimizi ve kapasitemizi onaylamış olması, bir Türk sanayicisi olarak bana şevk ve onur veriyor" diye konuştu.

Armağan, "AR-GE merkezimizde yine çiftçi dostlarımızdan gelen talepleri değerlendirerek gücümüze güç katacak traktörleri tasarlamaya devam edeceğiz" dedi.

Ersa Mobilya'nın saat müzesi 2,5 kat büyüdü

Ankara Sincan Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan Ersa Mobilya fabrikasındaki saat müzesi, 2,5 kat büyüdü. Müze, 2 bini aşkın antika saati meraklılarıyla buluşturuyor.

Yaklaşık 58 yıldan bu yana özel tasarım mobilyalarıyla sektörde kendine yer edindiklerini belirten Ersa Mobilya Yönetim Kurulu Başkanı Erol Ata, "En eskisi 350 yıllık olan 2 bini aşkın saatin bulunduğu odayı büyüttük. Müzede, güneş saatinden, dalgıç saatine; ağırlıkla çalışan sarkaçlı saatten, kum saatine; nostaljik horozlu saatlerden yüzlerce model kol ve cep saatine kadar 2 bin saat sergileniyor. Her saat ayrı önem taşıyor; ancak bazıları manevi açıdan taşıdığı anılar nedeniyle başka bir yere sahip" dedi.

Tasarım ödüllü Nurus İSMOB'da

Avrupa'dan Asya'ya, Orta Doğu'dan Afrika'ya uzanan geniş bir coğrafyayı temsil eden sektör profesyonelleri ile buluşan Nurus, açtığı 390 metrekarelik standta altı gün boyunca yerli ve yabancı birçok ziyaretçiyi ağırladı.

Türkiye Mobilya Sanayicileri Derneği'nin (MOSDER) liderliğinde 2005 yılından itibaren organize edilen ve Türk mobilya sektörünün buluşma noktası sayılan İSMOB'un tasarım yarışmasında ödül kazanan Nurus, fuarda sergilenen Alava ile Tamamlayıcı Mobilya ve Aksesuar Kategorisi'nde birinci olurken, Oturma Grubu Kategorisi'nde de Greta birincilik ödülünün sahibi olmuştu.

İSMOB'ta; Red Dot Design Award, German Design Awards ve Good Design Awards sahibi Uneo, kabuğu andıran zarif formu ve yüzde 100 geri dönüştürülebilir malzemeden üretilen Green Good Design, Good Design ve German Design Nominee ödüllü hem ev hem de işyerlerine uyumlu Alava, ortak kullanım alanlarından evlere ve çalışma alanlarına kadar pek çok yerde kullanım olanağı sunan Good Design ve German Design ödüllü Greta gibi birçok ürün ziyaretçilerin beğenisine sunuldu.

referans mı
istiyorsunuz?

DÜNYANIN İŞİNİ GÖSTEREBİLİRİZ

 ajansd.com.tr

 [dunyaajansd](https://www.facebook.com/dunyaajansd)

 [dunyaajansd](https://twitter.com/dunyaajansd)

 [dunyaajansd](https://www.instagram.com/dunyaajansd)

TESİD'den Karel'e Jüri Özel Ödülü

Karel, "Askeri Gemiler için Alarm ve Anons Sistemi" projesiyle Jüri Özel Ödülü'ne layık görüldü.

TESİD tarafından Türk elektronik sektörü kuruluşlarının yenilikçi ve yaratıcı projelerini desteklemek, bu alandaki çalışmalarını teşvik etmek amacıyla verilen ödülle ilgili konuşan Karel Savunma Sanayi Çözümleri Direktörü Senih Başol, "VIA-100G Entegre GPS - INS Sistemi projesi ile ödüle layık görüldük. Aldığımız ödül, inovasyona ve yenilikçiliğe verdiğimiz önemin bir teyidi" dedi.

Pazar ihtiyaçlarını öngörerek ürün tasarlayıp ürettiklerine değinen Başol, "Telekom faaliyetlerimizin yanı sıra ulusal ve uluslararası güvenlik standartlarını destekleyen süreçlerle savunma sanayine yönelik iletişim çözümlerimiz de faaliyet alanlarımızdan biri. AR-GE'den üretime her aşamada hizmet veriyoruz. Uzun soluklu plan ve yatırımlarımızın sonuçlarını almaya başladık. Burada, fikirlerden ürüne uzanan zorlu ve uzun bir süreçten bahsediyoruz. Bugün burada aldığımız bu ödülle emeğimizin taçlandırıldığını görmek bizim için büyük mutluluk ve gurur kaynağı" diye konuştu.

Mesa'ya kalite plaketi

Türkiye Kalite Derneği (KalDer), konut sektöründe kalite ve güvenin adresi Mesa Mesken'e 'KalDer'de 15'inci yıl üyelik plaketi' sundu.

Mesa Mesken Yönetim Kurulu Başkanvekili Evren Ünver'i ziyaret eden KalDer Ankara Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Nazmi Karyagdı, Mesa'nın KalDer

üyeliğinde 15'inci yılı doldurduğunu hatırlatırken, "Mesa'nın yönetim kalitesiyle örnek yapısını sürdürmesi memnuniyet vericidir" diye konuştu.

KalDer Ankara Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Nazmi Karyagdı ve beraberindeki heyeti Mesa Holding'de kabul eden Evren Ünver de Mesa'nın 47 yıllık köklü bir geçmişi olduğunu hatırlatırken KalDer üyeliğinde 15'inci yıl plaketi sevinçle aldıklarını söyledi.

Küçükpazarlı Havacılık'tan mandala boyama etkinliği

Savunma sanayinin öncü kuruluşlarından biri olan Küçükpazarlı Havacılık, personel motivasyonunu artırmak için mandala boyama etkinlikleri düzenliyor.

İş stresini azaltmak, kurum içi iletişimi güçlendirmek ve aidiyet hissi oluşturmak amacıyla düzenlenen kültür, sanat ve spor aktivitelerini artıran firma, dinlenme saati ve öğle aralarında çalışanlarına mandala desen boyatarak, farkındalığın ve konsantrasyonun artmasına katkı sağlamayı hedefliyor.

Serdar Plastik'ten "Dişlerini Fırçala, Sağlıklı Yaşa" etkinliği

Serdar Plastik, çocuklarda olumlu davranış değişikliği geliştirmek için "Dişlerini Fırçala, Sağlıklı Yaşa" etkinliği düzenledi.

E3 fabrikasında yapılan etkinlikte konuşan Diş Doktoru Gizem Berk, ağız ve diş sağlığında temizliğin, beslenmenin öneminden bahsederek, konuyla ilgili soruları cevaplandırdı. Etkinlikte ayrıca çocuklara günün hatırası olarak çeşitli hediyeler verildi.

SIEMENS

Ingenuity for life

160

Türkiye'nin
Siemens'i
160 yaşında

160 yıllık başarımızın sırrı bu ilanin içinde saklı

Siemens Türkiye'nin teknoloji ve yenilik
dolu dünyasını artırılmış gerçeklik ile
bu ilanda keşfedin.

Çağlar değişir, teknoloji gelişir... Bu topraklar için üretme aşkımız
asla değişmez. Siemens Türkiye olarak 160. yılımızı ilk günkü
heyecanımız ve güvenimizle kutluyor; bu topraklarda yenilik
üretmekten gurur duyuyoruz. Siemens Türkiye dünyasında kısa bir
keşfe çıkmak için QR kodu okutun ve görecekleinizin tadını çıkarın.

Birlikte nice yıllara.

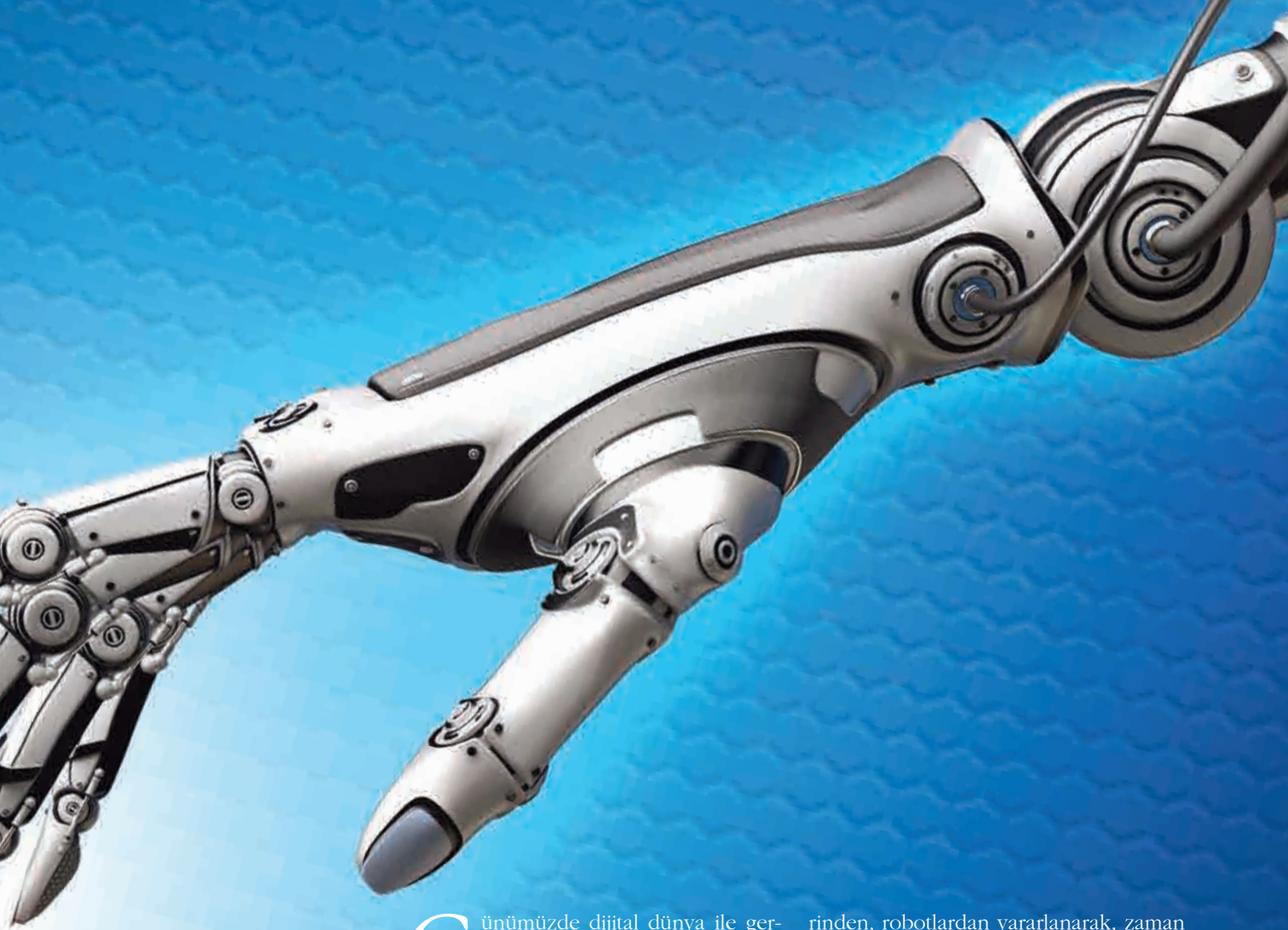

siemens.com.tr

ENDÜSTRİ 4.0 İLE TÜRKİYE'Yİ NELER BEKLİYOR?

Günümüz teknolojisi, iletişimin ve üretimin şeklini hızla değiştiriyor. Artık ürünler ve makineler birbiriyle konuşuyor. Yeni Sanayi Devrimi olarak adlandırılan Endüstri 4.0, dünyayı yeniden kurguluyor. Sosyal alanlardan küresel ticarete kadar herşeyin çehresi değişiyor. Peki, Türkiye bu devrimin neresinde ve bu dönüşümü kaçırmamanın yolları nedir? Kapak haberimizin bu kilit sorularını devlet yetkililerinden özel sektör temsilcilerine, sivil toplum örgütlerinden akademisyenlere kadar konuyla ilgili tüm muhabatlara sorduk ve cevap aradık.

Günümüzde dijital dünya ile gerçek dünyanın yollarının kesişmesi hayatımıza birçok kolaylığı da beraberinde getiriyor. Akıllı telefonlarımızı kullanarak trenimizin veya uçağımızın saatinde gecikme olup olmadığını öğrenebiliyoruz. Evde birkaç tıklama ile posta paketimizin nerede olduğunu takip edebiliyoruz. Objeler, insanlar ve bilgi sistemlerinin arasında internete bağlanarak oluşan bu iletişim ağları, “nesnelerin interneti” şeklinde tanımlanıyor. Günlük yaşamı baştan aşağı değiştiren bu yeni iletişim biçiminin sanayiye katkısı Endüstri 4.0 olarak adlandırılıyor.

Dünya ekonomisinin mal ve hizmet üretimi açısından gerçekleştirdiği büyük sıçramalara ‘Sanayi Devrimi’ deniliyor. Üç sanayi devrimini geride bırakan dünya ekonomisi, şimdi de Endüstri 4.0’ı konuşuyor. Süreç, küresel boyutta, sanayi üretimini yüksek teknoloji ile donatma, makineler arası iletişim çağına geçiş ve buna bağlı olarak kaynak verimliliği ile ekolojik dengeyi koruyucu, “yeşil büyüme” ve “yeşil enerji” dönemine geçmek anlamına geliyor.

Bu yeni dönem, otomasyon sistemle-

rinden, robotlardan yararlanarak, zaman ve mekan kavramları açısından yeni üretim prosesleri oluşturmayı, üç boyutlu yazıcılarla dünyanın her noktasında her türlü hammadde, ara mamul ve nihai ürünün üretilmesi anlamını taşıyor. Bilgi teknolojileri, nesnelerin interneti, dijital üretim süreçleri ve bu gelişmelerden kaynaklanan pek çok yeniliğin hayata geçmesi, tüm sektörlerde devrimsel dönüşümler yaratıyor. En çok da sanayideki üretim hızında ve kalitede kaydedilen ilerlemenin hangi sektöre ne kadar ve ne şekilde yansıtacağı merak konusu.

Bu yarış ve süreç içinde, Türkiye başta olmak üzere pek çok ülkenin orta ve yüksek öğretim sistemini, mekatronik, robotik, bilgi teknolojileri ve oto biyoteknoloji gibi meslekler için yeniden kurgulaması artık bir zorunluluk haline geliyor. ‘Endüstri 4.0’ı uygulamaya geçiren ülkeler, üretimde verimliliği artırabildikleri, pazara ürün sürme süreçlerini olağanüstü kısalttıkları ve üretim sürecinde esnekliklerinin gelişeceği bir yapı oluşturacaklar. Sektör aktörlerine göre bu sürece geçmeyi başaran ülkeler, hızla rakiplerine her yıl “beş yıllık” bir fark atmış olacak.

“TRİBÜNDE SEYİRCİ DEĞİL SAHADA OYUNCU OLMALIYIZ”

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Toplantısı'nda Sanayi 4.0 devrimiyle ilgili önemli kararlar aldıklarını açıklayan Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık, milli mesele olarak kabul ettikleri bu konu için her kesimi ortak hareket etmeye çağırıyor. Işık, “Bu sefer tribünde seyirci değil, sahada oyuncu olmalıyız” mesajını veriyor.

Türkiye'nin dünya ekonomisinin yüzde 50'sini etkileyecek Endüstri 4.0'ı, paydaş dayanışması ile yakalayacağını belirten Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık, “Siber fiziksel sistemlerin endüstriyel alanda uygulanmaya başlandığı bu dönemde Türkiye, gerekli aksiyonları hızla göstermeli. Önceki sanayi devrimlerinde yaşanan gecikmeyi yaşamayacağımızı umuyorum. Bu noktada sektör paydaşlarının katkısı hayati önem taşıyor” diye konuştu.

Üst düzey paylaşım için iş birliği ve koordinasyonun çok önemli olduğunu aktaran Fikri Işık, “Bu konuda Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak gerekli her çalışma-

yı ve çabayı göstereceğiz. Her türlü iş birliği ve ortak çalışma tekliflerine açığız. Bu milli bir mesele. Bu bizi hiç olmadığı kadar ortak hareket etmeye iten önemli bir dönüşüm” yorumunda bulundu.

“SENKRONİZE HAREKET EDİP SİNERJİ OLUŞTURMALIYIZ”

Endüstri 4.0 dönüşümünün öncüsü olan Almanya'nın yanı sıra ana akım ülkeleri Amerika ve Çin'in ulusal strateji planlarını ve projelerini teker teker hayata geçirdiklerini anlatan Işık, “Akademik kütlesi yeterli olgunlukta olan KOBİ'lerinin yeterince kurumsallaştığı ve kamu-üniversite-sanayi iş birliği kültürünün yerleştiği teknoloji yoğun üretim yeteneğine sahip ülkeler, bu yeni dönemde de söz sahibi olmak için gerekli çalışmaları başlattılar. Türkiye'de de akademik dünyamızın, sanayicilerimizin ve karar yapıcılarımızın senkronize hareket etmesi ve gerekli sinerjiyi oluşturması ilk aşamada atılması gereken adım” ifadelerini kullandı.

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK) Toplantısı'nda, Sanayi 4.0 devrimiyle ilgili önemli kararlar aldıklarını açıklayan Bakan Işık, şunları kaydetti: “Bu konuda çalışmalara devam edeceğiz. Hedefimiz şu: Türkiye artık orta gelir tuzağında devam eden bir ülke olmasın. Türkiye artık yüksek teknoloji ürünleri ihraç eden, katma değeri yüksek ürünlere yoğunlaşan, halkına ve çalışanına daha fazla refah getiren, ülke olarak da her alanda orta kararlı bir ülke olmak yerine lider ülke, iddialı ülke olma konumuna ulaşsın.”

“TÜRKİYE BU SÜRECİ AVANTAJA ÇEVİREBİLECEK POTANSİYELE SAHİP”

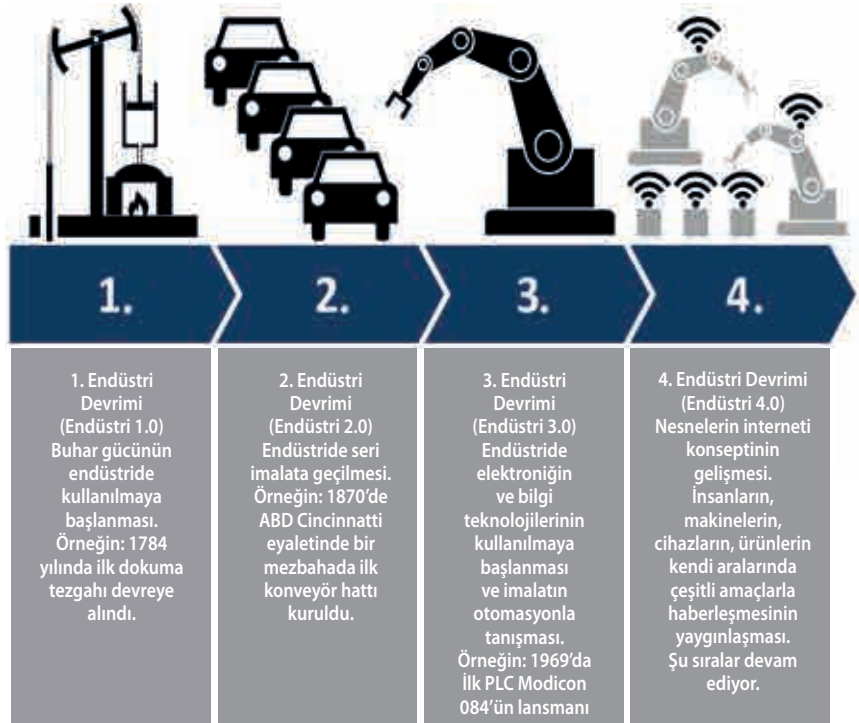
Üretimin dijitalleştiği bu üretim biçiminde daha az iş gücüne ihtiyaç duyulacağını belirten Bakan Işık, “Sanayide teknolojik dönüşüm için anahtar rol üstlenecek olan akıllı üretim sistemlerinin üretim yapıla-

rındaki dikey ve yatay entegrasyonu, entegre mühendislik uygulamalarını ve kalifiye insan gücünün yetiştirilmesi katmanlarındaki mekanizmalarına ilişkin detaylı çalışmalar yapılacak. Hiç şüphesiz yeni iş ve meslekler ortaya çıkacak. Türkiye sahip olduğu esnek yapı ve birikim sayesinde bu zorlu süreci avantaja çevirebilecek potansiyele sahip” şeklinde konuştu.

Endüstri 4.0 dönüşümü için yerli imkanların kullandığı politikalar geliştireceklerini açıklayan Işık, sözlerine şöyle devam etti: “Bu karar kapsamında, ülkemizin dinamiklerine uygun yönetim modelini ve kullanacağımız marka ismini belirlemeyi, bu alanda gerekli olacak; özellikle sensör, yapay zeka, robot teknolojileri, siber güvenlik, büyük veri ve nesnelerin interneti gibi kritik teknolojiler ve sistemler için ihtiyaç duyulan AR-GE çalışmalarını hızla artırmayı ve bunu müteakiben başta mevzuat, teşvik, destek mekanizmalarımızı gözden geçirerek pilot üretim ve gösterim uygulamalarını yerli imkanlarla yapmayı sağlayacak politika ve tedbirleri geliştireceğiz.”

Endüstride Genel Kabul Gören Çağlar

Ali Rıza Ersoy

“İNSANSIZ FABRİKALAR 30 YILDA TÜRKİYE’DE OLACAK”

Siemens Dijital Fabrikalar Divizyon Direktörü Ali Rıza Ersoy’a göre, Endüstri 4.0 süreci Türkiye’de 30 yılda tamamlanacak. Türkiye’nin ilk defa bir sanayi devrimini ıskalamayacağını söyleyen Ersoy, “Almanya 4. Sanayi Devrimi’ni 20 yılda tamamlama hedefi koydu. Biz de 30 yılda tamamlayabiliriz. Önümüzde bunun için hiçbir engel yok” diyor.

A lmanya’da ortaya çıkan ve Angela Merkel hükümeti tarafından açıklanan Endüstri 4.0 terimi, üretim anlayışını tamamen değiştiriyor. Siemens’in Amberg’deki neredeyse insansız faaliyet gösteren dijital fabrikası, dünya üzerinde bu seviyeye en yaklaşmış tesislerden biri.

Siemens Dijital Fabrikalar Divizyon Direktörü Ali Rıza Ersoy, Türkiye’nin 30 yıl içinde Endüstri 4.0 sürecini tamamlayacağını öngörerek, “Türkiye bu sefer bu treni diğer sanayi devrimlerinde olduğu gibi kaçırmayacak. Özel sektör ve kamu, bunun için çok sıkı bir şekilde birlikte çalışıyor. Türkiye’nin de yakın

bir gelecekte akıllı ve otomasyon seviyesi yüksek üretim hatları olacak” dedi.

Türkiye’nin bu alana hızlı bir giriş yaptığına dikkat çeken Ersoy, “Türkiye, ilk defa bir sanayi devrimini ıskalamayacak. 4. Sanayi Devrimi, Almanya’dan sadece üç yıl sonra başlayacak. Almanya bunu 20 yılda tamamlama hedefi koydu. Biz de 30 yılda tamamlayabiliriz. Önümüzde bunun gerçek olmaması için hiçbir engel yok” diye konuştu.

Tüm dünyada çeşitli ortak parametre ile Endüstri 4.0 seviyesine gelinbildiğini belirten Ersoy, bu unsurları şöyle aktardı: “Siber- fiziksel sistemlerle ürünlerin yaşam döngüsü süresince dijital bir ikizi olacak. Gerçek zamanlı verilerin birbiriyle konuşabildiği bir yatay&dikey entegrasyondan bahsediyor olacağız. Tedarikçiler ve distribütörler de şirketlerle birlikte Endüstri 4.0’a geçmek zorunda kalacak. IoT (Nesnelerin interneti) sanayide kökten değişim yaratacak. Otonom robotlar, ortam şartlarını insanlardan daha iyi takip ederek, kendi kendine üretim hatlarını yönetebilecek. Gebze’deki yeni fabrikamıza birbiriyle konuşan hatlar koymayı düşünüyoruz” dedi.

“İŞİN SADECE YÜZDE 25’İNİ İNSANLAR YAPIYOR”

Yaklaşık 1200 personelin çalıştığı Siemens Amberg Fabrikası’ndaki iş süreçlerinin yüzde 75’lik bölümünün makineler ve bilgisayarlarla yürütüldüğüne dikkat çeken Ersoy, “İşin yüzde 25’i insanlar tarafından yapılıyor. Fabrikada 1000’in üzerinde ürün üretilebiliyor. Ürünler, dünya geneline yayılmış yaklaşık 60 bin müşteri için 24 saat içinde sevkiyata hazır hale gelebiliyor. Materyalin tamamen otomatik bir nakliye sistemiyle, güvenli bir şekilde depodan alınıp makineye getirilme süresi ise sadece 15 dakika. Üç vardiya sistemiyle çalışan işletmede yılda 2 milyondan fazla parça (bileşen) monte ediliyor” bilgilerini verdi.

Endüstri 4.0'ı kaçınılmaz ve sapılması mümkün olmayan bir yol olarak tanımlayan Bosch Türkiye ve Orta Doğu Başkanı Steven Young, "Artık bu yoldan geri dönüş yok. Sanayi üretimi giderek artan, Euro Bölgesi ve Orta Doğu için önemli bir konumda bulunan Türkiye'nin de dünya sanayisi içinde standartlarını yükseltmesi ve uluslararası üretim ağının bir parçası olmaya devam etmesi için 'Endüstri 4.0' teknolojisine geçişi tamamlaması gerektiğine inanıyorum" diye konuştu.

Endüstri 4.0 teriminin ilk olarak 2011'de kullanıldığını hatırlatan Young, "Almanya, Endüstri 4.0'a olan bağlılığını, dev şirketlerinden hızla büyüyen start-up girişimlerine kadar her alanda kanıtıyor. Ürün portföylerini büyük bir oranda dijitalleşirmiş şirketler, son üç yılda ortalamanın üzerinde büyüme gösterdi. Avrupa endüstrisi için yılda yaklaşık 110 milyar euroluk ek gelir öngören araştırmalar, değer zincirlerinin dijitalleşmesinden dolayı tüm endüstri sektörlerinde yıllık ortalama yüzde 3,3'lük bir verimlilik artışı öngörüyor" dedi.

"TASARRUFUMUZ YÜZLERCE MİLYON DOLARA ÇIKACAK"

Hammaddenin Endüstri 4.0 teknolojisi ve şirketler için son derece önemli bir role sahip bulunduğunu anlatan Steven Young, "Dünya, hammaddesi veriler olan bir sistemle yönetilecek. Kendi süreçlerini sürekli olarak iyileştirmenin yolunu arayan şirketler, ağa bağlı endüstrinin görünmez veri akışlarından oluşan hammaddeyi büyük bir avantaja çevirebilir. Üstelik bu veriler yeni iş modellerinin ve ekonomik büyümenin temelini oluşturacak" ifadelerini kullandı.

Yazılım ve sistem birimleri tarafından geliştirilen Bosch IoT Suite'in, nesnelerin interneti uygulamalarının teknolojik temelini sunduğunu söyleyen Young, "Ağa

bağlı cihazlar, kullanıcılar ve servisler için gerekli olan her özelliği entegre ediyor. Teknolojimiz, bir akıllı şehre uygulandığında, araçlar, şarj istasyonları, trafik lambaları, enerji sistemleri, ulaşım altyapısını birbirine bağlayabilir duruma gelebiliyor. Endüstri 4.0 teknolojisi sayesinde, tek bir üretim hattında 300 kadar farklı hidrolik modül üretimi gerçekleştiriyoruz. Endüstri 4.0 ile dünya genelinde 250'nin üzerindeki fabrikaya yüzlerce milyon euro tasarruf sağlamayı hedefliyoruz. 2020 yılı itibarıyla kendi global üretimimizde yıllık tasarrufu yüzlerce milyon dolara çıkartmayı bekliyoruz" diye konuştu.

Endüstri 4.0 teknolojisi sayesinde, tek bir üretim hattında 300 kadar farklı hidrolik modül üretimi gerçekleştiren Bosch'un Türkiye ve Orta Doğu Başkanı Steven Young, Türkiye'nin dünya sanayisi içinde standartlarını yükseltmesi için 'Endüstri 4.0' teknolojisine geçişini tamamlaması gerektiğini vurguluyor.

Steven Young

"ENDÜSTRİ 4.0 KAÇINILMAZ VE BU YOLDAN DÖNÜŞ YOK"

Halil Aksu

“DONANIM, YAZILIM VE SERVİSTE KENDİNİ GELİŞTİRENLER İÇİN YEPYENİ BİR FIRSAT”

Yeni sanayi devriminin istihdam üzerinde yol açacağı değişimleri yorumlayan Gelecekhane'nin Kurucusu Halil Aksu, “Donanım, yazılım ve servis alanında kendini geliştirenler için Endüstri 4.0, yepyeni bir fırsat dönemi olacak” diye konuştu.

Dünyanın dört bir yanını saran internetin küresel ticaretteki önemine değinen düşünce derneği Gelecekhane'nin kurucusu Halil Aksu, “Bir cihazın internete bağlanması için, artık o cihazı bir insanın kullanması gerekmiyor. Nesnelere kendiliğinden internete bağlanıyor. Aynı şekilde bireysel ortamlarda da internete bağlı nesnelere sayıları artıyor. Her şey internete bağlı, her şey cep telefonumuzdan kumanda edilebilir ve nihayetinde her şey akıllı” dedi.

Endüstri 4.0'ın önümüzdeki 15 yıl içinde bir devrim etkisi yaratacağını kaydeden Halil Aksu, “Üretim ortamlarındaki otomasyon artışının istihdam üzerinde çok büyük etkisi olacak. Mavi yakalılarda azalma, beyaz yakalılar stabil, yakasızlarda (tişört giyenlerde) artış bekleniyor. Bu yakasızlar, yaratıcı ve yeni yetkinlikleri olan uzmanlar olarak tanımlanacak. Hatta bunlar personel değil, serbest çalışan (freelance) uzmanlar veya girişimciler olabilir” değerlendirmesinde bulundu.

“HİZMET SEKTÖRÜ PARLAYACAK”

İstihdam ile ilgili yaşanması beklenen sorunlara çözüm önerileri getiren Halil Aksu, “Nitelsiz işçi sınıfının zorlanacağı bu dönem, mavi yakalılar için meslek edindirme projelerini gündeme taşıyacak. İlk adres ise hizmet sektörü olacak. Sistemik eğitim ve yeni yetkinlikler kazandırma programlarının yürütülmesi gerekecek. Gelişmiş toplumlarda bir miktar sorun yaratan bu gelişme, ucuz iş gücü yoğun olan ülkelerde çok daha vahim hale gelecek. Donanım, yazılım ve servis alanında kendini geliştirenler için ise, Endüstri 4.0 yepyeni bir fırsat” diye konuştu.

“HER FOTOKOPİCİ, BİR ÜRETİM TESİSİ OLACAK”

Dijitalleşen ürün ve hizmetlerin, otomatik sipariş, otomatik teslimat, otomatik bakım ve servis gibi süreçleri hayatımıza taşıyacağını anlatan Aksu, “Malzeme bilimleri alanında ilginç yenilikler görülecek. Grafen gibi yeni malzemeler çok büyük veya çok küçük yepyeni tasarımı olan eşyalar, binalar, ürünler yapılmasını mümkün kılacak. 3 boyutlu baskı sistemlerinin gelişmesi, ucuzlaması ve yaygınlaşması, her köşe başındaki fotokopiciyi bir üretim tesisi haline getirecek. Üretim süreçleri farklılık kazanacak. Bazı parçalar bireysel üretilebilecek” dedi.

Hüseyin
Halıcı

“STRATEJİK ORTAKLIK ŞART”

Tüm gelişmiş ülkelerin üzerinde çalıştığı Endüstri 4.0 için Türkiye'nin aktif bir oyuncu olarak rol alması gerektiğini ifade eden Endüstriyel Otomasyon Sanayicileri Derneği (ENOSAD) Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Halıcı, “Statejik ortaklıklar kurup geleceğimizin endüstrisi anlamına gelen Endüstri 4.0 devrimini üreten, geliştiren bir ülke olmalıyız. Başta devletimiz, sanayi kuruluşları, üniversiteler olmak üzere tüm kurum ve kuruluşlar ortak bir strateji belirleyerek ellerini taşın altına koymalı” diye konuştu.

Yapay zekaya sahip üretim sistemlerinin; özellikle ABD ve Almanya'da bir devlet politikası haline geldiğini anlatan Halıcı, “Türkiye'nin küresel rekabet, sanayi politikalarının verimlilik artışını temel alan bir yaklaşımla yeni sürece uyum sağlamalı. Endüstri 4.0 dönüşümüne ilişkin teknoloji üretiminde lider konumdaki ülkeler incelenmeli. Türkiye'ye uygulanabilirliği yönünde çalışmaların yapılması; kamu, özel sektör, araştırma kuruluşları ve akademinin yer alacağı bir dönüşüm mekanizmasının oluşturulması atılması gerekiyor” dedi.

Türk sanayisi için Endüstri 4.0 uygulamalarının yaratacağı potansiyel faydanın ve maliyetin ortaya konması gerektiğini de hatırlatan Halıcı, “Bu dönüşümü gerçekleştirecek sektörlerin hemen belirlenmesi gerek. Endüstri 4.0 döngüsünden başta bilişim ve enerji olmak üzere tüm sektörler etkilenecek” yorumunda bulundu.

Çağrı Bulut

“ÜNİVERSİTELERDE ‘DİJİTAL İNSAN BİLİMLERİ’ AÇILMALI”

Dijital inovasyonların, girişimciliği destekleyen eğitim modelleri yaratacağını ifade eden Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Çağrı Bulut, “Üniversitelerin ajandalarında ‘Dijital İnsan Bilimleri’ yer alacak. Hedef, Endüstri 4.0’ın atmosferine uygun bireyler yetiştirmek” dedi.

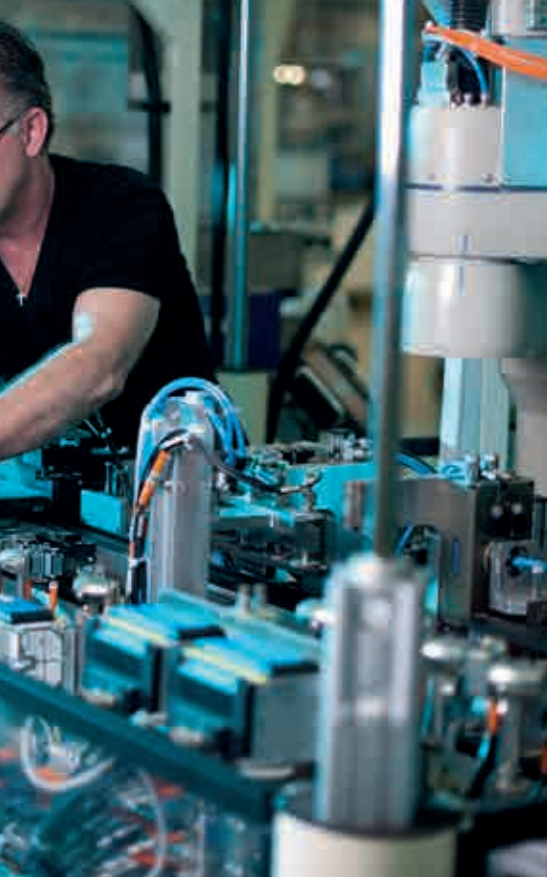
Türkiye’nin yüksek teknoloji üretimde ve kullanmada beklenenden geri durumda olduğunu ifade eden Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Çağrı Bulut, “Açıklanan raporlara göre ülkemiz halen küresel rekabet, inovasyon, iş kolaylığı ve nitelikli eğitim gibi maddelerde rekabetçilerinden geride kalmış vaziyette. Geçmiş devrimlere ayak uydurmayı başaran ve toplumun ihtiyacı olan kalifiye çalışanı yetiştirme ilkesini göreceli olarak başarıyla gerçekleştirmiş olan üniversitelerin benzer performansı rekabet avantajı yaratmak isteyen ülkeler ve endüstriler adına belirleyici olacak” şeklinde konuştu.

“DEĞİŞİM, İHTİYAÇTAN ÖTE BİR ZORUNLULUK”

Yükseköğrenim içinde Endüstri 4.0’ın lisans ve lisansüstü programlarda yer almasının önemine değinen Bulut, “Avrupa’nın tasarım ve bilişimde önde gelen bölgeleri olan İskandinav ve Baltık bölgelerinde Kreatif Sektörlerde Stratejik Yönetim gibi lisansüstü programlar uzun bir süredir aktif halde. Gelecekte ileri teknolojik donanıma sahip birçok beyin mikro işletme faaliyet gösterecek. ‘Kreatif Endüstrilerde Girişimcilik ve İnovasyon Yönetimi’ konusu ülkemizin değişen girişimcilik kültürü uyumlu bir anabilim dalı olarak hizmet verebilir. ‘Dijital İnsan Bilimleri’ günümüzün veri madenciliği, yazılım mühendisliği, inovasyon yönetimi, hatta kamu yönetimi gibi birçok alanda uzmanlığa sahip bireylerin yetkinliklerini güçlendirecek bir anabilim dalı olacak” diye konuştu.

Geleneksel teorilerin değişeceğini anlatan Bulut, “Var olan eğitim müfredatı özellikle işletme gibi yönetici kadroları oluşturan bölümlerde güncel sorunlar ve öngörüler ile güncellenerek çağı yakalayacak şekilde tekrar düzenlenmeli. Öğrencilerin yaratıcılık ve girişimcilik özelliklerinin üstüne gidilmeli. Sanayi 4.0

rekabet pazarlarında artan rekabet ortamında işletmelerin öncelikle ihtiyaç duyacağı en temel kaynak yetişmiş insan gücü olacak. Teknoloji günümüz için ağırlıklı ürün, hizmet ve iş modeli adı altındaki sistemlerle anılmakta iken, gelecekte teknolojinin diğer önemli bileşeni olan ileri uzman bilgisi akıllı makine ve algoritmaları yönetecek insan kaynağında saklı kalacak. Bu sebeple Endüstri 4.0 içinde rekabet edecek işletmelerimizin gerek uzmanlaşması gerekse karar verici düzeylerde yetiştirilmesi için yükseköğretimde dijital çağın kuralıslığına uyumlu nitelikli insan kaynağı yetiştirilecek yükseköğretim programlarına çağın içine tam girmeden bugünden kurgulanması gerek.”

2000’li yıllardaki birçok mesleki pozisyon adının 90’lı yıllarda ortada dahi olmadığına dikkat çeken Bulut, “Değişen koşullara uyum sağlamadan daha öte bir yapı olarak koşulları değiştiren yükseköğretim programlarına ve yenilikçi lisans üstü eğitim programlarına, Endüstri 4.0 için ihtiyaç duyulacak nitelikte ve nicelikteki insan kaynağı için, bugünden ve hızla hareket etmek bir ihtiyaçtan öte zorunluluk” dedi.

Yavuz S. Selim Yüksel

“GÜVENLİĞİ SAĞLAMAK İÇİN 30 BİN YETİŞMİŞ İNSANA İHTİYACIMIZ VAR”

Şirketlerin siber güvenlik önlem sistemlerini kontrol edecek yeterli elemanları olmadığını ifade eden Bilişim Teknolojileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz S. Selim Yüksel, “Teknoloji hızlı ilerliyor. Tüm yatırımlar, AR-GE’ye yönelik. Yani öncelik ürünü çıkarmakta. Ürünün güvenlik tarafı sonradan düşünülüyor. Güvenlik tarafının düşünülmediği, milyonlarca cihazın birbiriyle konuşuyor olması milyonlarca risk demek. Kolayca elde edilen veriler, siber saldırılar için etkin bir zemin hazırlıyor. Yappay zeka kullanan makinelerin siber güvenlik sistemlerine entegre edilmesi çözüm önerileri arasında. Güvenlik için yetişmiş insan gücü gerek. Türkiye’nin bu alandaki açığı 30 bin kişi” diye konuştu.

Güvenlik konusunda en zayıf halkayı, “kullanıcıların nasıl önlemler alacağını bilmiyor olması” şeklinde tanımlayan Yüksel, “En çok tekrarlanan ve en açıkça ortada olan tehlike ise ‘oltalama’ yani ‘phishing’ olarak da bilinen teknik. Bankalar, mail servisleri, alış-veriş siteleri, sosyal paylaşım ağları gibi arkaşdaşlık ve anlık sohbet sistemleri, online oyunlar

gibi kullanıcı adı ve parola kullanılarak giriş yapılan sistemlerin bir kopyasını hazırlayan hackerlar, özlülük, kart numarası şifreler vb bilgileri çalarak kolayca amaca ulaşıyor” şeklinde konuştu.

FBI tarafından Eylül 2015’te yayınlanan suç olanakları raporuna değinen Yüksel, şunları kaydetti: “Çok uzak bir ihtimal gibi gelse de buzdolabımızın bir güvenlik riski oluşturacağı fikri, bir iki yıl önce güvenlik konusunda araştırmalar yapan Proofpoint şirketinin 100 binin üzerinde akıllı televizyon, buzdolabı ve internete bağlanabilen akıllı cihazların zombi cihazlar olarak kullanıldığı bir siber saldırıyı ortaya çıkardığını biliyoruz. Hacker’lar bu cihazları kullanarak 750 bin zararlı yazılımı, e-posta göndermiş. 2020’li yıllarda, 5G’li alt yapılar geçeceği düşünüldüğünde ciddi risklerin bizi beklediği söylemek mümkün. Kendi kendilerine ne yapmaları gerektiğini öğrenen makineler, ne tür saldırılar yapılabileceğini de tespit edebilir. Yani var olan sistemleri korumanın yanı sıra saldırıları da önceden tahmin edebilir. Büyük kayıplar böylelikle önenebilir.”

“DİJİTALLEŞEN TARLALARLA 150 MİLYAR DOLARI YAKALAYACAĞIZ”

Türkiye, tarım ekonomisini 2023 yılına kadar iki katına çıkarmayı hedefliyor. “Tarladan çatala” akıllı tarım dönemini başlatacak uygulamalar ise lüks olmaktan çıkıyor. Doktor Yönetim Kurulu Başkanı Tanzer Bigen’e göre, Endüstri 4.0 ile dijitalleşen Türk tarımı, 150 milyar dolarlık iş hacmi seviyesine ulaşacak.

Küresel nüfusa 2050 yılında iki milyar kişinin daha eklenmesinin beklenmesi, çiftçileri verimliliğin ve üretkenliğin artmasını sağlayacak tarımsal teknolojilere yöneliyor. Sürdürülebilir tarım, ölçümleme ve veri başlıklı uygulamalarla Endüstri 4.0, tarıma da yansıyor. Türkiye’de bu uygulamaları yapan sayılı şirketler var. Bunlardan biri olan Doktor’ın Yönetim Kurulu Başkanı Tanzer Bigen, “Dünya nüfusu gittikçe kalabalıklaşıyor. Elimizdeki tarım alanları sınırlı, dolayısıyla birim alandan daha fazla ürün almalıyız. En büyük 10 tarım ekonomisinden olan Türkiye’nin tarımsal performansı gelişime açık” dedi.

Türkiye’de 20 milyon araziden yaklaşık 60 milyar dolarlık bir değer üretildiğine dikkat çeken Bigen, “Bunun 40 milyarı doları bitkisel üretim, 20 milyar doları da hayvansal. Son beş yıldır Türk tarım sektörü 60 milyar dolardan öteye gitmiyor. Topraklarımızı ve iklimimize baktığımızda bu rakamı, 150 milyar dolara taşımak mümkün. 90 milyon dolarlık artışın yüzde 40’ının dijitalleşme ile olacağına inanıyorum” ifadelerini kullandı.

Türkiye’nin 8 bin noktasından ısı ölçümleri yaptıklarını belirten Bigen, “Bitkinin büyüme süreçlerini dijital olarak takip ediyoruz. Bir simillas-

Tanzer Bigen

yon yarattık. Isı derecelerine göre sulama, gübreleme gibi bitkinin ekiminden ürün dönemine kadar geçen 30 işlemi çiftçiye sunuyoruz. Ürün rekoltesi gibi koşullara göre değişen ürün miktarını hesaplayabiliyoruz. Şu an için 117 ürün için bunu yapıyoruz” diye konuştu.

Dijitalleşme ile çiftçinin teknik bilgiye ulaşış doğru zamanda daha çok ve daha kaliteli üretim yapacağına dikkat çeken Bigen, “Bu sayede kaliteli ürün ile kalitesiz üretim arasındaki fark hemen ayırt edilebilecek. Tüketici de kaliteli ürünü kolayca tedarik edecek. Ziraat mühendisleri de çiftçi problemleri çözmekte karar destek uygulamalarından faydalanabilecekler. Tarımda dijitalleşme şart” şeklinde konuştu.

GELECEĞİN ÇİFTLİĞİ KÜÇÜK VE AKILLI

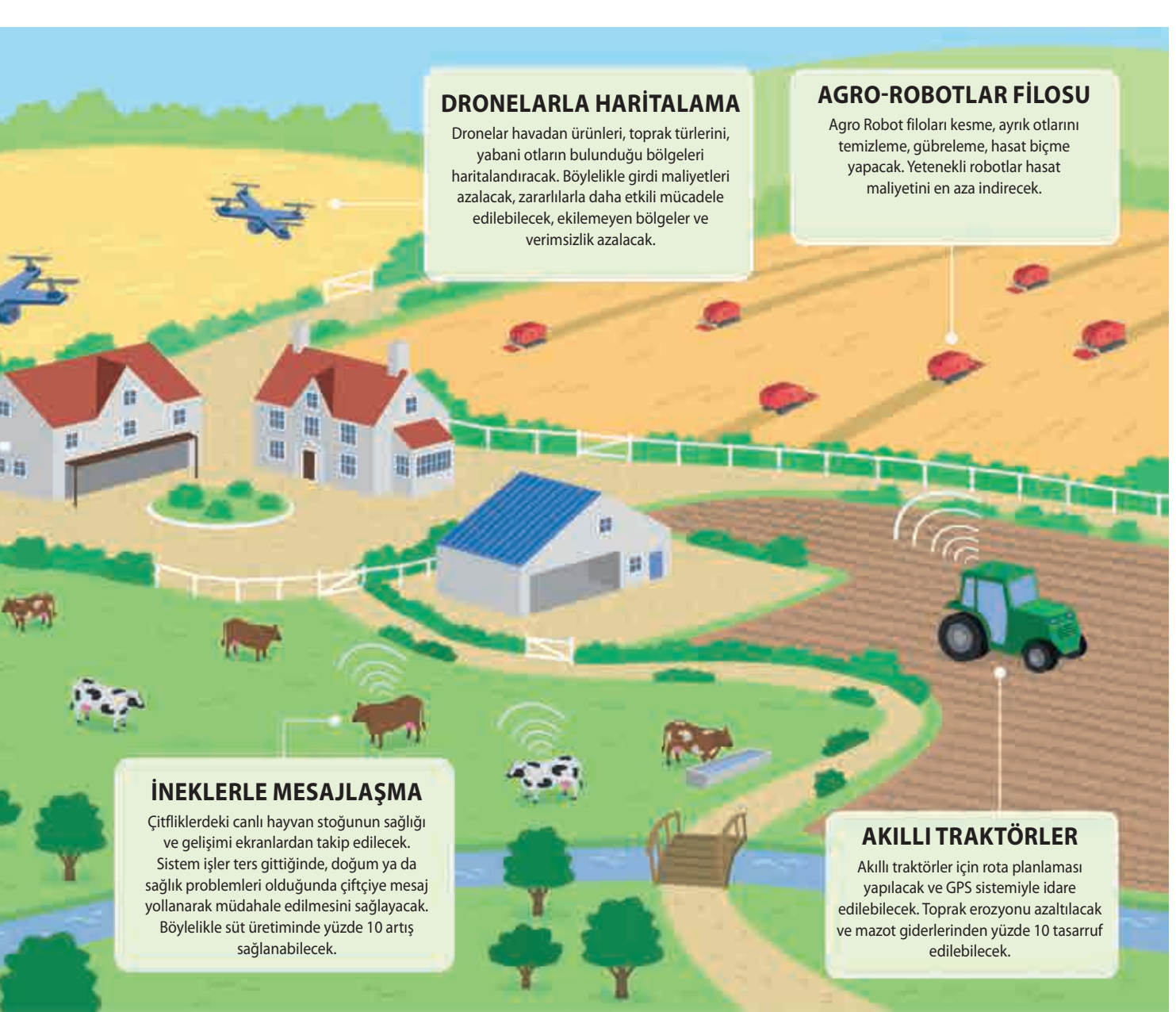

DATA İŞLENECEK

Çiftliklerde işlenebilecek çok büyük bir veri var. Bunlar, büyük data bulut sisteminde saklanacak. Datanın işlenmesi, çiftlik işlerinde, zaman dahil her türlü israfın önüne geçilmesini sağlayacak ve yılda 5 bin 500 euro tasarruf edilebilecek.

TARLADAN ÇATALA AKILLI TARIM

Türkiye’de tarım alanlarının ve su kaynaklarının değerinin bilinip bilinmediği tartışıla dursun dünya hızla dijital tarıma yöneliyor. Egeli & Co tarafından hazırlanan rapora göre, ‘tarladan çatala’ akıllı bir gıda sisteminin kurulması için veri toplama işleyebilen ‘teknoloji’, binlerce detayı analiz edip gerçekte ne olduğunu anlatabilecek ‘büyük veri’ ve elde edilen veriyi kararlara dönüştürerek gıda üretimini, işlenmesini ve dağıtımını hızlandıracak ‘algoritmalar’. Firmalar, Agri-Tech uygulamalarıyla, tarım ürünlerinin tarladan markete gelme süreçlerini kolaylaştırmayı, daha etkin hale getirmeyi hedefleyen yazılımlar peşinde.

DRONELARLA HARİTALAMA

Dronelar havadan ürünleri, toprak türlerini, yabancı otların bulunduğu bölgeleri haritalandıracak. Böylelikle girdi maliyetleri azalacak, zararlılarla daha etkili mücadele edilebilecek, ekilemeyen bölgeler ve verimsizlik azalacak.

AGRO-ROBOTLAR FİLOSU

Agro Robot filoları kesme, ayrık otlarını temizleme, gübreleme, hasat biçme yapacak. Yetenekli robotlar hasat maliyetini en aza indirecek.

İNEKLERLE MESAJLAŞMA

Çiftliklerdeki canlı hayvan stoğunun sağlığı ve gelişimi ekranlardan takip edilecek. Sistem işler ters gittiğinde, doğum ya da sağlık problemleri olduğunda çiftçiye mesaj yollanarak müdahale edilmesini sağlayacak. Böylelikle süt üretiminde yüzde 10 artış sağlanabilecektir.

AKILLI TRAKTÖRLER

Akıllı traktörler için rota planlaması yapılacak ve GPS sistemiyle idare edilebilecek. Toprak erozyonu azaltılacak ve mazot giderlerinden yüzde 10 tasarruf edilebilecek.

Üretici, bilişim cihazları üzerinden sulama sistemini kontrol edebilecek

Türkiye'nin yaklaşık 20 milyon hektarlık tarım alanı bulunduğu söylenen Yonca Teknoloji Müdürü Hüseyin Akçay, "Hassas tarım alanında çeşitli projelerimiz var. Tarım açısından en kritik kaynak olan su gündemimizde. Su kullanımını kontrol etmek demek kullanılan su miktarını, elektriği, insan denetimini, kullanılan gübre ve ilaçları azaltmak ve ürünleri daha verimli yetiştirmek anlamına geliyor. Biz de bu hedefle hızlı uygulanabilir, düşük maliyetli geniş araziler ve seralarda kullanıma yönelik kab-

losuz toprak su ihtiyacı sensörleri ve sulama sistemlerinin durumunu takip edip kontrol edecek sensörler ve kontrol cihazları tasarlıyoruz" diye konuştu.

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile ortaklaşa yaptıkları çalışmalara değinen Akçay, şunları kaydetti: "Tüm sensörlerimiz ve kontrol cihazlarımız yerel ve bulut tabanlı sistemlerimize veri göndererek sulama alanının durumunun bulut sunucularımız üzerinde büyük veri ve yapay zeka teknikleri kullanılarak analiz edilebilmesini sağlıyor. Böylece

kontrollü otomatik sulama yapmak yada üreticiyi oluşan koşullar konusunda bilgilendirmek mümkün." Üretici cep telefonu ve diğer tablet, bilgisayar, saat gibi bilişim cihazları üzerinden sulama sistemini harita tabanlı takip ve kontrol edebilecek."

Endüstri 4.0: “Şimdi değilse ne zaman?”

Dr. Rüştü BOZKURT

Derler ya, “Başarının binbir babası vardır; başarısızlık öksüz ve yetimdir.”

Türkiye’nin “Sanayi Devrimi’ni kaçıran tipik ülkelerden biri” olduğu Daron Acemoğlu’nun ünlü kitabındaki genellemelerinden öğrendim.

Geçmişte aldığımız sonuçları değerlendiren bizi sevmeyen bazıları da, “Türkler fırsat kaçırma fırsatını asla kaçırmaz!” der. Yapılan genellemelere kızarak, kinlenerek yüreğimize yük, zihnime gölge etmemeliyiz.

Uzakdoğu toplumlarının atasözüne kulak vermek en iyisi: “Düşmanını öğretmen yapanlar gelişirler.” Geçmişte kaçırdığımız fırsatlarla fazla dertlenerek enerjimizi harcamanın bir tuzak olacağını düşünenlerdendim. Sümer Rahibi’nin söyledikleri bana daha öğretici geliyor: “Sen kendin için değilsen, kim senin için? Sen başkaları için değilsen, nesin ki? Şimdi değilse ne zaman?”

Yüzyılların ötesinden insanlığın akıl birikimini aktaran Sümer Rahibi’ nin sözünden çıkardığımız derslerden yola çıkarak, Endüstri

4.0’la şimdi hemen yoğun biçimde ilgilenmeyi öneriyoruz.

Neden ilgilenmeliyiz? Dört soruya yanıt vermemiz gerekiyor:

1. Endüstri 4.0 bir eğilim midir?
2. Endüstri 4.0 üretim sistemini köklü biçimde değiştirecek mi?
3. Bu yeni değişim ve dönüşümü iş insanları nasıl izlemeli?
4. Endüstri 4.0 toplumsallaştırmak için ne yapmalıyız

ENDÜSTRİ 4.0 TEMEL BİR EĞİLİMDİR

Eğilimler, doğanın, toplumların, örgütlerin “akışlarını” değiştiren ve dönüştüren gelişmelerdir.

Doğada, bütün yaşamı etkileyen en önemli eğilim, “iklim değişimleri” dir. İster dünyanın yürümesi ve eksenindeki değişimlerden kaynaklansın isterse son dönemlerde yoğun biçimde tartışılan insan eliyle yaratılan aşırı yüklenmelere dayansın, iklim değişimleri canlı yaşamlarını derinden etkileyen eğilimlerdir. İklim değişimleri, büyük göçlere, yok oluşlara, tükenişlere yol açmıştır.

Bilinçli birey, bilinçli topluluk, bilinçli toplum ve bilinçli insanlık söz ettiğimizde, üç temel bileşene dayanır: Birincisi, çevremizde yaşanan değişim ve dönüşümlerin kavranmasıdır. İkincisi, kendi olanak ve kısıtlarımızın değişimlere uyum için yeterlilik düzeyidir. Üçüncüsü de, değişim ve dönüşümleri yaratan eğilimlerin fırsat ve tehditleri ile kendi olanak ve kısıtlarımızı dengeleyen öngörme ve önlem alma disiplinin uygulanması.

Bilim ve teknolojiye son 50 yıllık dönemde sağlanan ilerlemelerin yarattığı gelişmelerden biri Endüstri 4.0 aşamasıdır. Yakın gelecekte, bütün makineler, işlemler, süreçler

ve sistemler birbirleriyle eş zamanlı iletişim halinde olacak. Bu iletişimin yarattığı yeni kombinasyon ve koordinasyonlar kaynakları daha etkin ve verimli kullanmamızı sağlayacak, Üretimde verimlilikler artacak, rekabet sistemi ve rakiplerin stratejisi bu yeni eğilim nedeniyle köklü biçimde değişecek. Değişmelerden hepimizin yaşam biçimi ve yaşam tarzları etkilenecek.

Endüstri 4.0 eğiliminin yarattığı fırsat ve tehlikeleri analiz etmeden, kendi olanak ve kısıtlarımızla ilgili net bilgilerle gerekli dengeleri kurmadan orta gelir tuzaklarını aşamayız; istediğimiz maddi ve kültürel zenginlikleri üreterek insanlarımızın yaşamını kolaylaştıramaz, refahlarını artıramayız.

ÜRETİM SİSTEMİNDEKİ AĞLAR KISA ZAMANDA DEĞİŞECEK

Endüstri 4.0 aşaması yaygınlaşıp derinleştikçe, iş insanları bugüne kadar geliştirdikleri ilişki biçimini, alışkanlıklarını, yerleşik doğrularını değiştirmek zorundadır. Üretimde karar vermenin bütün varsayımları değişmektedir. Değişen varsayımlar, yeni bir zihni model ve karar süreci gerektirmektedir.

Birikim yeteneklerini koruyup uzun dönemli yeceklerini güven altına almak isteyen her üretici, endüstri 4.0 aşamasında;

- Girdi aldığı ve girdi verdiği sektörlerdeki değişimleri izlemek, değer yaratma zincirinin talep yanındaki oluşumları,
- Üretim sürecinde hızları, esneklikleri, birbiriyle iletişim halinde olan sistemlerin kapasite kullanma oranlarındaki değişimleri,
- Değişen iş süreçlerinin gerektirdiği nitelikli işgücü ihtiyacının yetkinliklerini, net biçimde keş-

fetmiş, tanımlamış ve bu alanlara odaklanmış olmasına ihtiyaç hızla artmaktadır.

YAŞAM BİÇİMLERİMİZ VE YAŞAM TARZLARIMIZ DEĞİŞECEK

İş insanlarımızın gelişmeleri izlemek için motivasyonlarını geliştirmeleri gerekiyor. Hepimiz biliyoruz ki “öğrenme” etken değil, edilgen bir olgudur. Bizde “öğrenme isteği uyarılmamışsa” en iyi öğretmenlerin, etkili araç-gereçlerin, uygun ortamın bir yararı yoktur. İş insanları olarak sormalyız: “Endüstri 4.0” benim işimi yakın ve uzak gelecekte nasıl etkiler? Teknik gelişmeler, üretim sistemlerinde kullanmaları, üretim süreçlerinin değişmesi ve dağıtım sistemlerinin farklılaşması, bizim “çalışanlarımız, müşterilerimiz ve nakit akışlarımızı” doğrudan etkileyecek hususlardır.

Endüstri 4.0’ın bir eğilim olduğunu, fırsatlar kadar tehlikeler oluşturduğunu, fırsatları en üst düzeyde değerlendirmenin yol ve yordamını bilmenin ilk adım olacağını, tehlikeleri en düşük maliyetle savuşturmanın strateji, taktik ve operasyonlarının tasarlanması ve uygulanması gerektiğini idrak etmek, çözüme giden yolu kendiliğinden inşa edecektir.

TOPLUMSALLAŞTIRMA VE KİTLE ENERJİSİ

Endüstri 4.0 aşamasının fırsatlarını kaçırmamak için böyle bir olgunun varlığını ve yakın gelecekte düzenimizi değiştireceğini kabul etmek ilk adımdır. İkinci adım, bizimle bağlantı olan ağlarda yer alan paydaşlarımızla konuyu kapsıyıcı bir anlayışla paylaşmaktır. Sorunu toplumsallaştırarak ortak atılımımızı ve kitle enerjimizi odaklamak da solu-

nuca giden en kısa yol olacaktır.

Sanayici dostlarımızın ne yapmaları gerektiğini bir örnekler somutlaştırmaya çalışalım: Alfred Sloan, GE’nin başına yönetici olduğunda çok gençtir. İlk icraatı, “Bana aykırı düşünebilen üç adam getirin” talimatı olmuştur. Belirlenen üç kişiye, “ABD ekonomisi krize giderse GE ne yapmalıdır?” sorusunun yanıtını arayan raporları yılda iki kez sistematik tartışacaklarını söyler... Çevresindeki eski kurtlar, “Biz otomobillerimizi üç yıl sonrasına sıra vererek satıyoruz. Bu Harvard züppesi krizden söz ediyor” diye kendisini küçümseyici ifadeler kullanmıştır. Ünlü 1929 krizi patlayınca GE krizi en hafif atlatan şirketlerden biri olmuştur. Çünkü herkes kriz koşullarında ne yapılacağını defalarca tartışmış, ne yapılacağına ilişkin bilgi ve fikir sahibi olmuştur.

Son büyük depremin yarattığı tsunamide Japonya’da aynı özelliklere sahip iki nükleer santrallerinden birinde kriz hafif atlatılmış, diğeri büyük yıkımlara uğramıştır. Harvard Business Revivew’de konuyu inceleyen makalede “ön hazırlık yapmanın ve sorun yaratabilecek alternatifler için hazırlıklı olmanın” önemini anlatmaktadır.

Sanayicilerimiz, analitik yeteneklerine güvendikleri bir kişiyi, “Endüstri 4.0 bizim şirketimizi nasıl etkiler? sorusunun yanıtını aramak için görevlendirilmeli. Hazırlanan analizler sistemli biçimde gündeme taşınarak tartışılmalı. Tartışmalar çalışanlara ve müşterilere aktarılmalı ki, ortak aklın geliştirdiği alternatif tepki biçimlerine ilişkin zihni model netleşsinsin.

Endüstri 4.0 gelişmeleri, “bekle gör” mantıklı yaklaşımlar için yıkıcı etkiler yapabilir. Biz “erken uyarı” yaklaşımıyla harekete geçmeliyiz.

Karadeniz'in küçük bir köyünde doğan İdris Yamantürk, elektrik mühendisi olarak iş hayatına başladığı memurluktan istifa ederek, bugün enerji devi haline gelen Güriş Holding'i kurdu. 90 yıllık hayat ve 60 yıllık iş tecrübesiyle iş dünyasının çınarları arasında yer alan İdris Yamantürk, "Ülke, gayretli insanların omuzlarında yükselir. Bu ülkeyi kalkındırmak için var gücümüzle çalışmak gerek, biz de bunu yapmaya devam edeceğiz" mesajını veriyor.

Rize'nin Fırtına Deresi'ndeki küçük bir köyde kendi deyimiyle "kiraz ayında" doğan Güriş Holding Kurucu Başkanı İdris Yamantürk, 1926 doğumlu. Anadolu'da zorlu bir okul hayatı geçirip, İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Teknik Fakültesi'nden mezun olan Yamantürk, bir süre memurluk yaptığı Sümerbank'tan istifa edip 1957 yılında Güriş'i kurdu. İş hayatına adım atışını, "Elektrik mühendisiyim, ama başarılı bir inşaat şirketinin kurucusu yöneticisi oldum. İşi, ilk kendim öğrendim. Bir de baktım ki makine imalat fabrikası sahibiyiz, onu da kendim kurdum, kendim öğrendim" diye özetleyen İdris Yamantürk, bugün 90 yıllık hayat tecrübesiyle 60 yıla yaklaşan iş hayatı tecrübesiyle Türk iş dünyasının çınarları arasında yer alıyor.

Kurduğu ve yaptığı yatırımlarla uluslararası alanda hatırı sayılır bir büyüklüğe kavuşturduğu, 6 bin kişinin istihdam ettiği Güriş Holding'e 90 yaşına rağmen her gün gidip gelen Yamantürk, şirketteki görev devir tesliminden duyduğu memnuniyeti, "Artık yetki sahibi değilim ama işlerle ilgili fikirlerimi söylüyorum, yanlış gördüğüm şeyleri ikaz ediyorum.

İki oğlum var, ikisi de işin başında ve benim değerlerimi koruyorlar" sözleriyle dile getiriyor.

Türkiye sanayisinin gelişimine yaptığı tanıklığı da gerçekleştirdiğimiz keyifli söyleşide sıkça aktaran İdris Yamantürk, İstiklal Harbi'nden çıkıp bugünlere gelen Türkiye sanayisiyle gurur duyduğunu dile getirirse de hemen ardından "ama bu da yetmez" diyor ve Türkiye'nin önümüzde gidilecek daha uzun bir yol olduğunu vurguluyor. "Ülke gayretli insanların omuzlarında yükselir" sözünü hatırlatarak, "Biz bu ülkeyi kalkındırmak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz" mesajını veren Yamantürk, hayatı, şirketleri ve ülke ekonomisiyle ilgili sorularımızı şöyle yanıtlıyor:

Önemli başarıların mimarı olarak görülüyorsunuz. Biraz özgeçmişinizi ve bu yoldaki serüveninizi anlatabilir misiniz?

16 hanelik küçük ve okuma imkanı olmayan bir köyde doğdum. 10 yaşında babamı kaybettim. Köylerde okuma imkanı çok yoktu. En yakın okul, 1.5 saatlik yolda 3 sınıflı tek öğretmenli bir okuldu. Oraya sabah gidip akşam gelmek, akşam gelirken de soba

İdris Yamantürk, 6 bin kişinin istihdam edildiği Güriş Holding'e, 90 yaşına rağmen her gün gidip geliyor.

Güriş Holding'in 90 yıllık ınarı
İdris Yamantürk

**“Bu ülkeyi
kalkındırmak için
var gücümüzle
alışacağız”**

16 hanelik küçük ve okuma imkanı olmayan bir köyde doğan İdris Yamantürk, 10 yaşında babasını kaybettiğini söylüyor. Yamantürk, ailesinin 400 yıldır Çamlıhemşin'de yaşadığını belirtiyor.

odununu da beraber götürmek gerekiyordu. Buna severek katlandım, daha iyisini zaten bilmiyorduk bir köylü çocuğu olarak. Sahilde olmama rağmen, denizi 11 yaşından sonra gördüm. İlkokul 3'üncü sınıftaki diplomama fotoğraf çektirmek için pazara inmiştim. O dönemde ailemdeki tek memur abimdi. Beni yanına alan abimin sayesinde iki sene Of ve Sürmene arasında bir kasabada okudum. İlkokulu bitirdiğim zaman 13 yaşındaydım. O sene gidecek ortaokul bulamadım ve boş gezdim. Sonra abimin tayini Hopa'ya çıktı. Orada ortaokul vardı, ama çoğu ilde lise bile yoktu. 1946'da Karadeniz'de Trabzon, Rize, Samsun, Kastamonu ve Zonguldak'ta lise vardı. Benim doğduğum 1926 yılında Türkiye, İstiklal Harbi'nden daha yeni çıkmıştı. İran üzerinden Türkiye'ye geldiğini düşündüğümüz ailemiz, 400 yıldır Çamlıhemşin'de yaşıyor. O zaman Farsça bir kelime olan Gülaboğlu soyadını kullanıyorduk.

Soyadınız sonradan değişti yani. Başka değişen şeyler oldu mu? Tahsil hayatınız nasıl şekillendi?

Evet, Yamantürk soyadını sonradan aldık. Herkes başka bir yerde olduğu için bizim ailede şu anda 7-8 tane soyadı var. Biz de Yamantürk'ü tercih ettik. Daha sonra Hopa'da parasız yatılı sınavına girdim ve Erzurum'u kazandım.

Liseyi Erzurum'da okudum. Erzurum Lisesi'nden bir tek İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Teknik Fakültesi Bölümü'nde okumak için ben müracaat ettim. Başka hiçbir yere başvurmadım. Ben inanıyordum bir kişi kazanırsa o ben olurum, iki kişi kazanırsa mutlaka biri benimdir. Daha da fazla oldu, Erzurum Lisesi'nden 18 tane yüksek mühendis aynı sınıfta okuduk. Aynı dönemdeki arkadaşlarımızdan 14 tane doktor, 6 tane mülkiyeli çıktı. Bunlardan üç tanesi de valilik yaptı.

Üniversiteyi bitirdikten sonra iş hayatınıza nasıl devam etmeye karar verdiniz? Eşinizin buradaki desteği nasıl oldu?

Üniversiteyi bitirip yedek subaylık yaparak nişanlandım ve evlendim, görücü usulü ile. Eşim rahmetli derdi ki: "Bu kendine güvenin nerden geliyor merak ediyorum." Ama bu böyle, kendime güvendim hep. Ben üniversiteye giderken bir gün bile iş adamı olmayı düşünmedim, düşünsem başka fakülteye giderdim. İlim adamı olabileceğimi zannediyordum, sonra baktım benden ilim adamı olmaz, ilim adamı sabırlı olur. Sonra yolumu değiştirdim, memuriyet yaptım. Sümerbank o yıllarda devletin elinde olan bir sanayi holdingiydi. Sonra devletten istifa ettim. O dönem Sümerbank'tan aldığım bursu üç katı geri ödedim. 60 lira ayda burs almıştım, faizler binince ay-

lık 600 olarak ödedim. Eşim bir ağır ceza reisinin kızıydı. Bir gün dedim ki; “Sen benimle mühendisken evlendin, ben mühendis olduğum sürece bana ‘İdris Bey’ diyorlar, sana da ‘İdris Beyin Hanımı’ diyorlar; eğer başarısız olursam bakkallık yaparım. O zaman bizim unvanlarımız değişecek. Bana ‘Bakkal İdris’ sana da ‘Bakkal İdris’in Karısı’ diyecekler. Buna ne dersin dedim?” O da dedi ki; “Bizim eve haram getirme, ne yaparsan yap karışmam.” Bu işleri hep ben yaptım görünüyorum, ama ben çok şanslı bir adamım. İnanılmaz derecede iyi bir eşim oldu. Çok fazla bilgili birisiydi. Sonunda ben iş hayatına atıldım ve çok çalıştım. Mühendislik hayatımın 15’inci senesinden sonra ilk defa izin kullandım. Çalışmadan varlık elde edilmez ve ben iş hayatımın dönemlerinde haftada yedi gün çalıştım. Senede yalnız beş gün tatil yapıyordum. İki gün Ramazan, üç gün Kurban Bayramı’nda.

Güriş’i kaç kişi ile kurdunuz?

Ben mesleğimi iyi öğrendim. Elektrik mühendisiyim, ama başarılı bir inşaat şirketinin kurucusu yöneticisi oldum. İşi, ilk kendim öğrendim. Bir de baktım ki, makine imalat fabrikası sahibiyiz; yani onu da kendim kurdum kendim öğrendim. Güriş’i ise 1957 yılında kurdum. Otomotiv ve savunma sanayi parça imalat eden Parsan’ı kurdum. Sonra o sahada bir başka fabrikaya ortak olduk, şimdi o fabrika da bizim. Daha sonra Asil Çelik’i özelleştirmeden orayı satın aldık. Her gün buraya gelip gidiyorum, ama artık hiçbir yetki sahibi değilim. Ülkemi ve ülkemini insanlarını, herhangi bir ayırım yapmadan çok severim. İki oğlum var, ikisi de işin başında ve benim değerlerimi koruyorlar.

İş hayatınız boyunca sizi en çok gururlandıran şey ne oldu?

Tek kelime ile “başarı.” İşim gereği yurt dışına çok gidip geldim. Endonezya, Pakistan, Kore, Japonya gibi ülkelere çok sayıda ziyarette bulundum. Irak’ta 12 sene faaliyet gösterdik, 26 senedir de Libya’dayız. Savaşa rağmen ülkeyi kendi arzusu ile terk etmeyen personelimiz var. Her gün kalkınca oradaki insanla-

rımızdan kötü haber almamak için dua ediyoruz, rahat uyuyamıyoruz. Tekrar ifade etmek gerekirse, başarı beni memnun etti. Güriş, şekil değiştirdi. Hâlâ elimizde inşaat işi var, ama inşaat işini biraz terk ettik. Artık rüzgar ve jeotermal enerjide yoğunlaşık. Jeotermal enerjide ülkemizde 1’inci, Avrupa’da 2’nci sıradayız. Türkiye’de jeotermal enerji şansı çok yok. Bu ülkeyi zenginleştirmek zorundayız. Ben lisede Erzurum’dan Çamlıhemşin’e yayan yürümüş adamım. Bir temmuz gününde cebimde para olmadığı için yürüdüm. Aşağı yukarı sabah şafağından gece karanlığına kadar yürümek kaydıyla 3.5 gün yürüdüm. Köyde büyümenin avantajı olsa gerek, zorluklardan

hiç yılmam. Lüksten hoşlanmam, mütevazı marka bir arabam var, ona biniyorum. İnsanlarımızın gösterişli hayatını benimsemesini doğru bulmam. Eğer kendi malımızı böyle harcıyorsak bu bir israftır. Eğer kazara kamu malı sarf ediyorsak haramdır. Ben bu hayatı, Türk insanına uygun buluyorum.

Yönetimi devrettiğiniz çocuklarınıza ne gibi öğütler veriyorsunuz?

İlk öğüdüm, güvenilir olmaktır. Bizim ailede şimdiye kadar hiç yalan söylenmedi. Eşim 18 sene önce vefat etti, ikimiz de çocuklara para verirken çok dikkatli davrandık. Eşim çocuklarına karşı düzgün ve ölçülü

“Karakter olarak ben hiç kimse ile kavga etmem; yani benim hayatımda kavgaya yer yoktur, herkesle barışık bir yapım var. Sekreterlerime sorun, ‘İdris Bey bir gün size bağırды mı?’ diye. ‘Hayır’ cevabını alırsınız.”

yaklaştı. Bizim bir müşterek tarafımız da şudur; biz Cumhuriyetçiyiz, biz Cumhuriyetsiz olamayız. Şirketin anahtarını teslim edene kadar çocuklarım, istediğim hale gelmişti. İlkokul 2'nci sınıfa giden oğlum geldi, elinde 2.5 lira vardı. "Biz o kadar para vermiyoruz sana nerden buldun bu parayı?" diye sorduğumda yolda bulunduğunu söyledi. Yoldaki parayı niye aldığını sorduğumda, "Başkası alacaktı zaten" dedi. Ben de, "Hayır öyle olmaz, onu sahibi gelip alacaktı, nereden bulduysan git bırak" dedim. O da götürüp aynı yere bıraktı. Yani, biz çocuklarımıza bunu vermeye çalıştık "Hakkınız olmayanı almayın, kimsenin itibarında gözünüz olmasın."

Bu aşamada siz neler öğrendiniz çocuklarınızdan?

İpadi, telefonu onlardan öğreniyorum. İki küçük torunumdan biri üniversiteyi bu sene bitiriyor. Maden jeolojisi masteri yapmasını istedim, kabul etti. Kazma kürek yerine, ilmi şekilde madencilik düşünüyor. Sahada başarılı olmak istiyoruz. Şu anda 3-4 yerde rüzgar enerjisi kurma çalışmalarımız sürüyor, ama çalışan rüzgar sahalarımız da var. Çalışmaya devam edeceğiz bu ülke bizim.

Dış ekonomideki gelişmeleri değerlendirir misiniz?

Biz herkesle dost olmalıyız. Atatürk'ün dediği gibi "Yurtta Sulh Cihanda Sulh" sözü çok önemli. Bu bizim için vazgeçilmez bir prensip. Atatürk 9 Eylül 1922'ye kadar kendine dönmüş namluları, dostluk köprüsüne çevirmiş adamdır. Bizim de dünya ile dost olmamız gerekiyor.

Türk sanayisini etkiliyor mu bu?

Tabii ki etkiliyor. Bizim sanayicimizin ihracata yönelmesi için ihracat kapılarının açık olması la-

zım. Mesela bizim şimdi Suriye, İran ve Irak'taki münasebetlerimizi, ihracat kapılarımızı kapatıyor. Libya'da büyük gelirlerimiz olması gerekirken yok. Bizim şahsen şu an Libya'da bloke olan 30-40 milyon dolarlık makine ekipmanımız var, hiçbir şey yapılmıyor ve çürümeye terk edildi adeta.

Sorunlar sizce neden kaynaklanıyor?

Ben Kaddafi'ye iyi adamdır, iyi liderdir demedim. Laik düzen olmayan yerde demokrasi olmaz. Eğer din inancına göre devlet idare edersen olmaz. Dini inançlar esasına göre devlet yönetmek isteyen kaç ülkede demokrasi var? Zengin ülke başkadır, kalkınmış ülke başkadır. Kendi ihtiyacını kendi teknolojisi ile yapamayan ülke kalkınmış ülke denemez.

Türkiye'nin şu anki sürecine bakış açınız nedir?

Türkiye'de tabi ben kazma kürek ithal edilirken işe başladım. Bugünler o günlere nazaran çok iyidir, ama bu da yetmez. Ben ASO'da gerek mecliste gerekse oda yönetiminde bulundum, başka meslek kuruluşlarının yönetimlerinde bulundum. Bu kadar yoğun mesai içinde çalışan biri olmama rağmen bu ortamların içinde olmaya çalıştım. Neden bu kadar uğraştım, zaman ayırdım? Oralar benden bir şeyler bekliyordu çünkü. Ben Avrupa'yı çok dolaştım. İlk defa İstanbul-Adapazarı-Ereğli hattı olmak üzere Türkiye'de enerji nakil hattını çeken mühendisim. İlk defa şehirlerarası enerji üretim transfer eden bir santralde çalıştım. Komikti; yani 3 tane 20 megawatt yani 60 megawatt. Enerji nakil hatları yoktu, ama ben bunlarla çalıştım. Emek sarf ettim, ama yetmez. Yabancı ülkelere gittiğim zaman oralardaki enerji nakillerini görünce üzüliyordum, bizde neden yok diye. Yakın zamanda 3'üncü bo-

Güriş Holding'in Kurucu Başkanı İdris Yamantürk, oğulları Müşfik Hamdi ve Musa Yamantürk ile

Yönetimi devrettiği oğullarına küçük yaşlardan beri "güvenilir" olmayı öğütlediğini ifade eden İdris Yamantürk, ailede şimdiye kadar hiç yalan söylenmediğini anlatıyor. Eşini, 18 sene önce kaybettiğini belirten Yamantürk, "İkimiz de çocuklara para verirken çok dikkatli davranırdık" diye konuşuyor.

ğaz köprüsünün Haliç'teki takviyesini yapan, halatlarını çeken bir firmanın fabrikasına gittik. İki tane gemi vardı, fabrika kapısında havuzda beyaz eldivenli işçi vardı. Muhteşem manzara beni kafileden geri kalmak zorunda bıraktı. "Bizim neden yok, biz neden yapamıyoruz?" dedim.

O günden bugüne sizin gözü-nüzle neler yaptık?

Çok şey yaptık, ama bunu da yeterli bulmuyorum. Türkiye'de şantiyelerdeki ekipmanımı ve teçhizatımı Türk malı varsa ondan aldım. Türkiye'de en çok Hidromek ürünü kullanan firmayız, üstelik büyük bir zevk ile kullanıyorum. Çocukluğumuzda böyle bir terbiye ile büyüdük. "Yerli al yaban alma herkesten geri kalma" diye öğretiler bize.

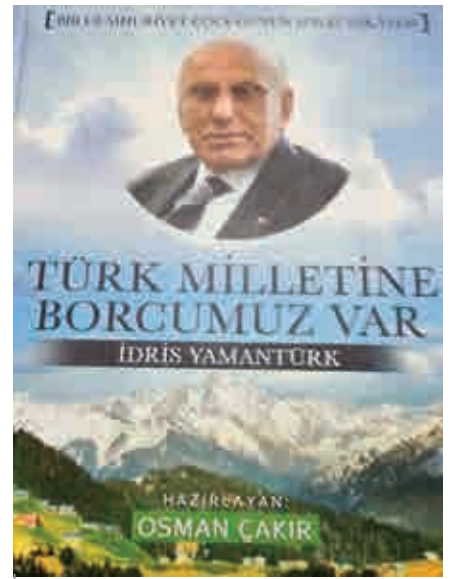
Türk ekonomisinin büyümesini tek bir kelime ile özetlerseniz ne dersiniz?

Kesinlikle her şeyden önce tasarruf gelir, derim. Türkiye'de sokaklar servet dolu. Bu kadar otomobili sokakta tutup, senede bir kere tatile gideceğim diye otomobil alanlar var.

Yani biz bu tasarruf işini bir milli vazife olarak görmeliyiz. İş adamı siyaset yapmamalıdır, o bizim işimiz değil. Siyaset de bizim işimize karışmamalı.

Peki sizi umutlandıran şeyler var mı?

Daha iyi insanlar, daha farklı insanlar çıkıyor. Ben ASO Sincan OSB yönetiminde buldum. Sonra bunların sayıları arttı, demek ki bunlara ihtiyaç var. Rahmetli Mümin Erkunt benim gibi elektrik mezunu idi. Sa-

"TÜRK MİLLETİNE BORCUMUZ VAR"

Birçok kimse bana gelip, "Hatıralarını yaz" dedi. Ben de, "Bu millet Müslüman'ım diyor, Kur'an okumuyor. Atatürkçüyüm diyor, Atatürk okumuyor; niye okusunlar benim kitabımı, ben kitap filan yazmam" dedim.

Bir gün Süleyman Demirel'e gitmiştim. Kendisi de kitabı yazmamı istedi. Ona da aynı cevabı verdim. Bunun üzerine "İdris, yazmalısın!" dedi.

Biz bu toprakların çocuğu değiliz, buralara Türk, Çerkez vs. olarak gelmişiz. Bu toprakları bize vatan yapanlara, toprakların yüzde 80'i istila edilmiş bir haldeyken, savaşarak geri alan insanlara borçluyuz. Atatürk, İsmet Paşa, Kazım Karabekir, Rauf Orbay, Celal Bayar...

Türkiye'nin fakir gününde tozlu gününde dolaştım, ne kadar fakir olduğunu anlamam. Kitabı piyasada satmadım, dağıttım. Geçen gün İstanbul'dan öğretim üyesi kitabı duymuş istedi. Mutlu oldum tabii.

Türkiye’de ben kazma kürek ithal edilirken işe başladım. Bugünler o günlere nazaran çok iyidir, ama bu da yetmez. Ben ASO’da gerek mecliste gerekse oda yönetiminde bulundum. Neden bu kadar uğraştım, zaman ayırdım? Oralar, benden bir şeyler bekliyordu çünkü.

nayici değildi, ama Erkunt Traktör’ü kurdu, dünyadan öyle gitti. Yani biz kazma küreği karaborsadan olarak işe başladık, artık o sıkıntılar yok. İlk defa Devrim otomobili yapılmıştı, şimdi başka markalarla yapılıyor. Japonya da önce başkalarının lisansı ile iş yaptı. Bugün kendi markasını kurdu ve ülkemizde bugün dokuz tane Japon marka otomobil satılıyor. Asil Çelik’i devletten aldığımızda kapasitesi 170 bin ton civarındaydı, önceki sene 810 bin tona çıkardı. “Ülke gayretli insanların omuzlarında yükselir” denen bir söz var. Biz bu ülkeyi kalkındırmak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Güriş’in kurulduğu Ankara ile bugünkü Ankara’yı nasıl karşılaştırırsınız?

Ankara bugün bir sanayi şehri oldu. Elbette sanayi şehri olmasının getirdiği sıkıntılar var. İçinde bulunduğumuz bina bizim Çankaya’ya çıktığımız ilk binamızdı, merkezimiz Gölbaşıydı. 1977 yılında buraya taşındık ve kendi binasına taşınan ilk müteahhit firması olduk Ankara’nın. Tarım arazileri gittikçe yok oluyor. Ankara zor bir şehirdir. Beş milyon nüfuslu bir şehir oldu. Eskiden Gazi-osmanpaşa’dan buraya 22 dakikada yürüyerek gelirken, bugün araba ile 10 dakikada ancak geliyoruz.

Ankara sanayicilerini başarılı buluyor musunuz?

Tabii başarılı buluyorum. Çok güzel şeyler yaptılar, ASO gibi. Bana ilk defa “ASO’ya gel inşaatçı olarak gir” dedikleri zaman şaşır-mıştım. Mehmet Yazar ve Orhan Işık ASO’daydı, geldik girdik ve di-ğ er müteahhitleri de teşvik ettik, gö-revler üstlendik. Düşünün ki kazma kürek üretmeyen bir Ankara bugün traktör üretiyor, motor gövdeleri üretiyor. Dumansız sanayi olsa iyi olur; ama ülkemizin gelişmesi için dumanlı sanayi de lazım. Mesela maden sahaları olmasın deniliyor, iyi de gelişmek isteyen bir ülke olarak bu nasıl olacak? Süleyman Demirel’in dediği gibi “Zengin kaynakların fakir bekçileri olmak istemiyoruz.”

Türkiye, yabancı firmalara ca-zip gelmeye başladı, bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yabancı sermaye gelmelidir; çünkü yabancı sermaye geldiği zaman bilgi de geliyor. Yabancı sermayeye karşı olmak akıllıca değil. Türkiye’deki yabancı markalar ihracat yapıyor ve ciddi gelirleri var. Şu anda Romanya’daki otomobil fabrikası Fransızların, İspanya’da-ki Almanların, hatta Japonya’da bir fabrikanın sahibi Fransızlardır. Japonya’da Fransız Renault olduğunu biliyor musunuz? Sermaye gelsin, bankalar gelsin. Bizim bankalarda 1 kuruş sermayemiz yok, ama ben bankaların enflasyondan kurtarılmış kârlarını vergilendirmek gerektiğine inanıyorum. Bankalar ayakta kalmalı, daha da büyümeli. Biz yatırımları kendi paramızla yapmıyoruz, kredi kullanıyoruz. Mesela jeotermalde büyük krediler kullandık ama bu krediler içinde yabancıların büyük payı var. Birbirimize destek olalım, Hiç kimse beni “Gel yabancı bir arabaya bin, lüks olsun” lafına inandıramaz. Ben yerli arabaya binerim, ama çocukların farklı. Ben bir köy-lünün oğluyum, onlar İdris’in oğlu.

“HAYATA SAĞLIK”

1973 yılından bugüne insan sağlığına hizmet edecek ürünler üretmeye ve hayata sağlık vermeye kendimizi adadık. Bu tutkuyla, her zaman ilklerin markası olduk. Kalitenin insan gibi yaşadığına inandık ve sürekli iyileştirmeye, çıtımızı yükseltmeye çalıştık. Çünkü iyi bir gelecek için araştırıyor ve üretiyoruz.

İLAC MALİYET DEĞİL DEĞER YARATACAK

İlaç sektörü, 1 trilyon dolara yaklaşan küresel hacmiyle dünyanın dev sektörleri arasında. Türkiye ise 17'nci sırada bulunduğu pazarda iddialı. Son dönemlerde yapılan kamu düzenlemeleriyle üretim ve tedarik merkezi olmaya hazırlanan Türkiye, ilaçtaki algıyı değiştirmeye hazırlanıyor. Hükümetin, desteklediği milli ilaç projesinde, Sağlık Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu yerli ilaç sanayisinin ve tıbbi cihaz üretiminin ülke içinde yapılabilmesi için ortak çalışma başlatacak. Sektörün gelecek dönemdeki hedefi, “maliyet yaratan” algısını yıkarak “değer yaratan” bir imaja kavuşmak...

Türkiye 2015 yılında ilaca yaklaşık 18,3 milyar TL ödedi. Aynı dönemde satılan toplam kutu sayısı da yaklaşık 2,1 milyar adet civarında.

Dünya genelinde oluşturulan sağlık politikaları, yüksek hizmet, kamu sağlığını iyileştirme ve sağlığı tehdit eden sebepleri ortadan kaldırma ekseninde çerçevesinde şekilleniyor. Sağlık dönüşüm süreçlerinde ilaç sektörü de gündemin ana konularından birini oluşturuyor. İlaçtaki potansiyelin milyar dolarlarla ölçüldüğü Türkiye ise maliyet yaratan değil, değer katan bir dönüşümün eşliğinde.

Türkiye, ilaçta dışa bağımlı bir politika izliyor. İthal edilen ilaçlar genellikle yeni ve yüksek teknoloji gerektiren, biyoteknolojik olarak üretilen, implante edilen ilaçlardan oluşuyor. IMS verilerine göre 2014 yılında yaklaşık yüzde 10 büyüyen Türkiye ilaç sektörü, 16 milyar TL'lik bir büyüklüğe ulaştı. Türkiye 2015 yılında ilaca yaklaşık 18,3 milyar TL ödedi. Aynı dönemde satılan toplam kutu sayısı da yaklaşık olarak 2,1 milyar adet civarında. Ülkemizde 311 adet ilaç firması, 58'i yerli toplam 71 adet ilaç üretim tesisi ve 8'i yerli toplam 11 ham madde tesisi bulunuyor. Sektörün 30 bin çalışanı var. İstihdamın yüzde 50'den fazlasının eğitim seviyesi yüksek. İstihdamın çoğunluğu ruhsat, fiyatlandırma, satış ve pazarlama gibi alanlarda çalışıyor.

İHRACAT, KAPASİTENİN GERİSİNDE

2014 yılında 4.7 milyar dolar ithalat yapan sektörün, 856 milyon dolar da ihracat yaptığı

görülmüyor. 2014 IMS araştırmasına göre Türkiye toplam ilaç pazarı, 2010-2014 yılları arasında yıllık ortalama yüzde 2,8 oranında büyüdü. Sektör, 2014 yılında bir önceki yıla göre yüzde 9,8 oranında büyüyerek, 15,9 milyar TL'lik değere ulaştı. Hacim bazında ise pazar, bir önceki yıla göre yüzde 2,9'luk büyümeye gösterdi. Aynı yıl itibarıyla Türkiye ilaç pazarının değer bazında yüzde 67'sini yenilikçi/referans ilaç, yüzde 33'ünü jenerik/eşdeğer ilaçlar oluşturdu. Ayrıca, ilaç pazarı içinde yenilikçi/referans ve jenerik/eşdeğer ürünlerin pazar payları hacim bazında yüzde 48 ve yüzde 52 olarak gerçekleşti.

Türkiye'nin ilaç ihracatı 2015'te ise yüzde 9,8 artarak 939 milyon dolara ulaştı. İlaç ithalatı ise yüzde 2,6 küçülerek 4.6 milyar dolar oldu. Böylelikle ihracatın ithalatı karşılama oranı, 2010-2015 dönemindeki en yüksek oranına erişerek, yüzde 20,3 seviyesinde gerçekleşti.

İlaç endüstrisi, cari açığın azalmasına da olumlu katkı sağladı. Dış ticaret açığının yüzde 11,8 azaldığı ilaç endüstrisinin Türkiye ihracatına katkısı ise yüzde 0,54'ten yüzde 0,65'e yükseldi.

Türkiye ilaç endüstrisinin son beş yılında ise ihracat yüzde 53,4 artarken, ithalat yüzde 3,5 seviyesine geriledi. Aynı dönemde Türkiye ihracatı yüzde 26 büyümeye gösterdi. Toplam

ihracatından yaklaşık iki kat daha fazla büyüme gösteren ilaç endüstrisinin bu performansında kamunun ve endüstrinin ortak çabası oldukça büyük.

Sektörün uzmanları tarafından ihracat potansiyeli, 8 milyar dolar olarak tanımlanan Türkiye, iç pazarın yanı sıra toplam 300 milyar dolar civarında ilaç ithalatı yapan Avrupa, Rusya, Orta Doğu, Kuzey Afrika, Orta Asya ve Kafkaslar bölgelerinin tam ortasında, oldukça stratejik bir konumda bulunuyor. Bu yönüyle bölgesel bir tedarikçi potansiyeli olan Türkiye'nin ileri teknoloji ilaç ithalatı ise sınırlı. İlaç endüstrisi gelişmiş ülkeler dahil tüm dünyada daha çok ilaç ham maddesi ithalatı yapıyor. Türkiye'nin ihracatı, kapasitesinin gerisinde seyrediyor. Dış ticaret dengesi ise ithalatın lehine gerçekleşiyor.

Tip ve eczacılık ürünleri 2014 yılında ithalat bir önceki yıla göre yüzde 5,46 oranında artarak yaklaşık 4,7 milyar dolar, ihracat ise yüzde 4,71 oranında artarak yaklaşık 856 milyon dolar olarak gerçekleştiği görülüyor. İthalatın karşılama oranı ise yüzde 18,05.

DÜNYA İLAÇ PAZARININ BÜYÜKLÜĞÜ 1 TRİLYON DOLAR

Demografik değişim, ortalama yaşam süresinin artışı, hastalıklardaki değişimler, sosyal küreselleşme, sağlık hizmetlerine erişimdeki anlamlı artış ve sosyal devlet olgusunun doğuşu, dünya ilaç sektörünün büyümesinde önemli bir rol oynuyor. Dünya ilaç pazarı, 2015 yılında 1 trilyon dolara ulaştı. Pazardan pay alan en büyük ülkelerinin başında ABD, AB, Japonya ve Çin geliyor. Türkiye ise bu tabloda 17'nci sırada.

Dünya ilaç sektöründe onkoloji, ağrı, diyabet, hipertansiyon gibi tedavi gruplarının satışlarının diğer tedavi gruplarına göre daha yüksek olduğu görülüyor. Dünyada hızlı büyüyen ilaç pazarları arasında onkoloji ve kan ürünleri, insülin ürünleri ile vitamin ürünleri gibi katma değeri yüksek niş alanlar öne çıkıyor. Bunun yanı sıra; özellikle son yıllarda dünya ilaç pazarında biyoteknolojik ilaçların payının giderek arttığı görülüyor.

Günümüzde dünya ilaç paza-

“İlaçta dışa bağımlı politikaların yerini, yerli üretimin teşvik edildiği somut adımlara bıraktığını belirten Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Başkanı Doç. Dr. Osman Arıkan Nacar, “Hedef, ileri teknoloji üretim ile ilaç bütçesindeki yükü azaltmak ve ihracata katkı sağlamak” dedi.

rının yaklaşık yüzde 20'sini biyoteknolojik ilaçlar oluşturuyor. 2011 yılında biyolojik ilaç sektörünün yaklaşık yüzde 1,1'ini oluşturan biyobenzer ilaçların payının önümüzdeki 10 yıl içinde 10 kat artması bekleniyor. Avrupa'da başlayan biyobenzer ilaç üretimi günümüzde gelişmekte olan ülkelerde (Çin, Hindistan, Güney Kore) yoğunlaşırken, Brezilya ve Meksika gibi ülkelerde de biyoteknolojik ürünlere yönelik kaynak ayrılıyor.

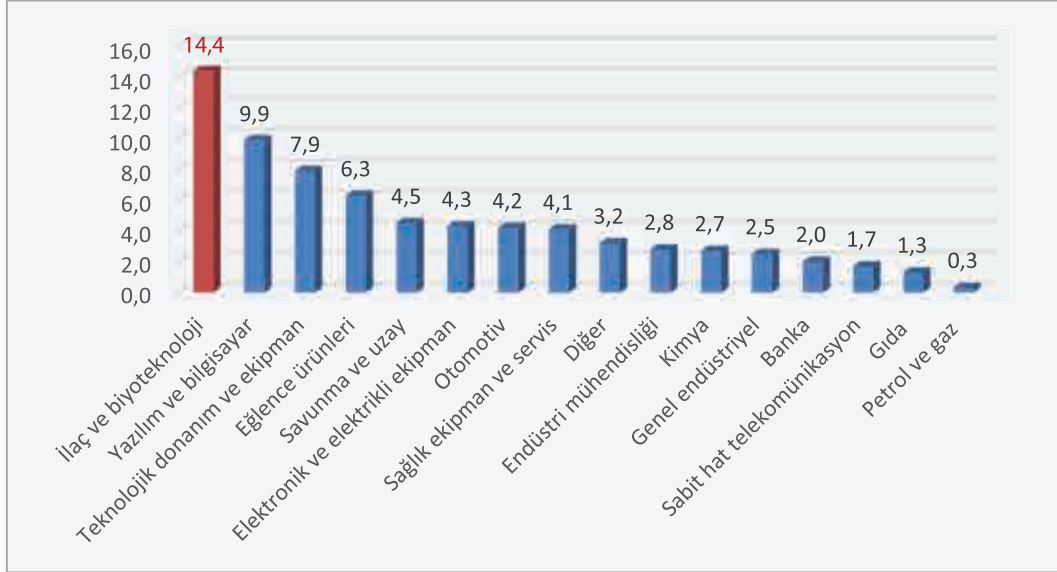
Dünyadaki büyümeye baktığımızda, geçmiş yıllara göre yavaşlamanın dikkat çektiğini görüyoruz. Azalan AR-GE verimliliği ve patent sürelerinin dolmaya başlaması, artan fiyatlandırma ve geri ödeme baskılarının oluşturduğu pazara giriş engeli, büyük ilaç segmentinin birleşme ve

satın alma aktivitesindeki payının azalması, ilginin özel ilaç ile biyoteknoloji segmentlerine kayması ve artırılan ruhsatlandırma prosedürlerinin finansal cezalarla sonuçlanması, bu yavaşlamanın ana sebepleri olarak gösteriliyor.

TREND BİYOTEKNOLOJİK ÜRÜNLERDE

Sektörde genellikle lisans altında üretim, fason üretim, jenerik/eşdeğer ilaç üretimi ve antibiyotikler, analjezikler başta olmak üzere birçok ilaç etken maddesi üretimi yapılıyor. 2014 yılı itibarıyla Türkiye'de kullanılan ilaçların kutu bazında yaklaşık yüzde 73,5'i, değer bazında ise 41,9'u Türkiye'de üretildi. Ancak, bazı ilaçlar, ileri teknoloji gerektirdiği için yalnızca dünyadaki belirli

Dünyada Toplam AR-GE Harcamalarının Sektörel Dağılımı

Kaynak: EFPIA, 2014

Türkiye'de ithal ilacın muadilini üreten yerli firmalar, vergi teşvikleriyle desteklenecek. Böylece ithal ilacın fiyatı yüksek kalacak.

merkezlerde üretilebiliyor. Ayrıca, ülkemizde tüketimi az olan ve üretimi ekonomik olmayan bazı ilaçların üretimi de yapılmıyor.

Bunun yanı sıra dünyada biyoteknolojik ürünlere doğru yönelim görülürken, sentez kimyasıyla üretilen ürünler gittikçe azalıyor. Türkiye'nin de biyoteknolojik ürünlere yönelmesi büyük önem arz ediyor.

MİLLİ İLACA VERGİ TEŞVİKİ YOLDA

Türkiye'nin ithal ilaca kestiği fatura, gün geçtikçe katlanıyor. Kabaran ithal ilaç faturası, hükümeti harekete geçirdi. Hükümetin ithal ilaç yerine yerli ilaç kullanımına yönelik çalışmaları, yeni düzenlemelerle teşvik ediliyor. SGK, milli ilacı vergi teşvikleriyle destekleyecek. İthal ilacın muadilini üreten yerli firmaya vergi indirimi sağlanacak. Böylece ithal faturaların düşürülmesi hedefleniyor.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), ithale karşı yerli ilacı desteklemek için alternatif ödeme modeli getiren düzenlemeyi yaptı. Hükümetin, vizyon projeleri arasına aldığı milli ilaç projesinde, Sağlık Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu yerli ilaç sanayisinin ve tıbbi cihaz üretiminin ülke içinde yapılabilmesi için ortak çalışma başlatacak. Bu çerçevede yerli ilaç geliştirilmesi amacıyla bilimsel çalışmalar desteklenecek ve ilaç sanayi teşvik edilecek. Hükümet, 'iyi klinik uygulamaları' ile ilgili araştırma

merkezlerini kurmak için de teşvik ve vergi mevzuatında değişiklik öngördü.

GEREKSSİZ İLAÇ TÜKETİMİ ÖNLENECEK

Türkiye'de ithal ilacın muadilini üreten yerli firma, vergi teşvikleriyle desteklenecek. Böylece ithal ilacın fiyatı yüksek kalacak. Milli ilaç, yerli üreticiyle Türkiye sınırları içinde üretilen ilaçları kapsayacak. Yabancıların üretimi teşvik kapsamına alınırken, ithale bu hak tanınmayacak. Bu kapsamda ilk adımı atan SGK, "SGK İlaç Geri Ödeme Komisyonu", "SGK GSS Alternatif Geri Ödeme Komisyonu" ve "Tıbbi ve Ekonomik Değerlendirme Komisyonu" nun çalışma usul ve esaslarını içeren yönetmelikleri hazırladı. Komisyonlar, "ihracata yönelik ilaç üretimi, Türkiye'de ruhsatlı olmadığı için yurtdışından getirilen ilaçlar, yüksek teknolojililerin üretimi, yerlinin desteklenmesi" amacıyla karar almak ve uygulamaya yönelik çalışmalarda bulunacak. Yerli firmalara ne kadar teşvik verileceğini komisyonlar belirleyecek.

Öte yandan gereksiz ilaç tüketimini önlemek üzere doktor, eczane ve hastalara yönelik denetimler sıkılaştırılacak ve bazı yaptırımlar hayata geçirilecek. Ayrıca sağlık eğitimi müfredatlarına ilaç kullanımı eğitimleri dahil edilecek. SGK veri bankası ile iş birliği yapılarak akılcı ilaç kullanımına yönelik izleme-değerlendirme sistemi geliştirilecek.

**TİTCK BAŞKANI DOÇ. DR.
OSMAN ARIKAN NACAR:**

“İLERİ TEKNOLOJİ ÜRETİM, İLAÇ BÜTÇESİNDEKİ YÜKÜ AZALTACAK”

Sağlık alanında yapılan iyileştirmelerin ilaca, doktora ve hastaneye erişimi yükselttiğini belirten Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu (TİTCK) Başkanı Doç. Dr. Osman Arıkan Nacar, “Bakanlık ilaçta dışa bağımlılığı azaltmak için yol haritası belirledi. Hedef, yüksek teknoloji ürünü biyolojik kökenli ilaçları Türkiye’de üretmek. Sektörle istişareler yaptık. Nisan ayında başlayacak ve 18 ay sürecek projemiz hazır” diye konuştu.

Hükümet Eylem Planı’nda yer alan “Tedavinin sağlanmasında gerekli güvence alınmak kaydıyla, geri ödeme listesinden çıkarılacak ithal ürünler belirlenecektir” eylemi doğrultusunda bu kapsama giren ürünlerin belirlendiğini anlatan Nacar, şu bilgileri verdi: “Biyolojik kökenli ilaçları ülkemizde üretmek hususunda sektörle görüşmelerimiz sürüyor. Somutlaşan yatırım projeleri Sağlık Endüstrileri Yönlendirme Komitemizin gündemine geliyor. Ülkemiz için önemli ürünlere ait başvuruların değerlendirilmesine öncelik verdik. Bu kapsamda kurum yöneticileri ve akademisyenlerden oluşan bir kurul oluşturduk. Böylece yerli üretimi destekliyor, diğer firmaların da yerli üretim yapmaları konusunda onları teşvik etmiş oluyoruz. Yerli ilaç üretimi, ilaçların ruhsatlandırılması, geri ödenmesi, araştırma altyapılarının geliştirilmesi, klinik çalışmalar, AR-GE gibi pek çok konuda çeşitli çalışmalar yürütüyoruz.”

‘AKILCI İLAÇ KULLANIMI’ YÜRÜRLÜKTE

Akılcı ilaç kullanımı konusunda farkındalık ve davranış değişikliği oluşturmak amacıyla çeşitli uygulamalar başlattıklarını anlatan Osman Arıkan Nacar, “Akılcı İlaç Kullanımı Programı’nı yürütüyoruz. Program, 20 stratejik hedeften ve toplamda 99 faaliyetten oluşuyor. 81 şehirde, il

Turgut Tokgöz

Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği üyelerinin de yer aldığı 160 ülkeye ürün satan Türkiye’nin yüksek potansiyeline dikkat çeken İEİS Genel Sekreteri Turgut Tokgöz, endüstrinin önünde duran en büyük riski; fiyat, maliyet odaklı tedbirlerin devam etmesi olarak tanımladı.

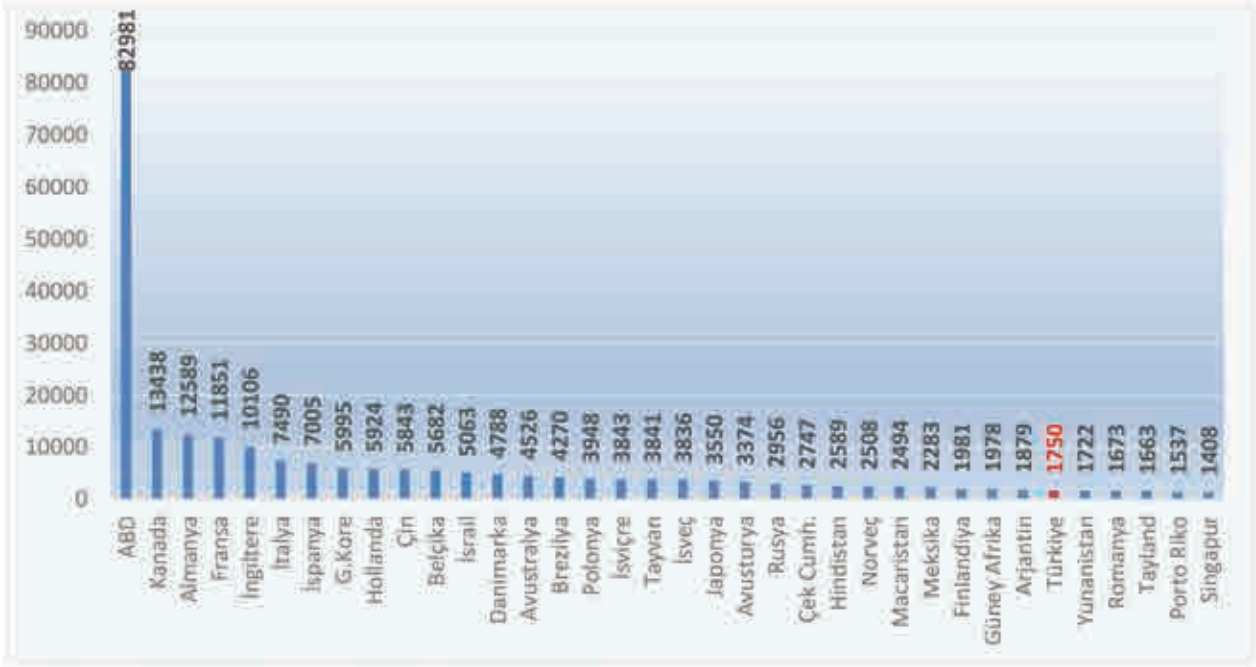
koordinatör merkezleri kurduk. Hekimlerimizin reçeteleme davranışlarının izlenmesi, değerlendirilmesi ve kendilerine bilgilendirme yapılması amacıyla da “Reçete Bilgi Sistemini” geliştirdik. Ayrıca hekimlerimize yönelik aylık “Türkiye Akılcı İlaç Kullanımı E-Bülten”leri hazırlanıyor. İlaç tüketimi ile ilgili uluslararası alanda kıyaslanabilir metodolojide durum tespit analizleri yapıyoruz” diye konuştu.

“İLACA ERİŞİM KOLAYLAŞACAK ÜRETİM KAPASİTESİ ARTACAK”

Üretiminde ileri teknoloji gereken ilaçların piyasaya girmesinin ilaç bütçesine bir miktar yük getirdiği-

ne işaret eden Nacar, “2015 yılında yaklaşık 18,3 milyar TL para ödendi. Buradaki asıl amacın ilaca ayrılan bütçenin bu yenilikçi ilaçların ülkemizde pazara girmesinin kolaylaştırılması ve hakkaniyetli bir şekilde hastalarımızın bu ilaçlara erişiminin sağlanması yönünde olması gerektiğini düşünüyorum. Bu aynı zamanda, ülkemizdeki yerli ilaç sektörünün de üretimde kendi kapasitesini artırması yönündeki çalışmalarını teşvik edecek. Takdir edersiniz ki, inovatif ürünlerin ülkemizde üretilmeye başlanması hem bu bahsedilen ilaç bütçesi üzerindeki yükü azaltacak hem de ilaç ihracatımıza önemli bir katkı sağlayacak” ifadelerini kullandı.

Klinik Araştırma Sayılarına Göre Türkiye'nin Dünyadaki Yeri

Kaynak: "clinicaltrials.gov" sitesi, 18 Şubat 2015

OECD'nin geçen yılki verilerine göre, Türkiye'de kişi başına yıllık ilaç harcaması 121 dolar. Bu harcamanın OECD ortalaması ise 497 dolar.

İEİS GENEL SEKRETERİ TURGUT TOKGÖZ:

"ABD VE AB DAHİL 160 ÜLKEYE ÜRÜN SATIYORUZ"

İlaç ihracatının son beş senede önemli bir artış kaydettiğini belirten İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası (İEİS) Genel Sekreteri Turgut Tokgöz, "2010-2015 döneminde yüzde 53,4 artarak Türkiye toplam ihracatından iki kat daha fazla büyüme gösteren ilaç ihracatı, ülkemizin cari açığının azalmasına önemli katkı sağladı. Sektör bugün Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği üyelerinin de yer aldığı 160 ülkeye ürün satıyor. Sektör bu performansıyla ülkenin 2023 hedeflerine destek verecek öncelikli sanayilerden biri durumunda" şeklinde konuştu.

İlaçta kilo başı ihracat değerinin yaklaşık 27 dolar olduğunu söyleyen Tokgöz, "Türkiye'nin kilogram başına ortalama ihracat değerinin yaklaşık 2 dolar olduğu göz önüne alındığında, sektörün katma değerinin ne kadar yüksek olduğu da ortada. Türkiye biyoteknolojik ilaç üretimiyle katma değeri daha da yukarıya taşıyacak" diye konuştu.

Endüstrinin önünde duran en büyük riski fiyat, maliyet odaklı tedbirlerin devam etmesi olarak tanımlayan Tokgöz, şöyle konuştu: "Son dönemde fiyatlandırma ve geri ödeme alanında endüstrinin mağduriyetini giderecek adımlara başladığını öğreniyoruz. Bu adımların en kısa sürede hayata geçirilmesini ve daha ileri taşınmasını bekliyoruz. İEİS olarak, AR-GE etkinliğimizi artırarak özellikle biyoteknoloji alanında daha yüksek katma değerli ürünler üretmeyi hedefliyoruz. Küresel bir ilaç üreticisi ve ihracatçısı konumuna gelmeyi istiyoruz. Önümüzdeki dönemde ilaç politikalarının stratejik öneme sahip sektörümüzün sorunlarını çözecek ve gelişiminin önünü açacak biçimde düzenlenmesini umuyoruz."

Türkiye ilaç endüstrisinin deneyimli insan gücü ve ihracat potansiyeliyle, ülkemizin 2023 hedeflerine ulaşmasına önemli katkı sağlayacağını vurgulayan Tokgöz, endüstrinin 11 binden fazla ürüne sahip olduğuna dikkat çekti. Ayrıca uluslararası standartlarda üretim gerçekleştiren 67 üretim tesisine sahip olan ilaç endüstrisinin 11 ham madde üretim tesisini bünyesinde barındırdığını anlatan Tokgöz, "13 akredite AR-GE merkezi, 300'den fazla ku-

ulus ve 30 bin çalışanı ile Türkiye ekonomisinde önemli bir yerde bulunuyoruz” dedi.

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ BAŞKANI ERDOĞAN ÇOLAK:

“HAYATİ ÖNEMİ OLAN İLAÇLAR, KÂRLILIK YOK DİYE GETİRİLMİYOR”

İlaç fiyatlarının düşürülmesinin ilk başta olumlu ve desteklenmesi gereken bir politika olduğunu söyleyen Türk Eczacıları Birliği (TEB) Başkanı Erdoğan Çolak, “Ancak bunun, hastanın ilaca erişimini zorlaştırmadan ve sağlık sisteminin kılcal damarı olan eczanelerin mağdur edilmeden yapılması gerekiyor. İlaç fiyatlarında yeni bir düzenlemeye gidilmeli” diye konuştu.

Türkiye’de kişi başına düşen sağlık harcamalarının, OECD ülkelerine kıyasla düşük olduğunu belirten Türk Eczacıları Birliği (TEB) Başkanı Erdoğan Çolak, “OECD’nin geçen yılki verilerine göre, Türkiye’de kişi başına yıllık ilaç harcaması 121 dolar. Bu harcamanın OECD ortalaması ise 497 dolar. İlaç fiyatları son 10 yılda 572 kere düşürüldü. Birçok eczane iflas noktasına geldi. İlaç firmaları ise kârlılık olmadığı gerekçesiyle hayati önemde olan bazı ilaçları üretmemeye ve ithal etmemeye başladı. Bu sorunun çözümüne yönelik gerekli önlemlerin en kısa zamanda alınması gerektiğini düşünüyoruz” dedi.

“BEŞ YILDIR ERİME VAR”

İlaç sektöründeki olumlu gelişmelere rağmen son beş yıldır sektörde bir erime olduğuna dikkat çeken Çolak, “Ülkemizde diğer OECD ülkelerine kıyasla kişi başına düşen sağlık harcamaları son derece düşük. İkincisi, koruyucu sağlık hizmetleri değil, tedavi edici sağlık hizmetleri baskın. Bu durumda da ilaçla tedavinin, bütçede belirli bir yer kapsamı da doğal. İlaç fiyatlarını baskılayarak ilacın toplam tedavi harcamaları içindeki yüzdesini düşürme yaklaşımı, sektörde ciddi bir erozyona yol açıyor” yorumunda bulundu.

Erdoğan Çolak

Sektörde son beş yıldır bir erime olduğuna dikkat çeken Türk Eczacıları Birliği Başkanı Erdoğan Çolak, “Ülkemizde kişi başına düşen sağlık harcamaları son derece düşük. Koruyucu sağlık hizmetleri değil, tedavi edici sağlık hizmetleri baskın. Bu durumda da ilaçla tedavinin, bütçede belirli bir yer kapsamı da doğal” diye konuştu.

Eczanelerin sistem içinde önemli bir yeri olduğuna değinen Çolak, “Eczaneler, hastaların ücretsiz ve kolayca ulaşabileceği bir ön tanı merkezi, basit rahatsızlıkların tedavisi için akla ilk gelen adres ve ilaca ulaşma noktası. Eczanelerin radikal biçimde azalması geç kalınmış tedavilere, erken teşhis olanaklarından yoksun bırakılmaya ve ilaca erişimeme gibi sorunlara yol açıyor” değerlendirmesinde bulundu.

“DÖVİZ KURUNDAKİ DÜZENLEMELER İLACA YANSIYACAK”

Sağlıkta tasarruf adı altında ortaya konulan uygulamaların sosyal güvenlik sisteminin açıklarını ka-

patmaya yönelik politikalara dönüştüğünü iddia eden Erdoğan Çolak, konuşmasını şöyle bitirdi: “Son yıllardaki düzenlemelere baktığımızda ilaç fiyatlarının toplamda 572 kez düşürüldüğüne şahit oluyoruz. Geçtiğimiz yıl döviz kurunda yapılan düzeltmeler, ne yazık ki ilaç fiyatlarına yansımaya. Sabitlenmiş bir döviz kuruna bağlanan ilaçlar, ithalata ya da firmaların o ilaçları üretmemesine neden oluyor. Hatırlanacağı gibi geçtiğimiz yıllarda; özellikle antibiyotiklerin, kardiyovasküler hastalıklar ya da böbrek hastalıkları gibi hastalıkların tedavisinde kullanılan ilaçların, deposilinlerin ve kanser ilaçlarının temininde büyük sıkıntılar yaşanmıştı.”

Müteahhitler

asomedyâ'nın bu ayki yuvarlak masa konukları, 30 Numaralı Komite İnşaat ve Tesisat Müteahhitleri ile 31 Numaralı Komite Altyapı Müteahhitleri oldu. Komite üyelerinin yanı sıra ASO Başkanı Nurettin Özdebir ve Müteahhitler Birliği Başkanı Mithat Yenigün'ün katıldığı toplantıda sektör sorunlarına değinildi. Temsilciler, en çok devletin sektörü daha iyi denetlemesi ve aldığı kararlarla firmalara yönelik desteğini daha da artırması talebini dile getirdi.

Türkiye'nin inşaat devleri asomedyaya için bir araya geldi

devletten denetim ve destek istiyor

Dünyanın en büyük müteahhitleri sıralamasında Çin ile birincilik için yarışan sektör devleri, asomedyaya Yuvarlak Masa Toplantısı için bir araya geldi.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir'in ve Türk Müteahhitler Birliği Başkanı Mithat Yenigün'ün konuk konuşmacı olduğu toplantıya, 30 Numaralı Komite olan İnşaat ve Tesisat Müteahhitleri'nden Yenigün İnşaat Sanayi ve Ticaret AŞ Yönetim Kurulu Üyesi Edip Yenigün, Türel İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı Celal Türel, MFŞ Harfiyat Nakliyat

İnşaat Taah. Mak. İmalat Sanayi Tic. Ltd. Şti Yönetim Kurulu Üyesi Selahattin Şahin, A4 Granit Mermer İnşaat ve Malzemeleri Pazarlama Dış Ticaret AŞ Genel Müdürü Ahmet Akıncı, Haymer Mermer ve İnşaat Ltd. Şti Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Koçak ile 31 Numaralı Komite olan Altyapı Müteahhitleri'nden Kolin İnşaat Turizm Sanayi Ticaret AŞ ve ASO Başkan Yardımcısı aynı zamanda İNTES Başkanı Celal Koloğlu, Caner İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı Taner Özdemir, Final Yapı İnşaat Müdürü Sedat Kaymak katıldı.

Temsilciler, devletin sektörü daha iyi denetlemesi ve desteğini artırması gerektiğine dikkat çektiler.

Dünya Gazetesi Ankara Temsilcisi Ferit B. Parlak'ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen toplantıda, ucuz teklif ve haksız rekabetten yakınan müteahhitler, yurt dışı projelerinde Türk müteahhitlerinin finale bırakılarak birbirlerine kırdırıldığını, Türkiye'de şirket kuran yabancıların yüzde 15'lik yerli avantajı şartını deldiğini ve bu yüzden tecrübeli müteahhitlerin arsa alım-satımına yöneldiğini belirttiler.

TMB Başkanı
MİTHAT YENİGÜN

“İNTES, Asfalt Müteahhitleri Derneği ve Türkiye Müteahhitler Birliği olarak Kamu İhale Kurumu ile yeni yasal düzenleme üzerinde çalışıyoruz. Bu birlikteliği çok olumlu ve doğru buluyorum. Düzenlemeyle birçok endişe giderilecek.”

Türk Müteahhitleri Birliği Başkanı Mithat Yenigün:

“Pes etmeyiip yeni pazarlara yöneliyoruz”

Devletin, yurt dışı müteahhitlik sektörünün üstlendiği işlerin arkasında olması gerekiyor. İran mesela, hepimiz gideriz, fakat devletimizin kartviziti ile gitmek apayrı bir güç verir. Hem firmalarımızın sahiplenilmesi hem de karşı tarafın bize itibar etmesi bakımından bunun yapılması gerekiyor. Biz yurt dışı işlerinde dosyamızı hazırlayıp Ekonomi Bakanımızın önüne koyuyoruz. Çalışacağımız ülke ile olan askeri-siyasi olaylara karışmıyoruz.

Türk müteahhitler, yılda 25-30 milyar dolarlık sözleşme imzalar büyüklüğe geldi. Libya, Irak ve Rusya'nın kapanması nedeni ile kapasitemiz yüzde 35 civarında daraldı. Ancak pes etmeyeceğiz. Sahraaltı Afrika ülkeleri ve Güney Amerika ülkelerini hedef aldık. Cumhurbaşkanımız ile Güney Amerika'ya gittik. Bir önceki yıl Küba, Meksika ve Kolombiya'yı gezmiştik. Çok kısa süre önce Fildişi Sahili, Nijerya ve Ghana'yı ziyaret ettik.

Öte yandan Şili ile ilişkilerimizi geliştiriyoruz. Emtia fiyatlarında yaşanan gerileme, bu ülkeyi çok etkiledi. Halen kendi firmalarının yanı sıra, İtalyan, İspanyol ve Amerikalı firmalar faaliyet gösteriyor. 10 yıldır kredi puanı AA'nın altına düşmemiş

olan Şili, gelecek 10 yılda 230 milyar dolar yatırım yapacak. Şili'deki Müteahhitler Birliğini ziyaret edip, onlara ihtiyaçlarını sorduk. Onlar da “Bizim çok fazla yatırım projemiz var ama hepsini tek başımıza yapamayız. Buraya İtalyan, İspanyol firmalar geliyor. Türk firmalarını da istiyoruz” dediler. Biz gitmeden 15 gün önce, Şili, Peru, Kolombiya ve Meksika büyükelçileri, Müteahhitler Birliği'ne gelip brifing vermişti. Oralara daha teknik bir ziyaret gerçekleştirme kararı aldık. Şili, Türkiye'ye 19 saatlik uçuş mesafesinde ama planlamayı doğru yaparsak ne işçilerimiz ne de oraya göndereceğimiz malzemeler açısından sorun çıkmaz. Kredibilitesi çok yüksek olan bu ülkede, rahatlıkla kredi temin edilebilir. Enerji santrallerinin yanı sıra, Arjantin ile aralarındaki Ant Dağları'nı delerek yedi adet tünel yapmayı öngörüyorlar. Güneş ve rüzgar santrali projelerini birlikte hayata geçirmeyi öneriyorlar. Biz, Eximbank desteğini de alarak oralarda referans olarak kullanmak istiyoruz.

“YENİ YASA SEKTÖRÜN ENDİŞELERİNİ GİDERECEK”

İNTES, Asfalt Müteahhitleri Derneği ve Türkiye Müteahhitler Birliği olarak Kamu İhale Kurumu ile yeni yasal düzenleme üzerinde çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Kamu İhale Kurumu'nun yaklaşımlarını birlikte üretim sağlamak adına çok olumlu buldum. Eskiden mevzuat hazırlanırken, özel sektör bir çalışma yapar, devlete sunar; ama ortaya bambaşka birşey çıkarırdı. Yeni yasal düzenlemeyle birlikte sektörün birçok endişesinin giderileceğine inanıyorum.

“YURT DIŞI PROJELERDE ARAMIZDA YARIŞMAZSAK DAHA ÇOK KAZANIRIZ”

İki yıla yakın Türkiye Müteahhitler Birliği başkanlığı yapıyorum, dönemimi bitirdiğimde ne kadar

çok ortaklık kültürünü yayabilirsem o kadar başarılı olacağımı düşünüyorum. TÜSİAD'ın bir toplantısında belirttiğim gibi, üniversitelerde ortaklık kültürünün yayılması için özel çalışmalar yapılması, hatta ortaklık kültürü derslerinin konulmasını öneriyorum. Devlet birlikte iş yapmaya ve yeni yatırım yapanlara iş birliğine gitmeleri halinde daha fazla teşvik vermeli. Şu an maalesef; özellikle yurt dışı projelerde ortaklık kültürümüz fazla yok. Bu özelliğimizi bildikleri için dünyanın öbür ucuna da gitsek finale bizi bırakıp, birbirimizle kapışıyorlar. Türkiye'nin parasını orada bırakıp geliyoruz. Keşke imkan olsa kapışmadan ortak iş üretebilsek. Buna yönelik yurt dışı için özel bir çözüm bulup birlikte çalışabilirsek, yarışmanın getirdiği zararın yerine hep birlikte daha fazla kazanabiliriz. Bakın, Çin'in yurt dışı müteahhitleri devlet firmaları ve arkalarında devlet parasının desteğini alıyorlar. Kore'de ve Japonya'da da benzer durumlar söz konusu.

Bugün Yeniğün firmamız, 42 yıllık firma ama aradan geçen sürede 10 tane firma doğurmuşuz. Buna yeni girişimcilerin kurulması açısından ne güzel diyebilirsiniz ama yanlış. Hepsisi bir değerdir; ama 10 firmamızın altı tanesi batmış. Bu durumda ben kendimi suçluyorum. Bundaki en önemli sorun, "ille ben" demek ve ortaklık kültürümüz yok.

Biz bugün Müteahhitler Birliği olarak İNTES ve Celal Koloğlu ile güzel bir iş birliği yürütüyoruz, dayanışma içinde çalışıyoruz. STK'larımız da ortaklık kültürü çok olmadığı için Öz Fenerbahçeliler Derneği, Öz Müteahhitler Derneği gibi şeyler ortaya çıkıyor. Bunu yaratmamız lazım. Bölündükçe devlette bizi dikkate almaz.

"SEKTÖR İYİ DENETLENMELİ"

Geçenlerde karayolları bölge müdürleri toplantısında genel mü-

**ASO Başkan Yardımcısı - İNTES Başkanı
CELAL KOLOĞLU**

"Müteahhitler olarak trafo, toprak dökümü, asfalt parası, yapı denetim ve doğal gaz gibi konularda, standart olmayan çok değişik ücretler ödüyoruz. Mesela, toprak dökümünde birim başına 6 lirayı kime ödüyorum bilmiyorum."

dür ve müsteşarın huzurunda, "lütfen bizi iyi denetleyin" dedim. Doğru denetlensin, iş doğru yapılsın. İş sağlığı ve güvenliği konusunda çok sıkı denetlenmemiz gerekiyor. İş sağlığı ve güvenliğinde neden çok kaza oluyor; bence doğru denetlenme yapamadığımız için. Niye yurt dışında Türk firmaları olarak başarılıyız? Çünkü denetleniyoruz. Denetlendiğimiz için her maddede her adımda gereğini yapıyoruz, o zaman öyle olunca da kaza oranını olabildiğince minimuma indiriyoruz. Öte yandan müteahhitlerin maliyetlerindeki değişimler; özellikle artışlar mutlaka dikkate alınmalı.

"KEFALET BONUSU SİGORTA SİSTEMİ SEKTÖRE ÇOK ŞEY KATAR"

Dünyada uygulanan teminat mektubu yerine kefalet bonosunun kullanılmasını öneriyoruz. Bu sistemde her iki taraf da kendisini gü-

venceye almış olacak. Hem işi alan firma, hem de işi yaptıran idare kendisini garanti altına alacak. Otomatik bir mekanizma oluşacak. Bunun da mevzuata girmesi için öneride bulduk.

İnşaat sektörü bildiğesinde, ihale dosyası hazırlandığı zaman her şeyin mükemmel olmasını, projenin eksiksiz bir şekilde hazır olmasını ve dosyada meçhul hiçbir şey kalmamasını öneriyoruz. ÇED raporu hazırlanmış olmasını ve bunun müteahhide bırakılmamasını istiyoruz. Hangi yıl ne kadar ödeme yapılacağını belli olmasının, herkesin önünü görmesi açısından önemli olacağını ve buna göre doğru hesap yapacaklarını düşünüyoruz. Yani doğru hesabı idareler de en az bizim kadar bilmeli ki işi iyi irdelesinler, yoksa benim yaptığım hesaba mecbur kalıyor. Hatta idareler, bazen inanmadıkları halde inanmadıkları fiyata iş vermek zorunda kalabiliyor.

İş sağlığı ve güvenliği konusun-

ASO Başkanı
NURETTİN ÖZDEBİR

“Yurt dışında rekabette yapmış olduğumuz tenzilat, aslında ülkenin parasından, kaynaklarından yapılan tenzilatlardır. Yurt içinde de firmalarımızın geleceğini değirmende ögütüyoruz. Buna mani olunması lazım.”

da çok sıkı denetlenmemiz gerekmektedir diyoruz. İmar kanunları, kişiye özel yapılmasını diyoruz ki insan komşunun, mahallelinin, toplumun vicdanını zedelemesin diyoruz. Buna hiç kimsenin itiraz edecek hali yok.

“ÖNÜNE GELEN MÜTEAHHİTLİK YAPAMAMALI”

Müteahhitlik tanımının mutlaka yapılması lazım. Bugün TMB ve İNTES'in toplam üye sayısı 180-190 civarında. Mutlaka bizim tekelimizde olsun demiyoruz ve öyle bir durumu arzu etmiyoruz. Ancak müteahhitlik tanımı doğru yapılsın, herkes müteahhitlik yapamaz. Önceki başkanlarımızdan Erdal Eren'in

“Kuaföre çıracak almak için sertifika aranıyor, müteahhitlik için sertifika aranmıyor” diye güzel bir sözü var. Ben projelerde çalışanlarıma, “Betona çocuğunuz gibi bakın” diyorum. Deprem bölgesi olduğumuz halde görüyoruz ki çok kalitesiz işler yapıyor. Evvela kendi kendimizi denetlememiz gerekiyor.

“İŞİ ALIRKEN BELİRLenen KÂR MARJİ KORUNMALI”

Müteahhitlerin maliyetlerindeki değişimler özellikle artışlar mutlaka dikkate alınmalı. Yani insanlar üstlendikleri iş için ne kadar kar marjı belirlemişlerse, iş bitene kadar o marjın korunması gerekiyor. Müteahhit maliyet unsurlarının yükselme-

si durumunda hakkının korunması şart. Yoksa, akaryakıt ve demir fiyatlarının gelişimine göre piyango oynayıp batanlar veya çok kazananlar var.

İNTES Başkanı Celal Koloğlu:

“Bizi denetleyenler kendileri şirket kurup proje üstleniyor”

Türkiye’de paylaşarak iş yapma kültürü olmadığı için rekabetle iş yapma kültürü oluşmuş durumda. Rekabet de eşit şartlarda oluşmuyor. Eskiden müteahhitlik karnesi vardı, bunun yerine yeni bir yöntem getirildi. Denetleme ve yöneticilik yapanlar, yapılan işin kontrol amiri, şube müdürü, daire başkanı, genel müdür yani, müteahhit bir işi bitirdiğinde 15 kişide iş bitirmiş gibi müteahhitlik belgesi alıyor. Sonradan da bu haklarını başka firmalara kullanırdırken, kendileri de başka şirketlerde mühendis olarak çalışmaya devam ediyorlar. Hatta bu şekilde kurulmuş firmalar rekabeti dikkate almadan büyük işler aldılar. Ancak burada kalite sorunu ortaya çıktı.

Son zamanda çıkan daha başka bir konu da var. 4734 sayılı Kanun’da “Yüzde 20’den fazla keşif artışı verilmez” şeklinde bir hüküm var. Bu uygulama sebebiyle ikmal inşaat diye bir şey ortaya çıktı. “Eskiden keşif artışı yüzünden yanlışlıklar yapılıyordu” denilerek sistem değiştirildi, şimdi işler çok daha yüksek maliyetle tamamlanıyor. Yeni yasal düzenlemede sorunun çözümü için adım atılacağını düşünüyorum.

Son dönemlerde yeni bir şey daha ortaya çıktı. Türkiye’de iş yapan Avrupalı şirketler, projelerini tamamlayınca burada bir şirket kuruyor. İtalyan, İspanyol firmaları hatta Çin firmaları, Türk firması gibi

X-Türkiye adlı bir şirket kuruyor. İhalelerde, önceki projelerine yönelik iş bitirme belgelerini kullanmaya başladılar. Şirketi burada kurdukları için yüzde 15'lik fiyat avantajını da kullanabiliyorlar.

“PARA VERİP BELGE SATIN ALANLAR REKABETİ BOZUYOR”

Devlet, hem düzenleyici hem de denetleyicidir. Bakıyoruz Güney Kore'de devlet çağırılmış firmaları ve bir tespitte bulunmuş; “Sen yurt dışı işlerde olacaksın sana destek vereceğim” diyor. Bazılarına da “Sen yurt içi işlerde altyapı, bina, metro, demiryolu işinde ol” diye ayırt etmiş. Türkiye'de böyle bir şey olsa kıyametler kopar.

Rahmetli Özal zamanında otayollar yapılıırken, kendisini ispatlamış 7-8 firma seçilerek iş bölümü yapılmış. Seçilen firmalara da kimse ses çıkaramamış. Bugünkü şartlarda kurumsal firmaların rekabet etme imkanı çok fazla yok. Çünkü eşit şartlarda bir rekabet yok. Birileri para vererek belge almış, şirket kurmuş. Bedel ödediği için mutlaka iş almak mecburiyetinde ve çok yüksek tenzilatla iş alıyor. Bu ciddi anlamda bir yapısal sorun haline gelmiş durumda.

“İŞ MAKİNESİ SATIN ALMAK YERİNE ORTAK KULLANABİLSEK...”

Ben aynı zamanda Ankara Sanayi Odası yönetimindeyim. Ortak iş yapma kültürünün müteahhitlerin yanı sıra sanayicilerin de taşımadığını görüyorum, maalesef. İş makineleri yurt dışından yüksek dövizle alınıyor. İş alırsan yapıyorsun, iş almazsan bekliyorsun. Öbür arkadaş iş üstlendiğinde, senden kiralamıyor, gidip kendisi satın alıyor. Bu bir ülke için çok büyük bir israftır. Onun için bunun da tabii devletimiz tarafından düzenlenmesi gerekli. Benim önerim, müteahhitlik firmala-

**Caner İnşaat Ticaret Turizm Sanayi YKB
TANER ÖZDEMİR**

“Yeni ihale yasasına kadar her şey yolunda gidiyordu, fakat yeni ihale yasası ile inanılmaz bir rekabet doğmaya başladı. Orta ölçekli müteahhitler için devletin iyileştirme yapması gerekiyor.”

rı alabilecekleri işlere göre kategorilendirilebilir. Yani 1 milyon liraya kadar olan ihaleleri belli firmalar, 50 milyon liraya kadar olan ihaleleri belli firmalar alabileceği yönünde düzenleme yapılabilir. Firmalar, basamakları çıkararak yükselebilir. Oysa bugün insanlar çalıştıkları firmadan çıkıp, onun işlerini kendisi almaya çalışıyor, çünkü o firmanın her şeyini biliyorlar.

Müteahhitlik sektörü, bilhassa taahhüt sektörü yüzde 100'e yakın kayıt içi iş yapar. Çünkü daha kaynaktan stopaj kesintisi yapılıyor. Sigorta borcu varsa hak ediş ödenmiyor, ihalede sözleşme imzalanmıyor. Aynı şekilde gayrimenkul işi yapan firmalarımızdan bu şekilde iskan alırken, en sonunda belediyeye gidip borcu olmadığına yönelik yazı veriyor. Yani böyle bir sektör varken ve önü açılması gerekirken, aksine önü kesiliyor. Bu konuda yeniden bir yapılanma lazım.

“HERKES DEVLETE KENDİ DERDİNİ ANLATIYOR, BİRLİK OLMALIYIZ”

Türkiye'de yapı müteahhitliğinin tanımının daha net yapılması gerekiyor. Bu üst yapı var, bir de alt yapı var, gayrimenkul inşaatları yapanlar da var. Bugün altyapı, üst yapı yapan büyük müteahhitlik firmaları 500-600 milyon dolar ciro yaparken, İstanbul'da gayrimenkul işi yapan firmalar 1.5 milyar dolar ciroya ulaşıyor. Bizim bu firmalarda aynı olmamız lazım tanım yönüyle. Öte yandan sektöre baktığımızda çok bölünmüş bir yapı olduğunu görüyoruz. Herkes hükümete gidip kendi derdini anlatıyor. Herkes başka bir şey söylüyor. Yurt içi müteahhitlikte birleşelim, güçlü olalım, bir olalım, büyük olalım. Gayrimenkul yatırım yapan firmalarla birlikte ve güçlü olabilmemiz için bir arada olmamız gerek.

Final Yapı İnşaat Elektrik, Nak.San. ve Ticaret Ltd. Şti. Müdürü
SEDAT KAYMAK

“Ülkemizde maalesef müteahhitlik konusunda çok yanlış bir algı var. Gerçekten yurt dışında iş yapmak, Türkiye’den çok daha kolay.”

ASO Başkanı Nurettin Özdebir:

“Gana’da büyük iş fırsatları var”

Bir süre önce Gana’ya gittik, Cumhurbaşkanı ile görüştük. “Ben size buradan petrol sahası, gaz sahası ve altın madeni vereyim, siz de iş yapın” dedi. Bazı firmalarımız bu ülkede 350 milyon dolar tutarında iş üstlendiler. Ayrıca Nijerya sınırına OSB yapmak için “ASO’ya denize sıfır 2 milyon metrekare arazi verelim” dediler. Eximbank’a gittik, onlar da “Malı buradan götürürseniz para veririz” dediler. Orada yatırımcılara yer tahsis edilecek. Koyduğunuz para geri alınacak. Benim için önemli olan, Türkiye’nin o ülkelerde bayrak göstermesi. Başkaları 50-100 yıldır orada bayrak gösteriyor. Bizim

oraya gidebilecek sanayicilerimiz bir şekilde üst düzey kontağı olan bir yapı içerisinde, daha korunaklı olarak faaliyet gösteriyor. Burada şartlar uygun olsa işler yapılabilir. Çok iş fırsatları var fakat dayanabilecek gücü olan şirketlerin gitmesi gerekiyor.

“TEŞEBBÜS HÜRRİYETİNİN SINIRSIZ OLMAMASI LAZIM”

Biz kendi kendimize rekabet ederek şirketlerimizin büyümesine fırsat vermiyoruz. Burada birtakım düzenlemelerin yapılması gerekiyor. Bir büyük firmadan ayrılarak kurulan şirketler battıklarında sadece kendilerine zarar vermiyorlar. O işi hakkıyla yapacak olan firmaların elinden almakla bir kere işin zamanında ve istenilen kalitede

yapılmamasına sebep oluyor. Daha çok büyüyecek firmanın da hakkını gasp etmiş oluyor. Teşebbüs hürriyetinin sınırsız olmaması lazım. Bu konuda bir düzenleme yapılması gerekiyor. Müteahhitlik sektöründe böyle bir düzenleme yapılmaya çalışılmış.

İşi bitiren X firmasını kontrol eden mühendis, daire başkanı, genel müdür, daha inşaatı görmeden imza atıyorlar; böylece o firma kadar iş bitirme belgesine sahip olabiliyor. Bu belgelerle biraz da parası olan birisini getirip yeni bir firma ortaya çıkarıyorlar. Halbuki bu işin mutfağından yetişip, meşakkatle o dağın tepesine tırmanan firmaların korunması lazım. Uçan bir kuş gibi zirveye çıkıp, ondan sonra aşağıya yuvarlanacak işlere girilmemesi lazım.

“SEKTÖR DÜNYADA ÜSTÜNLÜĞÜNÜ İSPAT ETTİ”

Türk müteahhitlik sektörü, dünyada üstünlüğünü ispat etti. En güçlü olduğumuz alanlardan biri olan bu sektör, ülkemizin bayrağını her yerde gururla taşıyor. Bu anlamda yurt dışı müteahhitliğinin, ayrı bir kategoride değerlendirilerek ve döviz kazandırıcı faaliyetler kapsamında ayrıca desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum. Yurt içi müteahhitlik ise farklı bir durumda. Ülkemizin bu alanda yatırıma ihtiyacı var. Yurt içindeki yapıların ciddi anlamda altyapı açığı var. Genç bir nüfusumuz var, bunların artan sayıda konut ihtiyaçları bulunuyor. Çok kötü bir yapı stokumuz var, bunların yenilenmesi lazım. Ayrıca deprem ülkesiyiz, eski ve depreme dayanıksız yapılarımızın yenilenmesi lazım. Kısaca Türkiye’nin daha önümüzdeki yıllarda bu sektöre ihtiyacı var. Ancak bütün alanlarda olduğu gibi haksız rekabetin önlenebileceği, rekabetin disiplini edebileceği sistemleri getirmemiz lazım ki, bu firmalarımız daha da büyüebilsinler.

“BİRBİRİMİZİ ÖĞÜTMekten FİRMALARIMIZI BÜYÜTEMİYORUZ”

İşe yeni başlayanlar, kendi başlarına iş almasınlar. Onlar da büyük firmaların altında belli işlerde uzmanlaşsınlar. Belli olgunluğa geldikten sonra onlar da büyük işlere girebilirler. Aksi takdirde birbirimizi öğretmekten firmalarımızı büyütemiyoruz. Bu sıkıntının gerek yasal düzenlemelerle, gerekse sivil toplum örgütlerinin inisiyatifleriyle disipline edilmesi lazım.

Bugün en büyük firmalarımız bile dünya ölçeğinde nokta kadar kalıyorlar. Türkiye'nin cirosunu kaç defa katlayacak firmalar var. Bizim de ülkemizin bekası için, sürdürülebilirliği için böyle işletmeler yaratabilmemiz lazım. Çünkü dünyayı artık bu büyük firmalar yönlendiriyorlar.

Caner İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı Taner Özdemir:

“Tecrübeliler sektörden çekiliyor arsa alım-satımına yöneliyor”

Ben ASO üyesi bir müteahhit olarak, dört senedir inşaat sektöründen çekildim. Çünkü zararına iş yaptık bürokratik engeller çok fazla. Biz arkamızda birilerini görmek istiyoruz. 30 yıllık tecrübeyi kullanamıyoruz. Yeni firmalar doğuyor, yeni bir firma ile 30 yıllık bir firmanın tecrübesi kıyaslanamaz bence. Tecrübeli firmalar yavaş yavaş müteahhitlikten çekiliyor. Başka sektörlere kayıyoruz. Hatta artık katma değer yaratan işlerden çıkıyoruz. Arsa alım satma daha rahat daha garanti işlere yönelme ihtiyacı duyuluyor. Son zamanda kiminle konuşsam herkes çekilmeye başladı. Bu konunun devletin yüksek makamlarına iletilip çözüm aranması gerekiyor.

Yenigün İnşaat Yönetim Kurulu Üyesi
EDİP YENİGÜN

“Avrupa’da rekabet çok. Gana’ya gittiğiniz zaman ise büyük firmaların oraya gitmeye pek tenezzül etmemesi nedeniyle rekabet yaşanmıyor. Mesela, Kamerun’da İtalyanların elinden işi aldık.”

Yurt dışına baktığımızda ise Irak’taki çalışmalarımız neredeyse iki katı katma değer yaratıyor; çünkü yüzde 95 Türk ürünleri kullanılıyor. Çimentosundan tutun diğer tüm malzemeleri Türkiye’den gidiyor. Başka ülkede daha az seviyede bu. Irak’ta yaptığımız 1 milyar dolarlık ihracat çarpı ikidir, yan sanayi ile beraber bu yaklaşık iki milyar dolara denk geliyor. İran’da da benzer rakamlar var ama Irak gibi değil.

“MÜTEAHHİTLERE ÖCÜ GÖZÜYLE BAKILIYOR”

Evimizde içtiğimiz sudan kullandığımız pis sulara kadar, binalardan camilere kadar her şeyi bu camia yapıyor. Ama ben halkın gözünde değerinin çok az olduğunu düşünüyorum. Müteahhitlik, çok dürüst olmayan, bir sürü şeyden faydalanmak isteyen bir kesimin işi olarak görünüyor. Ancak biz anamızın ak sütü gibi helal para kazanıyoruz.

Devlete çok ciddi vergi veriyoruz. Şu an Türkiye’de elle dokunulur, gözle görülür güzel iş yapan çok az müteahhit var. Gerisi elekten geçiyor, dökülüyor. Müteahhitlerimize halk sahip çıkmıyor. Siyasiler, öcü olarak bakıyor. Biz, çok fazla da sesimizi yükseltmiyoruz. Devletin sahip çıkması gerekiyor. Yaptığımız işte inanılmaz bir emek ve özveri var.

Öte yandan yeni ihale yasasına kadar her şey yolunda gidiyordu, fakat yeni ihale yasası ile inanılmaz bir rekabet doğmaya başladı. Orta ölçekli müteahhitler için devletin bir iyileştirme yapması gerekiyor.

“SÜRDÜRÜLEBİLİRLİKTE MÜTEAHHİT KADAR KAMUNUN DA SORUMLULUĞU VAR”

Devletin bizim haklarımızın korunması gerekiyor. Örneğin, siz işi yapmadığınız zaman, taahhüdünü yerine getirmediğiniz zaman inanılmaz

**A4 Granit AŞ Yönetim Kurulu Başkanı
AHMET AKINCI**

“Biz projelerde yerli üretimin kullanılmasından yanayız. Ama yaptığımız yatırımların hepsinde maalesef ithal ürünler kullanıyoruz. Kendimize de bir iğne batırmamız gerekiyor.”

cezalar var. Ancak ödeneğin çıkmadığı durumlarda sadece süre uzatım hakkınız oluyor. İşin süresi 18 ay ve ödemelerinizi 18 aya göre planlıyorsunuz. İşin başında müteahhit olarak sizden devlet tarafından istenilen şeyler var. Fiyatı bu süreye göre veriyoruz, her ay belirli miktarda iş yapıp parasını almanız gerekiyor. Ortaya bizim dışımızdan kaynaklanan nedenlerle bir sorun çıkıyor, işi yapamıyorsunuz. Her şeyimiz hazır olduğu halde yapamıyoruz. Buna müteahhit ne kadar dayanabilir, bilmiyorum. Kurumsal firmaların bir sürü giderleri var, işin sürdürülebilirliğinde müteahhit kadar, kamu kurumlarının da sorumluluğu var.

Final Yapı İnşaat Müdürü Sedat Kaymak:

“Müteahhitlik konusunda çok yanlış bir algı oluştu”

Ben Irak'tan ve bu ülkede Türkiye'nin öneminden bahsetmek istiyorum. Bir süre önce Erbil'de bir yol yaptım. Orada çalışırken kendimi Diyarbakır'da gibi hissettim, çünkü insanlar Türkiye'yi çok seviyor. Basında anlatılan gibi değil, gerçekten ilgi gösteriyorlar. İçlerinden bir tanesi 15 günlüğüne Mersin'e gitmiş. Sürekli onu anlatıp durdu. 2004-

2005'te Türkiye vizesi almak “cennet vizesi” almak gibi onları çok mutlu ediyordu.

Ülkemizde maalesef müteahhitlik konusunda çok yanlış bir algı oluştu. Gerçekten yurt dışında iş yapmak, Türkiye'den çok daha kolay. Ancak bugün KOBİ'lerin en büyük sıkıntısı uluslararası tecrübe ve teminat. Ben Irak'ın yanı sıra Afganistan'da da projeler ürettim; ancak bunu partner firma olarak yaptık. Çin ve Kore'nin sağladığı gibi değil, yani biz teminat mektubu bulup dışarıda çalışmıyoruz. Eximbank bana kredi vermiyor. Oysa bugün Afrika'da çok güzel bir hastane yatırımı potansiyeli var. Zengin insanlar tedavi olmak için İngiltere'ye gidiyor.

“ŞİRKETLERİMİZDE İKİNCİ KUŞAKLARIN HIZLA DEVREYE GİRMESİ LAZIM”

Bölgede, Orta Doğu'da ve Afrika'da kurumsallaşma ile ilgili sıkıntılardan söz edebiliriz. Türkiye'nin kurumsal sıkıntılarını inşaat sektörüne de yansıtmış. Türkiye'de maalesef kimse yetkisini devretmeyi düşünmüyor. Anayasanın değişmez dört maddesi var ama bence beşinci maddesi seçimle gelinen bütün görevler iki dönemle sınırlandırılmalı. Dernek başkanı seçiyoruz, görevini bırakmıyor; ama dernek faaliyetleri yüzünden veya başka bir sebepten işi kaybediyor; ancak yine de bırakmıyor. Bir de şirketlerimizde artık ikinci kuşakların hızla devreye girmesi lazım, şirketleri hızla pırl pırl gençliğe devretmek gerekiyor.

Bugün ülkemizde 190 tane üniversite var. Bu okullardan mezun olan insanlar mühendis olacak, iş adamı olacak, girişimci olacak. Adam mühendis oluyor, işe başlıyor ilk söylediği, “Ben nerede oturacağım, müdür olmaya geldim” oluyor. Yani girişimci ruhu yok. Şu anda inşaat sektörümüzde etrafımızda baktıklarımızın hepsini orta ölçekli firma yaptı.

Bu ülkenin dinamikleri var, bir müteahhit arkadaşımız 270 milyon liralık projenin iptal olduğunu bir taziye ziyaretinde öğrendi. İdari yargıda sıkıntı var, işletme konusunu, şirketleri bilmeyen hakimın önüne 270 milyon liralık davayı koyuyorsunuz.

Yeniğün İnşaat Yönetim Kurulu Üyesi Edip Yeniğün:

“Zor coğrafyadan iş alıyoruz ama Avrupa’dan alamıyoruz”

Müteahhitlerimiz zor coğrafyada iş alabiliyor; ama Avrupa’dan iş alamıyoruz. Şimdiye kadar aldığımız işler belli. Teknoloji farkı değil bu, bürokrasi çok engel oluyor. Örneğin işçi götürülememesi çok büyük engel.

Avrupa’da rekabet çok ama Ghana’ya gittiğiniz zaman büyük firmalar oraya gitmeye pek tenezzül etmiyor. Mesela Kamerun’da, İtalyanların elinden işi aldık. Dedik ki: “Size daha uygun şartlarda kredi vereceğiz, Eximbank kredisi kullanacağız.” İlk stadı bize verdiler, ikincisini ise İtalyanlara verdiler.

Normal şartlarda Kamerun nüfusuna baktığımızda bu kadarını kaldırabilir mi? Fakat futbol olunca her şey oluyor. İyi bir futbolcu olursam Avrupa’ya giderim düşüncesi hakim olduğu için oradaki gençlere görekurtuluş umudu futbol.

A4 Granit AŞ Genel Müdürü Ahmet Akıncı:

“Devlet müteahhitleri ortak olarak görmeli”

Tabiki müteahhitlik sektörü ülkemiz için çok önemli, gerek yurt içinde gerekse yurt dışında. Ancak

Türel İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı CELAL TÜRELİ

“Bir yatırımınıza trafo kurmak istediğinizde büyük sıkıntı ile karşı karşıya kalıyorsunuz. Ayrıca toprak dökümü ve yapı denetimiyle ilgili de problemler yaşıyoruz.”

bu aşamada sektör olarak devletten bir beklentimiz var. O da müteahhitlerin yurt içinde ve yurt dışında devlet tarafından bir ortak olarak görülmesidir. Diğer arkadaşlarımız da söylediler. Bir şirketten doğan yeni şirketlerin önemli bir kısmı yarattığı rekabet yüzünden ortadan yok oluyor. Biz orta ölçekli bir şirket olarak bizden daha küçüklere farklı yaklaşıyoruz, büyüklerimiz de bize aynı davranıyor. Aslında biz de bir-birimizi ortak olarak görebilmeliyiz.

Biz projelerde yerli üretimin kullanılmasından yanayız. Başbakanlık bununla ilgili genelge çıkarıyor ve tüm kamu kurumlarının bunlara uymasını istiyor. Ama bizler yaptığımız yatırımların hepsinde; maalesef ithal ürünler kullanıyoruz. Dediğim gibi kendimize de bir iğne batırmamız gerekiyor.

Burada KOBİ’lerin tezgahı boş kalırken, yurt dışından o malzemelerin benzerini daha ucuza getiriyoruz. Böylece yerli sanayinin gelişme-

sini de engellemiş oluyoruz. Zaten büyük firmalardan ayrılanların daha ucuza iş üstlenmeleri de bundan kaynaklanıyor. Aynı şekilde sanayi üretiminde de işletmeler çok kolay kurulabildiği için yükleniciler ucuz malı tercih ediyor. Doğal olarak da o insanları ekonomik yönden zor durumda bırakıyoruz.

Türel İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı Celal Türel:

“Gereksiz ödemeler çoğalıyor”

Bugün bir yatırımınıza trafo kurmak istediğinizde büyük sıkıntı ile karşı karşıya kalıyorsunuz. Özel bir şirketin ya da TEDAŞ’ın kurması gerekiyor. TEDAŞ’a gidiyorsunuz, “Ben bu trafonuzu sıraya koyacağım, üç sene sonra size sıra gelecek” diyor. Oysa ben inşaatı bir yılda bitiriyorum. Sonra da tutup bu trafonun ücretini kendi cebimden ödüyorum.

Bir de toprak dökümü ile ilgili

Haymer İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı
YUSUF KOÇAK

“Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, riskli yapıların harçtan muaf olduğunu söylüyor. Belediyeye gidiyorsun, öyle bir hesap yapıyor ki, bir şekilde harç parasını ödüyorsun.”

sıkıntılarımız var. Siz bir binanın inşaatını yapacaksınız. Burada toprak döküm harcını yatırmanız gerekiyor. Kaç lira bu harç? Örneğin, 100 lira diyelim, bunu belediyeye yatırıyor-sunuz. Bir de Büyükşehir Belediyesi ayrıca özel bir şirkete işi vermiş. Ona da 600 lira yatırılıyorsunuz, neden? Kısa süre önce yeni bir düzenleme yapıldı. Özel döküm sahaları açıldı. Şimdi belediyenin sahası ayrı, özel döküm sahası ayrı. Özel döküm sahasına kamyon başına 35 lira vereceksiniz. Belediyenin yaptığı asfaltın parasının tamamını müteahhit ödüyor.

Yapı denetiminde de çözülmemiş büyük sıkıntılarımız var. Ben, kendi firmamda bu sene yapı denetimine 700-800 bin lira para ödedim.

Yapı denetim firmasını temsil eden bir yetkilinin her beton dökümünde orada olması gerekiyor. Ancak biz denetim elemanlarını zorla getiriyoruz. Ben, özellikle denetlenmek istiyorum. Şimdi etraftaki topraklar kaymasın diye biraz daha fazla etrafını açıyoruz, bunun için getirdiğimiz toprak için de döküm parası ödüyoruz özel şirkete.

Bir başka mesele de doğal gaz ile ilgili. Geçenlerde 37 metre küp iş yaptıkları halde bizden 167 metre küp kazı parası aldılar. Doğal gaz ana hattı olduğu halde, sanki yokmuş gibi bizden para tahsil ettiler. Bunu söylediğimizde de kabul etmediler. Biz de sorunu çözmek için mahkeme yolunu tercih ettik. Tüm bunlarla da uğraşmak zorundayız.

Haymer İnşaat Genel Müdür Yusuf Koçak:

“Muaf olduğumuz halde belediyeye bağış yapmak zorunda bırakıyoruz”

Toprak dökümü konusunda çok ciddi sıkıntılar yaşıyoruz. Birçok müteahhitlik firması, bu döküm konusunda özel şirketlerle cebelleşiyor. Sana itimat da etmiyor. Kadastrodan adam bulmuş, geliyor kendisi denetliyor. Ne olduğu belli olmayan firmalarla muhatap olup, sıkıntı yaşıyoruz. Üstelik ödediğiniz paranın da haddi hesabı yok.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, riskli yapıların harçtan muaf olduğunu söylüyor. Belediyeye gidiyorsun, öyle bir hesap yapıyor ki, bir şekilde harç parasını ödüyorsun. Yasal ruhsat harcı ne kadarsa bunun bağış olarak yatırılmasını istiyor. Oysa bu benim yasal hakkım. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bana bu imkanı sağlamış, "muafim" diyorum ama bir türlü kabul ettiremiyorum. Sonra da "Parayı yatır, git hakkını mahkemede ara" diyorlar.

Üstelik bunun bir ölçüsü de yok. Her belediye farklı uygulama yapıyor. Ödemek istemediğim halde bağış makbuzuna şerh yazısı yazmama izin vermedikleri gibi, ruhsatı da vermiyorlar. Bu durum üç senedir aynı ve gerçekten bıkmış durumdayız.

MFS İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı Selahattin Şahin:

“Devletin sanayiciye gözü gibi bakması gerekiyor”

Öncelikli olarak bir masanın etrafına oturup problemleri konuşa-

bilmek çok önemli. Aslında problemleri biliyoruz, yani gizli değil. Ancak bir şeyi hedefleyip ona göre davranmak gerekiyor. Siz istediğiniz kadar oturduğunuz yerden “İstanbul’a gideceğim” deyin; ancak otobüs, uçak veya yürüme yollarından birisini tercih etmezseniz gidemezsiniz.

Biz firma olarak endüstriyel yapılar yapıyoruz. Şu anda devam eden dokuz tane şantiyemiz var. Tabii o yönden dertliyiz. Bu noktada sanayiciyi biraz daha farklı bir gözle ele almak gerektiğini düşünüyorum. Yaptığımız binaların yüzde 35’i çeşitli adlar altında vergiye gidiyor.

Bu insanlar fabrika yatırımını üretim için yapıyor, ama daha işin başında büyük zorluklarla karşı karşıya kalıyor. Üretim olmadıktan sonra, fabrikanın içinde makineyi koyamadıktan sonra, üretim hattını koyamadıktan sonra prosesini oluşturamadıktan sonra o fabrikayı yapmanın anlamı yok ki.

Bu tür yerler bölünerek öyle bir noktaya geliyor ki, ya bankaların kucağına düşüyor ya rekabet edemeyecek duruma geliyor. Bir de bakıyorsunuz o insan amacından uzaklaşmış oluyor. Onun için, daha önce devlet büyüklerimizin de ifade ettiği gibi, bu ülkeye para lazım ki devlet güçlü olsun. Bunun da en önemli kaynağı sanayicilerdir.

İşçi çalıştırıyor SGK prim alıyor, KDV ödüyor, yani her aşamada devlete para aktarıyor. Tekrar etmek gerekirse, böylesine faaliyette olan sanayicilere devletin daha farklı gözle bakması lazım. Adeta gözü gibi bakması lazım. Bilhassa fabrika inşaatları noktasında devletin desteğinin daha ciddi olması gerekiyor; böylece daha önce söylemiş olduğum yüzde 35 oranındaki vergi ertelenebilir, fabrika üretime geçtiğinde taksitler halinde kesebilir. Eğer bu şekilde bir yaklaşım olursa sanayici daha rahat nefes alabilir.

MFŞ İnşaat İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı
SELAHATTİN ŞAHİN

“Fabrika inşaatları noktasında devletin desteğinin daha ciddi olması gerekiyor. Eğer bu şekilde bir yaklaşım olursa sanayici daha rahat nefes alabilir.”

ASO 30’UNCU VE 31’İNCİ MESLEK KOMİTELERİNDE ELE ALINAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

- Devlet, yurtdışı müteahhitlik sektörünün üstlendiği işlerin arkasında olmalı.
- Devlet birlikte iş yapma kültürünü desteklemeli ve yeni yatırım yapanlara işbirliğine gitmeleri halinde daha fazla teşvik vermeli.
- Kamu İhale Kurumu’ndaki yeni yasal düzenlemeyle birçok endişenin giderilmesi bekleniyor.
- Teminat mektubu yerine kefalet bonosunun kullanılmasıyla her iki taraf kendisini güvenceye almış olacak.
- Müteahhitlik tanımının yapılarak, sektöre girişlerin denetlenmesi gerek.
- Haksız rekabetin önlenebileceği, rekabetin disipline edebileceği sistemleri getirmek için teşebbüs hürriyetinin sınırsız olmamasına yönelik bir düzenleme yapılmalı.
- Müteahhitlik sektörüne yönelik kötü algı devletin sahip çıkmasıyla ortadan kaldırılmalı.
- Yeni ihale yasasıyla doğan rekabet ortamı için orta ölçekli müteahhitlere yönelik devletin iyileştirme yapması gerekiyor.
- Devletin sektörün haklarını korunması, müteahhitlerin yurt içinde ve yurt dışında devlet tarafından bir ortak olarak görülmesi büyük önem taşıyor.
- Sektörün ödemek zorunda olduğu ödeme kalemleri firmaların maliyetlerini artırıyor.
- Fabrika inşaatlarında devletin desteğinin daha fazla olması, hem sektöre hem de sanayiciye büyük rahatlık sağlar.

Belma Yılmazyığıt

“Yeni nesile örnek
gösterilmekten gurur
duyuyorum”

Mimar Belma Yılmazyigit, 1995'te yüksek mimar olan eşi ile Prefi Prefabrik'i kurdu. Bugün ise Türkiye'nin en başarılı iş kadınları arasında gösteriliyor.

Prefi Prefabrik Yönetim Kurulu Başkanı Belma Yılmazyigit, çeşitli şantiyelerde görev almış bir mimar. Eşiyle kurduğu Prefi Prefabrik'i 20 yıldır yöneten Yılmazyigit, şirketini dünyanın birçok ülkesine ihracat yapar büyüklüğe ulaştırdı. Türkiye'nin en başarılı iş kadınları arasında gösterilen Yılmazyigit, "En güzel ödül, yeni nesile örnek gösterilmemdir. Bundan da gurur duyuyorum" diyor.

Calışma hayatına TCDD'nin İstanbul İnşaat Dairesi'nde Çelik Proje kısmında başlayan mimar Belma Yılmazyigit, çeşitli şantiyelerde görev yaptıktan sonra 1995 yılında yüksek mimar olan eşi ile Prefi Prefabrik kurdu. Böylece profesyonel çalışma hayatına ilk adımını atan Yılmazyigit, "Eğitim yıllarında prefabrike dersinden aldığım keyif ve merak iş hayatında başarıyı yakalamamın sırrı oldu" diyerek, erkek egemen bir sektörde gösterdiği faaliyetlerle sadece Ankara'nın değil Türkiye'nin başarılı iş kadınları arasına adını yazdırdı.

Tamamı prefabrike-ön üretimli yapı sistemleri, çelik yapılar ve konteyner üniteleri ile sadece Türkiye'ye değil, dünyanın birçok ülkesinde kamu kurumlarından özel sektöre kadar geniş bir yelpazedeki projelere hizmet veren Prefi Prefabrik'i başarıyla yöneten Belma Yılmazyigit, erkek egemen bir toplumun bireyi olmalarına rağmen Türk kadınlarının mücadelecisi yapısıyla iş hayatında başarılı olduğuna inanıyor. "Cinsiyetiniz değil tecrübeniz, işe hâkimiyetiniz, kişisel bilgi ve becerileriniz yaptığınız işi farklılaştırır. İşinizi seviyorsanız ve gönül veriyorsanız görünen dağ gibi bu zorlukların üstesinden kolaylıkla gelebiliyorsunuz" diyerek başarısının anahtarını anlatan Yılmazyigit, verdiği çabanın ardından elde ettiği kazanımı ise, "Başarı ile tamamladığımız çeşitli işlerde ödüllendirildik. En güzel ödül de bana her zaman yol gösteren inşaat firmaları sahibi

abilerimin güvenleri ve şimdilerde kuşak değişimiyle iş başına gelen kızlarına örnek gösterilmem oldu, bundan gurur duyuyorum" şeklinde aktardı.

TOBB Ankara İl Kadın Girişimciler İcra Kurulu Başkan Yardımcısı olan Yılmazyigit, nitelikli ve daha çok istihdam sağlayan kadın girişimci sayısını artırmak üzere çalışmalarına destek veriyor. Yılmazyigit ile gerçekleştirdiğimiz röportajda, 20'nci yılını geride bırakan Prefi Prefabrik'in başarı hikayesinin yanı sıra iş hayatında kadın olmanın getirdiği avantaj ve dezavantajları konuştuk.

20 yıldır Prefi Prefabrik'in başındasınız. Bir iş kadını olarak bu sektörde yer almak ve üretim yapmak nasıl bir duygu?

Dünya nüfusunun yarısı kadın olduğuna göre, tüm kadınların üretim sürecine katılmasının yaratacağı iş gücünün büyüklüğünü hayal edebilirsiniz. Üretim yapmak ağır ve zor. Hangi üretim türü olursa olsun. Üretici olmak çok güzel, ama doğru ürünü üretir ve ürettiğinize de güvenirsiniz.

Mimarım, eğitim yıllarımda prefabrike dersinden aldığım keyif ve merak, başarıyı yakalamamın sırrı oldu. Çalışma hayatıma Devlet Demiryolları-İstanbul İnşaat Dairesi'nde Çelik Proje kısmında başladım. Çeşitli şantiyelerde görev yaptıktan sonra yüksek mimar olan eşimle birlikte 1995 yılında Prefi Prefabrik'i kurarak profesyonel iş hayatına adımımızı attık.

Belma Yılmazığit, tamamı prefabrike ön üretilmiş yapı sistemleri, çelik yapılar ve konteyner üniteleri ile en zorlu iklim şartlarında ulaşılamayan yerlerde dahi proje başlangıcında yer aldıklarını belirtiyor.

Erkek egemen toplumda kadın işveren olmanın artıları ve eksileri neler?

Yaptığım işin, üretimin sorumluluğunu taşıyorum. İşimle ilgili kararlar vermek ve bu kararları uygulamak, bulunduğum pozisyon itibarıyla kadın işveren olmanın artısı ya da eksisi olduğunu düşünmüyorum. Kas kuvveti gerektiren bir iş yapmıyoruz nihayetinde. Düşünmek, akıl yürütmek, doğru kararlar vermek, potansiyel fırsatları erken görmek, iyi yönetici olmak, iş geliştirme süreçlerinde ekiplerimizin yaratıcılığını ve motivasyonunu artırmak, sadece Türkiye’de değil, dünyadaki gelişmeleri takip etmek, riskleri kontrol altında tutmayı başarabilmek, proaktif, yenilikçi olmak yeterli.

Kadınlar, ticari ilişkileri daha mesafeli ve profesyonelce yürütülebiliyor, farklı bakış açıları ve iletişim becerileriyle iş hayatında alternatifler ileri sürebiliyorlar. Cinsiyetiniz değil tecrübeniz, işe hâkimiyetiniz, kişisel bilgi ve becerileriniz yaptığınız işi farklılaştırır. Türk kadını olarak mücadeleci bir yapıya sahibiz. Bunun da büyük avantajları var elbette.

Zaman zaman yadırganmışsa da artık toplum, kadın yönetici ve işverene uyum sağladı ve kadınları bu alanda kabul etti. Onlara büyük saygı gösteriyor. Bundan sonraki dönemlerde gereksiz bir erkek-kadın egemen toplum yaklaşımının hızla kalkacağına inanıyorum.

Bu döngü içinde iş hayatında başarıyı yakalamanın anahtarı nedir?

İşinizi seviyorsanız ve gönül veriyorsanız görünen dağ gibi bu zorlukların üstesinden kolaylıkla gelebiliyorsunuz. Severe yapılan iş; insanı genç, zinde, sağlıklı tutuyor. Başarı ile tamamladığımız çeşitli işlerde ödüllendirildik. En güzel ödül de bana her zaman yol gösteren inşaat firmaları sahibi abilerimin güvenleri ve şimdilerde kuşak değişimiyle iş başına gelen kızlarına örnek gösterilmem oldu. Bundan da gurur duyuyorum.

Geçmişten gelen tecrübelerimiz ve pırıl pırıl genç mühendislerimizle tasarımları kendi bünyemizde gerçekleştiriyoruz. Ticaretin etik koşullar altında yapılması gerektiğine inanıyorum. Bu felsefeyle büyüdüm. Babam, “Gece yastığına kafanı rahat koymalısın” derdi.

Biraz da firmanızdan bahsedebilir misiniz?

Prefi Prefabrik A.Ş., kuruluşundan bugüne kadar geçen yıllarda teknik etikten hiçbir zaman taviz vermedi. Bulduğu coğrafyanın önde gelen markalarından biri olarak, uzun yıllara dayanan sektörel mesleki deneyimi ile 1995 yılında başladığı prefabrike ve çelik yapı çelik üretimlerini bugün günümüzün en son teknolojisi ile gerçekleştiriyor.

Hafif çelik prefabrikte, bilindiği gibi endüstrilemiş yapım sistemlerinin içinde en önde gelen kollarından biri. Yani mühendislik çözümlerini fabrika ortamında yapar ve şantiyeye daha az çalışma yük bırakır. Prefi de bu doğrultuda çalışıp hizmet veriyor. Tek ve 2-3 katlı modüler prefabrikte çelik yapılar, yaşam konteynerleri, acil yaşam üniteleri, GSM kabinleri, modüler çelik konstrüksiyon yapılar, endüstriyel geniş açıklıklı çelik yapılar, genel müteahhütlik hizmetleri, çelik karkaslı villa ve konutlar gibi yapı tipleri ürün gamımızda bulunuyor.

Prefi'nin çalışma sistemini kısaca özetler misiniz bize?

Tamamı prefabrikte-ön üretimli yapı sistemleri, çelik yapılar ve konteyner üniteleri ile en zorlu iklim şartlarında ulaşılamayan yerlerde dahi proje başlangıcında yer alıyoruz. Dünyada gelişen son teknolojiyi kullanarak, müşterilerimize, kaliteli ve ekonomik ürünleri en hızlı şekilde sunuyoruz. Dünyanın dört bir yanında, iş yapabilme yeteneğimizle bugüne kadar pek çok projeyi başarıyla tamamladık.

Gelecekle ilgili hedeflerinizden bahsedebilir misiniz?

Her geçen gün artan ihracat potansiyelimizle, konumumuzu ülke sınırlarının dışına taşıyarak, ülkemizin gelişimine katkı sağlamak en büyük hedefimiz.

Uluslararası ticari iş birlikleriniz ihracat odaklı mı? Ne tür projelerde yer alıyorsunuz?

Öncelikle şunu belirtmeliyim ki, Türkiye'nin coğrafi konumundan dolayı dünyanın her yerine ihracat yapabilecek kabiliyeti var. Prefi Prefabrik olarak bireysel, kurumsal ve endüstriyel anlamda ürün ve hizmet üretmek dünyanın birçok ülkesine ihracat yaparak, çözüm ortakları ile uluslararası projeler üretiyoruz. Prefi kapasitesiyle dünya çapında, çok sayıda bakanlık, hükümet, uluslararası çeşitli şirket ve hayır kurumları dahil olmak üzere mühendislik, inşaat, toplu konut, petrol, gaz, enerji, köprü otoyol, askeri kamp projelerinin başlangıcında yer alarak acil üniteler, işçi kampları ve şantiye binaları, prestij işyerleri, 2 ve 3 katlı binalar,

okul, hastane, sosyal tesisler ve konutları anahtar teslimi olarak gerçekleştirerek ihracat gelirimizi artırmaya devam ediyoruz.

Yeni dönemde size göre prefabrik yapı elemanlarında neler ön plana çıkacak ve sektörün geleceği hangi ürünlerde olacak?

Yeni prefabrik yapı elemanlarını üreten makineler geliştiği için prefabrik yapı elemanları da tasarlayabileceğimiz kadar genişledi ve çeşitlendi. Bu gelişme bir yandan da yetişmiş mühendis gücüne bağlı. Dolayısıyla öne çıkan elemanlardan çok öne çıkan ve çıkacak yapı elemanı üretecek makineler bundan böyle

söz konusu olacaktır.

Özellikle çok katlı yapılara, hafif çelik ile çözüm getirme aşamasındayız. Çok katlı prefabrikte yapıların temel tanımlaması, hafif çelik anlamında olacağına ek olarak iki katlıdan sonrasında zorlama var. Ağır çelik desteklenmiş hafif çelik yapılar daha çok katlı olarak zaten yıllardır yapılıyor. Yeniden mi keşfettik diye düşünmek yerine, yapı fiziği ve çevre etkilerini entegre ederek değerlendirmiş bir çelik yapının varlığını, yerini ve finans-barınma-hız üçgeni içinde aramak gerekiyor. Hafif çelik prefabrikte ilerleme var. "Hallederim kolay" zihniyetiyle hareket edenler zarar veriyor.

Zaman zaman yadırganmışsa da artık toplum, kadın yönetici ve işverene uyum sağladı ve kadınları bu alanda kabul etti. Onlara büyük saygı gösteriyor. Bundan sonraki dönemlerde gereksiz bir erkek-kadın egemen toplum yaklaşımının hızla kalkacağına inanıyorum.

Latin Amerika'nın istikrarlı ekonomilerinin başında gelen Kolombiya, Dünya Bankası tarafından bulunduğu coğrafyada en kolay iş yapılabilecek ülkelerden biri olarak tanımlanıyor. Kişi başı GSYİH'in son altı yılda ikiye katlanmış olmasıyla orta sınıfın giderek genişlediği ülke, Türk yatırımcılarına özellikle metal, maden, enerji, inşaat, çimento ve lojistik alanlarında ortaklık fırsatı sunuyor.

Türkiye'den 8 bin kilometre uzaklıkta bulunan Kolombiya, Latin Amerika'nın dördüncü, dünyanın ise en büyük 28'inci ekonomisi. Dünya Bankası değerlendirmelerine göre de ülke, son dönemde ekonomik alanda gerçekleştirdiği reformlarla bölgedeki en liberal ekonomilerden biri haline geldi. Kolombiya'da kişi başı GSYİH'nin son altı yılda ikiye katlanmış olması orta sınıfın giderek genişlediğini gösteriyor. Orta sınıftaki bu değişim ise ticaret hacmini artırıyor, yeni pazarlar yaratıyor.

Türkiye'nin 2014 itibarıyla Kolombiya'ya ihracatı, 183 milyon doların üzerinde, ithalatı ise 814 milyon dolar seviyesinde. Kolombiya'ya ihracatımızda ilk sırada metaller, demir-çelik profil, pamuklu mensucat, alışımlı çelikten çubuk ve profil başı çekiyor. Adı metallerden donanım-eşya, demir-çelik boru ve profil önde. Türkiye'nin Kolombiya'dan ithal ettiği başlıca ürünler arasında propilen ve diğer olefinlerin polimerleri, taş kömürü ve taş kömüründen elde edilen yakıtlar, vinil klorür/halojenli diğer olefin polimerleri, plastik ambalaj malzemeleri, muz, boya pigmenti, kahve, sığır derisi, jelatin ve jelatin türevleri geliyor. İki ülke arasındaki önemli sektörler madencilik, petrol, plastik malzemeler, güvenlik sistemleri ekipmanları, çevre ve altyapı sektörlerinde otomotiv yedek parçayla ekipmanları oluşturuyor.

Kolombiya ile 2003'ten beri artan ticari ilişkilerimiz, 2011'den beri resmi temaslara hız kazanmış durumda. Büyük bir potansiyel barındıran iki ülke arasındaki ticaret son yıllarda

Kolombiya

Ortak yatırımlar için Türklere göz kırptıyor

1,4 milyar dolara ulaştı. Her iki ülke ekonomisi için kaldıraç etkisi yaratacak ortak yatırımlar için Türk yatırımcılarını özellikle metal, maden, enerji, inşaat, çimento ve lojistik alanlarında Kolombiya'da büyük bir potansiyel bekliyor.

EKONOMİSİ, DIŞ ŞOKLARA DAYANIKLI

Finans sektörünün serbestleştirilmesinde, vergi toplama sisteminde ve istihdamda (fazla mesai ücreti ve kıdem tazminatı gibi) reformlar yapılan ülkede, petrol ve madencilik dışında otel, çağrı merkezi ve serbest bölgeler gibi alanlara yatırım çekilmesi için çeşitli politikalar yürütülüyor. Bogota, Medellin, Cali, Cartagena ve Baranquilla ise önemli ticaret merkezleri.

Standard&Poor's, Moody's ve Fitch gibi derecelendirme şirketleri tarafından son yıllarda yapılan çalışmalarda yatırım notu, dış ticaret ve finansal göstergeleri iyileşen Kolombiya, dış şoklara dayanıklı ve orta dönemde dış yatırımlar açısından son derece elverişli bir yapı sergiliyor. Kolombiya, iş yapma kolaylığı açısından dünyada 189 ülke arasında 43'üncü sırada yer alıyor.

OTOMOTİV YEDEK PARÇA PAZARINDA POTANSİYEL YÜKSEK

Madencilik ve petrol, Kolombiya hükümetinin en çok önem verdiği alanların başında geliyor. Ülke, zengin petrol ve kömür, altın, nikel gibi değerli maden rezervlerine sahip. Plastik malzemeler sektörü büyük potansiyel arz ediyor. Plastik makine ve materyallerde kayda değer bir yerel üretim olmaması sebe-

biyle Kolombiya bu sektördeki açığını ithalatla kapatıyor. Kolombiya'da entegre su kaynakları yönetimi ve denetleme sistemleri, kanalizasyon sistemleri, atık su arıtımı alanlarında yatırım ihtiyaçları ön planda. Bu alandaki ithalat ABD, İtalya, Almanya ve Brezilya gibi ülkelerden yapılıyor. Kolombiya, Latin Amerika'daki dördüncü büyük üretici ve trafikteki araçların ortalama yaşı 15. Bu durum Kolombiya'yı otomotiv yedek parça konusunda potansiyeli yüksek bir pazar haline getiriyor. Kolombiya'da ulaşım altyapısının oldukça zayıf olması, özellikle karayolları ve köprülerin yenilenme ihtiyacı bu alandaki büyük açığı ortaya çıkarıyor.

GIYİM SEKTÖRÜ ÇOK DİNAMİK

Dayanıklı tüketim ve yarı dayanıklı tüketim mallarındaki artış, hızlı tüketim mallarına göre daha düşük seyrediyor. Tüketici elektroniklerinde de satışların artması bekleniyor. Kolombiyalıların giyim ve ayakkabı harcamaları ise küresel krizin yol açtığı tasarruf eğilimi, Çin menşeli ürünlerin pazara girmesiyle fiyatların düşmesi ve yükselen kalitenin daha uzun aralıklarla ürün yenileme ihtiyacı doğurması gibi faktörler nedeniyle azaldı. Bununla beraber giyim ve ayakkabı, en dinamik sektörlerinden biri.

GSYİH'IN YÜZDE 10'U AR-GE'YE

Gıda, maden, enerji, su kaynakları ve biyoçeşitlilik açısından zengin bir ülke olan Kolombiya'nın ekonomik yapısı da madencilik, petrol ürünleri ve hammadde üzerine kurulu.

Özellikle altyapı ve konut inşaatı, inşaat malzemeleri, inşaat ekipmanları, denizcilik, lojistik, açık denizde petrol arama faaliyetleri, petrolle doğalgaz keşif ekipmanları, kirlilik kontrol ekipmanları, su arıtma, güvenlik sistemleri, nakliye ekipmanları, toplu ulaşım sistemleri tarım, biyoyakıt, enerji, sağlık ve turizm alanlarında Kolombiya dikkat çekiyor. Kolombiya, Latin Amerika ülkeleri arasında politik ve sosyal açıdan belirli bir istikrarı yakalamış, terörle uyuşturucu sorunlarını çözerek güvenliği sağlamış, kısa vadeli sürdürülebilir büyüme hedefi yüzde 6 olan ve her yıl GSYİH'in yüzde 10'unu AR-GE harcamalarına ayıran ekonomik bir yapıya sahip.

YABANCI YATIRIMLAR DESTEKLENİYOR

Kolombiya hükümeti, yabancı yatırımlar konusunda esnek, açık bir politika izliyor ve yabancı yatırımları destekliyor. Genel olarak yabancı firmaların devlet elindeki girişimlerin özelleştirilmesine yönelik ihalelere katılması serbest. 2002 yılından itibaren telekomünikasyon, muhasebe-denetim, enerji, madencilik ve turizm sektörlerinin liberalleşmesinde büyük ilerleme kaydedildi. Yasal hizmetler, sigorta, dağıtım, reklamcılık ve veri işleme gibi sektörler de geliştirildi. Yabancı yatırımın sınırlandırıldığı sektörler ise radyo-televizyon yayıncılığı, havacılık, denizcilik ve film endüstrisi. Madencilik, finans ve hidrokarbon sektörlerindeki portföy yatırımcılığı ise Kolombiya hükümetiyle imtiyaz anlaşmaları ve yatırım kaydı gibi özel rejime tabi, yabancı sermayenin miktarıyla ilgili bir kısıtlama yok. Yabancı şirketler devlet teşvikli araştırma programlarına da ayrımcılık yapılmadan katılabiliyor. Bluna (Super Sociedades) ve yerel bir ticaret odasına kayıtlı olmaları zorunlu. Mimarlık, mühendislik,

hukuk ve inşaat gibi alanlarda çalıştırılabilecek yabancı personelin sayısı yasayla belirlenmiş. Yabancı yatırımların Merkez Bankası'na üç ay içinde döviz kaydı yaptırması zorunlu.

CREE VERGİSİ DÜŞECEK

Kolombiya'da toplam 97 adet serbest bölge mevcut. 31 Aralık 2012 tarihi ve öncesi itibarıyla yapılan veya onaylanan serbest bölgelere başvuru yapan firmalar yalnızca yüzde 15 oranında kurumlar vergisine tabi. Bu tarihten sonra başvuru yapan firmalar ise yüzde 15 oranında kurumlar vergisinin yanı sıra yüzde 9 CREE vergisine verecek. 2013-2015 yılları arasında yüzde 9 oranında uygulanan CREE vergisi, yüzde 8'e düşecek. Ayrıca serbest bölgelerde kurulu

1

TÜRKİYE-KOLOMBİYA DIŞ TİCARET DEĞERLERİ (DOLAR)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2009	382,984	36,044	419,028	-346,940
2010	296,766	52,863	349,628	-243,903
2011	678,255	111,367	789,622	-566,888
2012	814,146	152,133	966,279	-662,013
2013	674,665	124,632	799,297	-550,033
2014	814,096	183,131	997,227	-630,965
2014 (4 Aylık)	278,789	68,266	347,055	-210,522
2015 (4 Aylık)	332,817	73,096	405,913	-259,720

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı

3

DENİZCİLİK VE LOJİSTİK POTANSİYELİ MEVCUT

2

firmaların üretim amaçlı yaptıkları ithalat da gümrük vergisiyle KDV'den muaf tutuluyor.

Serbest bölgelerdeki projeler, yeni projeler için üç yıl içinde, mevcut projeler için de beş yıl içinde belirli yatırım ve istihdam koşullarını sağlamak zorunda. Bu bölgelerdeki şirketler, Kolombiya'nın dış ticaret bankası Bancoldex'in özel kredilerinden de yararlanabiliyor. STB'lerdeki yabancı yatırımlardan elde edilen sermaye ve kârlar herhangi bir sınırlamaya tabi olmaksızın yatırımcının ülkesine transfer edilebiliyor.

2016'DA YÜZDE 2,7 BÜYÜYECEK

Gelişmekte olan ülkelerde sermaye akışına yönelik çeşitli araştırmalar yapan Uluslararası Finans Enstitüsü'ne (IIF) göre geçen yılı yüzde 2,5 büyüme rakamıyla kapatan Kolombiya, 2016'da yüzde 2,7 büyüyecek. Kamu harcamalarını kısacağından dolayı Kolombiya hükümeti, bütçe açığının kapatılması için gerekli adımları atacağı sözünü verdi. Bu durum da yabancı yatırımcının Kolombiya'ya yatırım yapma iştahını kabartıyor.

- 1- Cartagena Limanı, bir dönemin önemli sömürge limanlardan biriydi. Büyük bir lagünün etrafında kurulmuş olan şehir, bugün Kolombiya'nın önde gelen tatil merkezlerinden biri.
- 2- Bogota, çok yönlü ve dinamik yaşamıyla Latin Amerika'nın en canlı şehri.
- 3- Sokak tezgahlarında satılan çantalar, büyük ilgi görüyor.
- 4- Pazar arabalarını şehrin her yerinde görmek mümkün.

KOLOMBİYA

Başkent	Bogotá
Resmî dil(ler)	İspanyolca ve 68 Kolombiya dili
Etnik gruplar	%49 Mestizo %10,6 Afrokolombiyalı %37 Beyaz %3,4 Kızılderili
Milliyet	Kolombiyalı
Yönetim biçimi	Üniter Başkanlık Cumhuriyeti
Bağımsızlık İlanı	20 Temmuz 1810
Yüzölçümü Toplam - Su (%)	1.141.748 km ² 8,8
Nüfus - Ekim 2014 - Yoğunluk	47.846.160 40.74/km ² 105.72
Önemli Şehirler Bogotá Medellín Cali Barranquilla	7.674.366 2.417.325 2.319.684 1.206.946
GSYİH (SAGP) 2014 - Toplam - Kişi başına	641,532 milyar \$ 13,458 \$
GSYİH (düşük) 2014 - Toplam - Kişi başına	400.117 milyar \$ 8,394
Gini (2013)	53,9
İGE	Artış 0,711 (2013)
Para birimi	Kolombiya pesosu (COP)
Önemli Ürünler	Kahve, kesme çiçek, pirinç, tütün, mısır, şeker kamışı, kakao
Trafik akışı	Sağ
Telefon kodu	+57

“Kolombiya bölgesel üs olma kapasitesi taşıyor”

Türkiye Kolombiya İş Konseyi Yürütme Kurulu Başkanı Yüksel Yıldırım, kendi coğrafyasında yıldızı parlayan Kolombiya'nın Türkiye ile bu alanda paralellikler taşıdığını belirtti. Yıldırım, “Zengin doğal kaynakları, bölgesel üs olabilme kapasiteleri ve genç iş gücünün dinamizmi iki ülke arasındaki en büyük benzerlik” dedi.

Dünya Bankası-Doing Business 2015 Raporu'na göre Latin Amerika ülkeleri arasında iş yapma kolaylığı açısından birinci sırada yer alan Kolombiya'nın son dönemde gerçekleştirdiği reformlarla yabancı yatırımcıların ilgi odağı haline geldiğini söyleyen Yıldırım Şirketler Grubu İcra Kurulu, DEİK Türkiye Kolombiya İş Konseyi Yürütme Kurulu Başkanı Yüksel Yıldırım, “Kolombiya hızla kalkınıyor. Kendi coğrafyasında yıldızı parlayan ülke, bu bakımdan Türkiye ile paralellikler taşıyor. 2003'ten beri artan ticari ilişkilerimiz, 2011'den beri resmi temaslarla hız kazanmış durumda. Büyük bir potansiyel barındıran iki ülke, zengin doğal kaynakları, bölgesel üs olabilme kapasiteleri ve genç iş gücünün dinamizmiyle de benzeşiyor” diye konuştu.

“1.4 MİLYAR DOLARLIK TİCARET HACMİMİZİ ARTIRABİLİRİZ”

İki ülke arasında ticari ve ekonomik ilişkilerin zeminini oluşturacak

İSPANYOLCA KONUŞULMASI ÖNEMLİ

Kolombiya iş hayatında genel olarak kresmiyet, nezaket ve yardımseverlik hakim. İspanyolca konuşulması Kolombiyalı iş adamları tarafından önemli. Bir odaya girildiğinde ve ayrılırken el sıkışılması bekleniyor. Sosyal statülerin farkında olunması ve bu statülere önem verilmesi, unvanların takdimi ve unvanlarla hitap edilmesi gerekiyor. Toplantılar yavaş ve uzun istişarelerle geçebilir. Bir hafta önceden randevu almadan toplantı organize edilebilmesi zor. İş toplantılarında takım elbise giyilmesi bekleniyor. Yemekli toplantılar, kokteyller ve resepsiyonlarda da ortaklık ya da sözleşme konuları görüşülebilir. Kolombiyalılar iş yapmadan önce muhataplarını kişisel olarak tanımaya da önem veriyor. Bu bakımdan belli bir seviyede şahsi ilişkilerin kurulması da avantaj sağlayabilir. Güler yüzlü olmak, iş dışındaki önemli ve güncel konulardan da konuşabilmek, Kolombiyalılarla güvenli bir ilişkinin başlamasında yardımcı olur.

bir iş birliği anlaşmasının bulunmamasını büyük bir eksiklik olarak değerlendiren Yüksel Yıldırım, “Söz konusu iş birliği anlaşmasının bir öncelik olarak nitelendirilmesi gerekiyor. İki ülke yatırımcılarının mevcutta 1,4 milyar dolara erişmiş olan ticaret hacmini daha yukarı çıkarmak için el ele vermesi gerektiğine inanıyorum” ifadesini kullandı.

“ORTAK YATIRIMLAR KALDIRAÇ ETKİSİ YARATACAK”

Kolombiya’da 2014 yılı sonu itibarıyla petrol ve gaz arama, madencilik, ev mobilyası ve hazır giyim konularında dört Türk firmasının faaliyet gösterdiğini hatırlatan Yıldırım, “Yıldırım Grup olarak biz, bugün Kolombiya’da faaliyet gösteren dört Türk yatırımcıdan biri olmaktan gurur duyuyoruz. Kolombiya’nın özellikle zengin kömür ve kok yataklarına yatırımlar gerçekleştirmiş bulunuyoruz. Ülkede faaliyet gösteren kok fabrikamızla hem dünya pazarına hem de Türkiye pazarına kömür ve kok sağlıyoruz. Her iki ülke ekonomisi için kaldırma etkisi yaratacak ortak yatırımlar için Türk yatırımcılarını; özellikle metal, maden, enerji, inşaat, çimento ve lojistik alanlarında Kolombiya’da büyük bir potansiyelin beklediğini düşünüyorum” şeklinde konuştu.

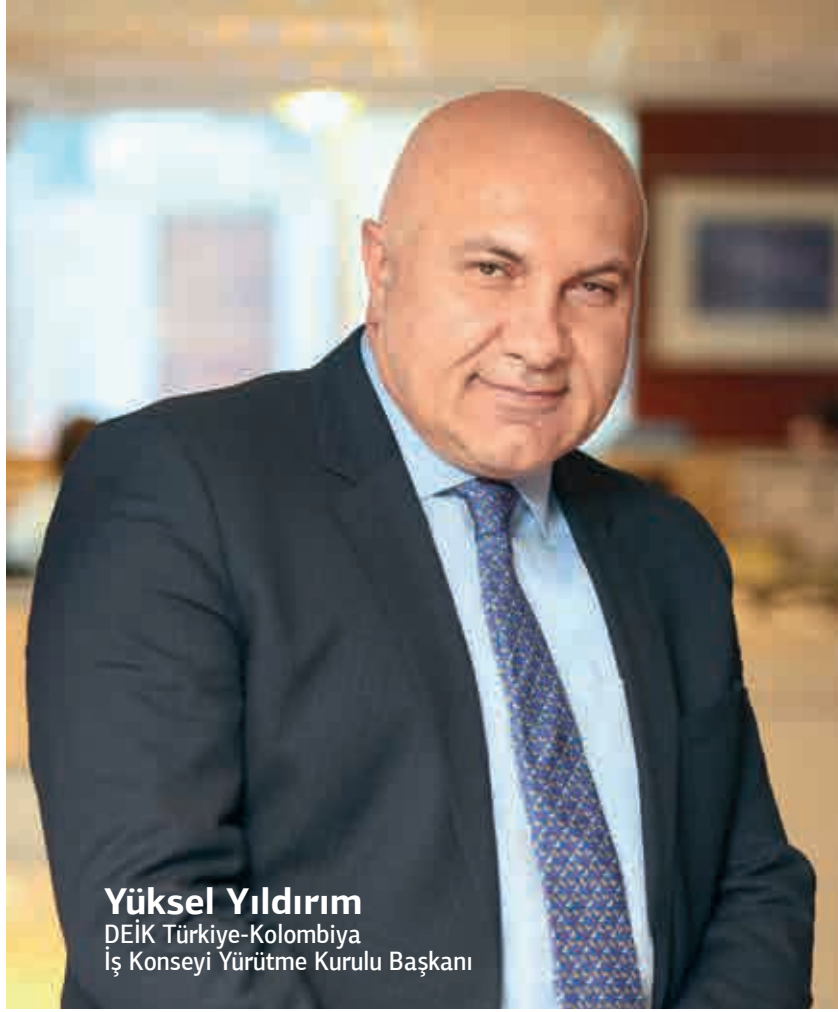
“YENİLİKÇİ ÜRETİM DESTEKLENİYOR”

Kolombiya’nın ABD ile ilişkilerini güçlendirerek liberal ekonomi politikalarının takipçisi olduğunu ifade eden Yüksel Yıldırım, sözlerine şöyle devam etti: “Kolombiya 16 stratejik noktada kamu-özel sektör işbirliğini güçlendirmeyi, dünya çapında sektörler yaratmayı ve bu sektörlerde istihdamı artırmayı hedefliyor. Sağlık, ekoturizm, yazılım ve bilgi teknolojileri, elektrik enerjisi, iş süreçlerinde dış kaynak kullanımı ve işletmelerin yabancı ülkelere kaydırılması gibi alanlar yeni ve gelişimi teşvik edilen hiz-

met sektörleri. Kozmetik, otomotiv, çelik, tekstil, moda tasarım, grafik gibi imalat sanayi sektörlerinde rekabetçi üretim teşvik ediliyor. Şekerli ve çikolatalı mamuller, palm yağı, bitkisel yağlar, biyoyakıt, süt mamulleri, karides, sığır üretimi ve bahçecilik gibi tarıma dayalı sektörlerde de katma değeri yüksek ve yenilikçi üretim destekleniyor.”

“KOLOMBİYA’DA KENDİMİ TÜRKİYE’DEYİMİŞ GİBİ RAHAT HİSSEDİYORUM”

Kolombiyalı yetkililerin her fırsatta ülkelerinde Türk iş adamlarını da görmek istediğini dile getiren Yüksel Yıldırım, “Bu olumlu yaklaşım, Kolombiya ile iş yapmak isteyen firmalarımız açısından önemli bir avantaj. Kolombiya bir Latin Amerika ülkesi olmasına rağmen, oradayken kendimi sanki Türkiye’deymiş gibi rahat ve yakın hissediyorum. Bu da beni yatırım yapmak için teşvik ediyor” dedi.

Yüksel Yıldırım

DEİK Türkiye-Kolombiya
İş Konseyi Yürütme Kurulu Başkanı

“İhracat pazarlarımızı çeşitlendirme politikalarımız açısından Kolombiya ile olan iş birliğimiz çok önemli. Latin Amerika ülkeleri ve bölge içinde kaydettiği hızlı gelişim ile son yıllarda ön plana çıkan ülke ekonomisi, madencilik, petrol ürünleri ve hammadde ağırlıklı bir yapı sergiliyor. Gıda işleme sanayi yeni yeni gelişiyor.”

Yeni nesil araçlar sigorta primlerini düşürecek

İnternete bağlanan araçlar, güvenlik ve konfor başta olmak üzere pek çok yeniliği bir arada sunacak. Yeni nesil araçlarla kaza oranları azalacak, sigorta primleri düşecek.

Hızla dijitalleşen dünyanın beraberinde getirdiği yeni teknolojiler, otomotiv ve sigorta sektörünü etkileyecek. İnternete bağlı araçlardan elde edilen verilerle olası arızalar, önceden tespit edilirken, kazaların azalmasıyla birlikte sigorta primlerinde de düşüşler olacak.

Günümüzde kullanılan park etme teknolojileri, hız sabitleyicileri, emniyet mesafesi takip sensörleri ve şerit kontrol sistemleri sürücüler için büyük avantaj sağlıyor. Anlık iletişimi uzaktan algılama olanağı sağlayan ve telematik olarak adlandırılan sistem ise motorlu araçlara güvenlik, yol bilgisi ve eğlence hizmetleri sağlarken sigorta şirketleri için de birer rehber sayılacak.

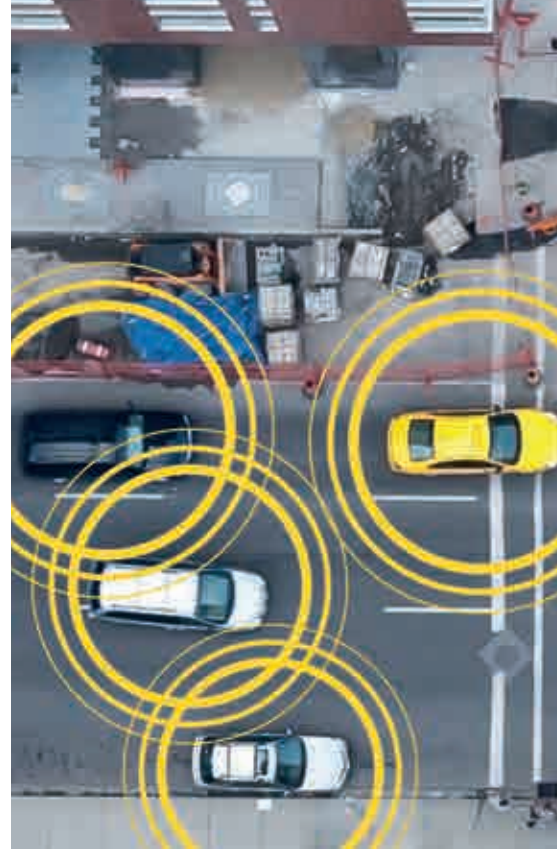
Yeni nesil araçlardan elde edilen verilerin büyük bir değere sahip olduğunu ifade eden CSC Türkiye Genel Müdürü Alev Alp Esen, “Bu veriler, birçok farklı amaca hizmet ediyor. Parçaların kullanım sürelerini artırmak, motorun değişik koşullardaki performansını otomatik olarak optimize etmek, sürücü alışkanlıklarını anlamak, diğer araçlarla iletişim kurmak, arızaları öngörmek,

kazayı raporlamak ya da araca ilişkin çeşitli metrikleri izlemek ve tahmin etmek bu amaçlardan sadece birkaçı” diye konuştu.

KAZALAR, YÜZDE 75 AZALACAK

Araçların sağladığı verilerin, şirketlerin olduğu kadar kamu kurumlarının da ilgisini çektiğine değinen Esen, şöyle devam etti: “ABD, Avrupa Birliği ve Brezilya’da güvenliği artırmak, kazaları bildirmek ve hırsızlık olaylarını azaltmak için üreticilerin araçlarda bu tür sistemleri kullanmalarını teşvik eden yasal düzenlemeler yapılıyor. Kazaların yüzde 75 oranında azaltılabileceğini tahmin eden ABD Ulusal Taşımacılık Güvenlik Kurulu, bu alanda belli standartlar getirilmesini planlıyor. Avrupa Birliği, araçlara yerleştirilecek çarpışma uyarı cihazlarının yılda 2 bin 500’den fazla canın kurtulmasını sağlayacağı görüşünde.”

Yeni nesil otomobiller sayesinde, otomotiv şirketlerinin her araç için kişiselleştirilmiş bakım planı hazırlayabileceğini ifade eden Esen, “Örneğin genel olarak 15 bin kilometrede bir değiştirilmesi önerilen yağın ya da bir parçanın, sürücünün kullanım

CSC Türkiye Genel Müdürü Alev Alp Esen

alışkanları baz alınarak daha yüksek kilometrelerde değiştirilmesi mümkün. Yine bağlanabilirlik sayesinde, hava ve yol durumuna uygun olarak araçlar sürüş karakteristiklerini konfigüre edebiliyorlar. Bugün yollarındaki araçların sadece çok küçük bir yüzdesi telematik sisteme sahip. Ancak daha önce üretilmiş araçlar için de geç kalınmış değil. Sistem, eski araçlara da uygulanabiliyor” şeklinde konuştu.

YOL BOYU FIRSATLAR SUNULACAK

Araçlardan toplanan verilerin sadece üreticiler için değil, sigorta şirketleri gibi üçüncü parti hizmet sağlayıcılar için de büyük önem taşıdığına dikkat çeken Esen, “Verilerden derlenecek bilgiler sayesinde, sigorta şirketleri sürücülerin kullanım şekillerine göre kişiselleştirilmiş fiyatlandırmalar yapabilir, bu sayede daha etkili risk fiyatlama modelleri geliştirebilirler. Ayrıca yeni hizmetler de sunulabilir. Örneğin navigasyon cihazına bir adres giren sürücüye, rotası üzerindeki işletmelerden farklı teklifler yapılabilir; hava ve yol durumuna bağlı olarak, yol yardım hizmetleri önerilebilir” ifadelerini kullandı.

TELEMATİK SİSTEM, TRAFİK DOSTU

The Boston Consulting Group'un (BCG) yaptığı araştırmaya göre trafik dostu olarak adlandırılacak “Telematik Sistem” kasko ve trafik sigortası gibi araç sigortalarında herkeşe olumlu etkiler yapabilecek bir dönem açıyor. Sistem sayesinde kurallara uyan sürücüler, yüksek sigorta indirimini kazanacak, sigorta şirketleri tarafından ödüllendirilecek. Kasko ve trafik sigortasında kullanılmaya başlanan sistemin en büyük avantajı, aracın konumu ve sürücünün davranışları ile ilgili sigorta şirketlerine bilgi ileterek, trafik sigortası ve kasko poliçesi fiyatlandırmalarının en doğru şekilde yapılmasını sağlamak.

KENDİ KENDİNİ SÜREN OTOMOBİLLER YOLA HAZIR!

Uzak gelecek için düşünülen sürücüsüz otomobiller, hayalden gerçeğe dönüştü. Sektörün lüks otomobil üreticileri, kendi kendini süren otomobillerini görücüye çıkardı. Deneme sürüşleri tamamlanan otomobiller, yola çıkmaya hazır.

İnsan kaynaklı trafik kazalarının azaltılması hedefiyle ortaya çıkan sürücüsüz araçlar, yapay zeka ürünü refleksler ile trafikte yeni bir dönemi başlatacak. Yol kapasitesini artıran sürücüsüz otomobillerin, taşımacılık sektörü başta olmak üzere birçok alanda köklü değişimler yaratacağı öngörülmüyor.

Uzmanlar, sürücüsüz otomobilleri sadece güvenlik ve konfor yaratmaya yönelik yeni girişimler olarak tanımlamanın yetersiz olacağı görüşünde birleşiyor. Dikkat dağınıklığı, yorgunluk, sarhoşluk, engelli olma durumu gibi fiziksel yetersizliklerin sürüş güvenliğini etkilemeyeceğini belirten uzmanlar, bu alandaki faydaları trafiğin azalması, araçların kapladığı alanların küçülmesi, park yerlerinin farklı amaçlarla kullanıma açılması, fosil yakıt kullanımının azalması, yüksek araç vergilerinden muafiyet, trafik polislerinin azalması, araç sigortalarının yeniden düzenlenmesi şeklinde sıralanıyor.

Sürücüsüz otomobillerin çalışma sistemi ise şöyle: Havacılıkta kulla-

nılan ışıkla tespit sistemi sayesinde aracın etrafı üç boyutlu bir biçimde görüntüleniyor. 60 metre uzağın haritası çıkartılabiliyor. Aracın sol tarafından bulunan algılayıcı sayesinde elektronik harita üzerinde aracın konumu belirlenebiliyor. Dikiz aynasındaki kamera trafik ışıklarını ve arabanın önünden geçen yaya, hayvan ve bisikletleri algılayabiliyor. Ön tarafta üç arka tarafta bir tane radar bulunuyor. Bu radarlar sayesinde aracın etrafındaki nesnelerin konumu algılanıyor.

Dünya genelinde test sürüşleri tamamlanan otomobiller, şimdilik trafiğe çıkamıyor. Kanunlar, sigortalar, işletmeler gibi sistemlerin her yerde geçerli kodları bulunmaması ve çevre şartları bu konudaki en büyük engeller olarak görülüyor. Sadece pilot bölgelerde kullanıma açılacak araçlar, yasal düzenlemeleri bekliyor.

NÜKLEERDE 40 MİLYAR DOLARLIK POTANSİYELLE YABANCILARIN LİSTESİNDEYİZ

İngiltere, Fransa, Kanada, Çek Cumhuriyeti ve Bulgaristan gibi ülkelerin nükleer sanayi dernekleriyle know-how transferi için iş birliği anlaşması imzalayan Türkiye, nükleer ekonomiyi büyütme hedefi taşıyan bu hamlelerin yanı sıra, dünya pazarlarına tedarikçi olarak girmeye hazırlanıyor. Türkiye, 40 milyar dolarlık potansiyeli bulunan nükleer pazarı ile iş birliği, tedarik ve yatırım alanlarında yabancı yatırımcıların listesinde.

Dünyada her yıl yedi nükleer enerji santrali devreye alınıyor ve 60 civarında nükleer enerji santralının inşası sürüyor. Sınırlı kaynaklara biçilen ömürler, bu alanda devlet politikalarına yön veriyor. Enerji Bakanlığı'nın öncülüğünde Türk firmalarının sektörden pay alması için de birçok çalışma yürütülüyor. Enerji üretimini çeşitlendirmek, nispeten ucuz ve temiz enerji üretmek ise öncelikli hedefler arasında.

Uluslararası projeksiyonlara göre, bilinen enerji rezervlerinin ömrü hızla tükeniyor. Rakamlarla telaffuz edilen ömürler, yeni kaynaklara yönelmeyi zorunlu kılıyor. Nükleer yerine güneş ve rüzgâr enerjisine önem verilmeli görüşlerine cevap, henüz ne güneş ne de rüzgâr enerjisi santrallerinin nükleerle rekabet edebilecek ucuzluğa ve fiyat garantisine sahip olmayacağı yönünde. Öte yandan, rüzgâr ve güneş enerji santrallerinin sürekli üretim yapamayacak olması elde edilen enerjinin depolanması gereğini doğrular. Dünya ne yazık ki, enerjiyi yeterli süre ve ucuz maliyetle depolayabilecek bir teknolojiye sahip değil. Bu nedenle de rüzgâr ve güneşten enerji üretiminin mutlaka yedeklenmesi ve başka üretim kaynakları ile desteklenmesi gerekiyor.

TÜRKİYE, YENİ PAZARLARDA ŞEMSIYE GÖREVİ ÜSTLENİYOR

Türkiye'de bu alanda yapılan çalışmalar devam ediyor. Nükleer sanayi dernekleriyle iş birliği anlaşmaları imzalanıyor. Enerji Bakanlığı'nın çıkaracağı tedarikçi firma envanteri, yabancı yatırımcı için yeni adresler oluşturuyor. İngiltere, Kanada, Fransa, Çek Cumhuriyeti ve Bulgaristan'daki ilgili nükleer sanayi dernekleri ile yapılan anlaşmalar sonrasında yerli firmaların öncelikle Türkiye'deki nükleer enerji santral projelerinde görev alması planlanıyor.

Türkiye'nin uzun vadede yapılacak olan yeni proje için şemsiye görevi üstleneceğini ifade eden Nükleer Sanayi Derneği Kurucu Genel Sekreteri Koray Tuncer, "Akkuyu, Sinop ve planlanan üçüncü nükleer santral projesiyle birlikte Türkiye'de nükleer ekonomi de büyüdü. Türkiye, 40 milyar dolarlık nükleer pazarı ve 15 milyar dolarlık yerlileştirme pazarıyla yurt dışındaki yatırımcıların ilgisini çekiyor. Türk firmaları uluslararası tedarikçi firmaların zincirine girebilirse projelerden pay alma şansı yakalayacak. Türkiye, Afrika ve Orta Doğu'da yapılacak 26 adet yeni proje için şemsiye görevi üstlenecek" şeklinde konuştu.

Türkiye'de 2023 yılında elektrik tüketimini 420 milyar KW/h yaklaşacağı tahmin ediliyor. Bugün 240-250 milyar KW/h enerji ihtiyacını karşılayan Türkiye'nin 200 milyar KW/h'lik yeni enerji ihtiyacını hangi kaynaklardan, hangi oranlarda karşılayacağı merak konusu.

“NÜKLEER İLE BÜYÜYECEĞİZ”

Nükleer alanındaki firma evliliklerini artırmaya çalıştıklarını ve bunun başarılması halinde Türkiye'nin nükleer ekonomisini büyüteceğini ifade eden Tuncer, şunları kaydetti: “Türk firmalarının nükleer projelerinin tedarikçileri haline getirmek için yurt dışından teknoloji ve deneyim transferi yapmak için uğraşyoruz. Bu amaçla İngiltere, Fransa, Kanada ve Bulgaristan ve Çek Cumhuriyeti nükleer sanayi demekleri ile iş birlikleri yaptık. Mevcut durumda Türk şirketlerinin çoğu nükleer santrale doğrudan malzeme sağlayabilecek durumda değil. Ancak şu anda mevcut nükleer santral projelerine malzeme sağlayabilecek firmalarla yapılacak şirket evlilikleriyle tedarik zincirine dahil olabilir. İleride bu projelerin sayısını artırıp, kendi nükleer tedarik zincirimizi de oluşturabilirsek, Türkiye'nin dünyanın en büyük ekonomileri arasındaki yükselişini hızlandırabiliriz.”

Nükleer sanayinin zengin bir sektör olduğunu belirten Koray Tuncer, sözlerine şöyle devam etti: “Normal bir termik santrale mal-ürün sağlayan bir tedarikçinin nükleer enerji santraline mal-ürün sağlaması arasında beş kat fiyat farkı var. Nükleer enerji santral-

lerine ülke sanayimizin mal sağlaması, Türk sanayisini her şeyden önce teknolojik anlamda güçlendirecek ve ihracatın uzun dönemli artmasına katkı sağlayacak. Enerji ithalatı düşecek, elektrik ucuzlayacak, iş imkanı yaratacak ve birçok sanayi koluna yeni iş fırsatları yaratacak.”

“ENERJİ PASTASINDAKİ EN BÜYÜK PAY, DOĞAL GAZIN”

Türkiye'de 2023 yılında elektrik tüketiminin 420 milyar KW/h yaklaşacağını tahmin edildiğini söyleyen Nükleer Teknoloji Bilgi Platformu (Nükte) Koordinatörü Adil Buyan ise, “Bugün, 240-250 milyar KW/h enerji ihtiyacını karşılıyoruz. 200 milyar KW/h'lik yeni enerji ihtiyacını hangi kaynaklardan, hangi oranlarda karşılayacağız? Ülkemizin mevcut elektrik üretim oranlarına ve kaynaklarına baktığımızda, kabaca üretimin yarısını doğal gaz, dörtte birlik kısmını hidrolik, diğer dörtte birlik kısmını da yerli ve ithal kömürden elde ettiğimiz gerçeğini görürüz. En pahalı elektrik üretimi doğalgazda yüzde 50'yi aşan oranla maliyetleri düşürmeniz olası değil. Batılı ülkeler gibi yüzde 75-80 oranında ucuz elektrik

“Sinop’ta Nükleer Teknoloji ve Eğitim Merkezi kurulacak”

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık, nükleer teknolojinin yerleştirilmesini sağlamak için mevzuat değişikliklerinin tamamlandığını belirtti. Bakan Işık, “Nitelikli işgücünün geliştirilmesi için Sinop’ta Nükleer Teknoloji ve Eğitim Merkezi kurulacak” dedi. Nükleer enerjinin yerleştirilmesini sağlamak için yeni kararlar alındığını açıklayan Fikri Işık, “e-Devlet ihaleleri dahil olmak üzere kamu bilişim ürün ve hizmet tedariklerine istekli firmalara yönelik yetkilendirme ve belgelendirme sisteminin oluşturuldu. Ulusal Nükleer Teknoloji Geliştirme Programı kapsamında proje şirketi, Sinop’ta nükleer santral inşaatı üzerine çalışacak; ayrıca nitelikli işgücünün geliştirilmesi amacıyla Sinop’ta Nükleer Teknoloji ve Eğitim Merkezi kurulacak” şeklinde konuştu.

üretimini, öncelikli seçenek olarak görmek gerek. Kömür yatırımlarını arttırmak, nükleer enerjiyi devreye almak ve hızlı bir şekilde doğalgazdan elektrik üretimini yüzde 25’lerin altına çekmek kaçınılmaz” açıklamasını yaptı.

“TÜRKİYE, YERLİLEŞTİRME İÇİN KENDİ MODELİNİ ÇIKARMALI”

Nükleer santral yatırımı için kullanılan parçaların büyük çoğunluğunun ‘butik imalat’ olarak görülmesi gerektiğini vurgulayan Adil Buyan, şunları kaydetti: “Nükleerde yerleş-tirme ile ilgili çalışmalar mevcut. Yerli ürünlerimiz var, ancak bu ürünler nükleer santral şartnamesine ne yazık ki uymuyor. Örneğin, nükleer santralde kullanılacak kablolar piyasada satılmaz. Sadece şartnameye uygun özel sipariş ile yapılır. Pompa ve vanalar da bu kapsamda değerlendirilmeli. Yapımda kullanılan çimento dahi özel olarak bir fabrika tarafından üretilmelidir. Fabrikaların

küçük ya da orta seviyede AR-GE’ye ihtiyaçları olacak. Üretim sayılarının az, kalıp ve ilk yatırım finansmanının yüksek olması firmalara ilk anda cazip gelmeyebilir. Bu noktada teşvikler devreye girmeli ve sektör firmaları konu içine çekilmeli.”

Yerleş-tirme konusunda Türkiye’nin kendi modelini çıkarması gerektiğini savunan Adil Buyan, sözlerine şöyle devam etti: “Akkuyu ihalesi ile yapımına başlanacak dört reaktörlü nükleer santral için 8 milyar dolarlık alımın Türkiye’den yapılacağı açıklansa da bunun hukuki bir zorlaması olmamasından dolayı gerçekleşme yüzdesi belirsiz. Uçak krizinden sonra Rusya’nın nükleerdeki karşılıklı eğitim çalışmalarını bile iptal etmesi, Türkiye’ye uygulamaya gayret ettiği ambargo nedeni ile ülkemizden nükleer santral için temin etmeyi planladığı ürünlerin de gündemden düşmesi muhtemel. Yerleş-tirme konusunda, kendi modelimizi ortaya çıkarmalıyız.”

“Amerika ve Romanya ile anlaşmalar imzalayacağız”

Nükleer enerji sektörüne girişin pahalı ve zaman alan bir süreç olduğunu söyleyen Nükleer Sanayi Derneği Kurucu Genel Sekreteri Koray Tunçer, “Türk firmaları çok aceleci, sabırsız ve hemen sipariş geçmek istiyor. Dernek olarak, nükleer enerji sektöründe görev alan bir yabancı oyuncu ile onun Türkiye’de muadili arasındaki bilgi-teknoloji transferi konusunda iş birliği yapmalarını, sonra da Türk firmasının sertifikasyon sürecini hızlandırmasını tercih ediyoruz. Yakında Amerika ve Romanya’daki ilgili nükleer oyuncular ile anlaşmalar imzalayacağız” diye konuştu.

“Nükleer enerji güvenli”

Dünyada sadece iki teknolojik imalatın uluslararası denetim ve sertifikalanmaya bağlı olduğunu vurgulayan Nükleer Teknoloji Bilgi Platformu Koordinatörü Adil Buyan, “Denetim ve sertifika zorunluluğu, yolcu uçağı ve nükleer santral için geçerli. Dünyanın neresinde olursa olsun yapılan tüm nükleer santraller, Viyana’daki Uluslararası Atom Enerji Kurumu (IAEA) tarafından hem inşaat anında hem de çalışma boyunca tarafsız uzman denetçiler tarafından sürekli denetlenir. Nükleer santral yakıtların bulunduğu ana kazanın koruma kabuğu, üzerine bir uçağın düşmesi halinde bile zarar görmeyecek şekilde tasarlanmıştır. Dünyada yüzde 40 oranında güvenlik yatırımı yapılan tek alan nükleerdir” ifadelerini kullandı.

Denizlerimizde petrol keşfi yapmadık!

ABD rezervlerinin 17’de biri umut verici mi?

Prof. Dr. Serhat AKIN
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Mühendislik Fakültesi
Petrol ve Doğal Gaz Mühendisliği

Hem küresel hem ulusal ölçekte enerji, su ve iklim güvenliğiyle ilgili endişeler giderek artmasına rağmen petrol ve doğal gaz fiyatlarındaki azalma devam ediyor. 2011’de Arap Baharı nedeniyle 100 Amerikan dolarının üzerine çıkan bir varil petrol, Ocak 2016 itibarıyla 30 Amerikan dolarına düşmesine rağmen geçtiğimiz hafta başlayan artış sürüyor.

Bilindiği gibi kilometre derinlikte bulunan petrolün çıkartılması oldukça zahmetlidir. Sondaj kuleleriyle açılan kuyulardan petrol, atbaşı veya elektrikli dalgıç pompalar aracılığıyla yüzeye çıkarılır. Petrollü alanın büyüklüğü ve üretilebilir petrol miktarı hesaplandıktan sonra, bu petrolü yüzüne çıkarmak için yeteri kadar kuyu açılmalıdır. Bu kuyulara “geleştirme kuyusu” veya “üretim kuyusu” denir. Çıkarılan petrol boru hatları ile toplama istasyonlarındaki büyük tanklara, buradan da rafinerilere taşınır. Ham petrol

rafinerilerinde çeşitli petrol ürünlerine (likit gaz, benzin, motorin, gazyağı, fuel-oil, asfalt, madeni yağ vb.) dönüştürülüp akaryakıt dağıtım şirketleri aracılığıyla tüketicinin hizmetine sunulur.

Rezervuarda bulunan petrol doğal enerjisi ile kuyu içine akmasıyla gerçekleştirilen üretime birincil üretim denir. İkincil üretim yöntemleri ise rezervuara su, karbondioksit, çeşitli kimyevi maddeler, buhar ve hafif hidrokarbonlar gibi çeşitli akışkanların basılmasıyla üretimin artırılmasına yöneliktir.

DÜNYADAKİ TALEBİN YÜZDE 90’INI HAFİF-ORTA GRAVİTELİ PETROL KARŞILIYOR

Petrol fiyatlandırılırken gözönüne alınan en önemli parametre petrol gravitesidir. Amerikan Petrol Enstitüsü (API) tarafından çıkarılan ve petrolün özgül ağırlığına bağlı API gravite tanımı, bütün dünyada petrolün sınıflandırılmasında kullanılır. Petrol gravitesi arttıkça petrol daha kolay üretilebilir, taşınabilir ve işlenebilir. Bu yüzden yüksek graviteli (>31°API) petrol daha pahalıdır. Günümüzde dünya petrol talebinin yüzde 90’ı hafif ve orta graviteli petrol ile karşılanmaktadır. Petrolün fiyatlandırılmasındaki diğer önemli parametreler akma-zlık (viskozite) ve içerdiği kükürt miktarıdır. Akmazlığı ve kükürt miktarı düşük olan petroler daha kolay işlenebildikleri için daha değerlidirler.

Petrol fiyatları oluşurken üç faktör göz önüne alınır: Güncel petrol üretim miktarı (arz), üretilebilir petrol rezervleri ve talep. Petrol arzını kontrol eden en büyük etken 1960’da kurulan ve 13 ülkeden olu-

şan petrol ihraç eden ülkeler örgütü ya da kısaca OPEC'tir. Suudi Arabistan'ın OPEC içindeki etkisi bugün büyük ölçüde azalmış olmakla birlikte, OPEC'in en fazla petrol ihraç eden üyesi olarak uzun yıllar petrol fiyatlarının tespitinde belirleyici rol oynamıştır. Günümüzde OPEC'in gücü, 1980 öncesindeki kadar değildir. Bunların dışında 2011 yılındaki Arap Baharı gibi büyük ölçekli krizler de petrol fiyatlarının oluşmasında önemlidir. Son olarak Katrina kasırgası gibi petrolün arzını etkileyebilecek büyük doğal afetler de petrol fiyatlarını etkilemektedir.

GÜNLÜK ÜRETİM 33 MİLYON VARİL

Günlük üretimlerinin toplamı 33 milyon varile ulaşan dünyanın dev boyutlu 120 petrol sahasından 14 tanesinin kalan ömrü 43.5 yıldır. Bu 14 dev saha dünya petrol üretiminin yüzde 20'sini gerçekleştirmektedir (Simmons, 2002). Dünya üretiminin yüzde 20'sini karşılayan sahalardan ortalama ömrünün 40 yılı geçmiş olması, bu sahalardan petrol üretim tavanına ulaşmış olduğunun veya ulaşmakta olduğunun somut göstergeleridir. Doğal olarak bu durum petrol fiyatlarına yansımış, Çin gibi ülkelerin artan talebi ve Arap Baharı'yla birlikte petrol fiyatları 100 Amerikan dolarının üzerine çıkmıştır. Petrol sektörüne aktarılan paranın artmasıyla birlikte 2000'li yıllarda ABD'deki çatlatma teknolojisi ve yatay sondaj teknolojisinde önemli gelişmeler olmuştur. Bu gelişmeler düşük geçirgenlikli kaynak kayalar olan şeyllerin çatlatılarak petrol üretimine açılmasına ve petrol arzının artmasına neden olmuştur. Şeyl petrolü ve gazının giderek artan mik-

tarda üretilmesiyle birlikte ABD'deki petrol üretimi 2008'den beri artışa geçmiştir. Böylece ABD, daha önce Suudi Arabistan, Nijerya ve Cezayir gibi ülkelere aldıkları petrolü artık almadığından, bu ülkeler ürettikleri petrolü Asya ve diğer pazarlara sunmuşlar ve mecburen fiyatlarını indirmek zorunda kalmışlardır. Ancak Wood-MacKenzie danışmanlık şirketince yapılan bir çalışma, petrol fiyatlarının düşmeye başlamasından sonra dünyadaki toplam değeri 380 milyar Amerikan doları olan 68 projenin askıya alındığını göstermektedir. Bu durum petrol fiyatlarının artmaya başlayacağını bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir.

PETROLDE POTANSİYELİMİZ VAR!

2014 yılı sonu itibarıyla Türkiye'deki ispatlanmış, muhtemel ve mümkün rezervlerin toplamı 1.045.961.702 ton, üretilebilir petrol, 200.079.971 ton, kalan üretilebilir petrol ise 54.953.001 tondur (Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, 2016). Görüldüğü gibi Türkiye, bir petrol ülkesi değildir. Son 10 yıllık üretim ortalaması olan 2.316.694 ton kullanılarak yapılan hesapla 23,7 yıllık üretilebilir petrol kalmıştır. Türkiye'nin yıllık petrol tüketimi, 2014 yılındaki 33,8 milyon ton olmuştur ve giderek artmaktadır (BP, 2015). Bir başka deyişle petrol üretiminin tüketimi karşılama oranı düşmektedir. Son 10 yılda üretimin tüketimi karşılama oranı yüzde 7.18 olmuştur. Türkiye'nin ham petrol ve doğal gaz tedarikinde artan ihtiyacını karşılamak amacıyla Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı, Azerbaycan Şahdeniz Projesi'nde yüzde 10'luk hisse artışına gitmiştir. Ancak

bu anlaşmaya rağmen ihtiyacının tamamını karşılayacak durumda değildir. Bu durum, petrol aramacılığına verilen önemin artması gerektiğini göstermektedir. Kara aramacılığı uzun yıllardır yapılmakla birlikte Türkiye'nin büyük bir bölümü aranmamıştır. Petrol İşleri Genel Müdürlüğü verilerine göre bugüne değin sadece 181.378 km² boyutlu, 16.286 km² 3 boyutlu sismik çalışması yapılmıştır. Denizlerde ise 186.970 km² boyutlu, 28.866 km² 3 boyutlu sismik çalışması yapılmıştır. Karadeniz'de ve Marmara'da doğal gaz rezervleri bulunmasına rağmen henüz denizlerimizde herhangi bir petrol keşfi yapılmamıştır. 2015 yılında denize inen Turkuaz Araştırma Gemisi'nin Barbaros Hayrettin Paşa Gemisi ile birlikte Karadeniz, Ege ve Doğu Akdeniz'de petrol ve doğal gaz arama faaliyetlerini artırması gerekmektedir.

Yukarıdaki bölümlerde aktarılan kanıtlanmamış ancak üretilebilir olduğu düşünülen petrol ve gaz rezervleri ise sırasıyla 4.7 milyar varil ve 23.6 tcf'dir (Energy Information Agency, 2015). Türkiye Petrolleri ve diğer şirketler tarafından yapılan sondajlar sonucunda bu rezervlerin büyük bir bölümünün Güney Doğu Anadolu (Dadaş Şeyli) ve Trakya (Hamitabat ve Mezardere Şeyli) basenlerinde oldukları görülmektedir. Ancak Tuz Gölü ve Sivas basenlerinde de potansiyel bulunduğu düşünülmektedir. Bu değerler, ABD rezervleriyle karşılaştırıldığında küçük gibi (17'de biri) görünse de ümit vericidir.

C Unvanlar yönetim biçimlerini değiştiriyor

Görev tanımlarında kullanılan C ile başlayıp O ile biten kısaltmalı üst düzey unvanlara yenileri ekleniyor. CEO ile birlikte iş dünyasında kendine yer edinen unvanlar, şirketlerin yönetim biçimlerini değiştiriyor. Bir moda akımından fazlasını içeren bu unvanlar, yönetimin kritik taşları.

CIO, CRO, CHO... Yani inovasyon direktörü, risk direktörü ve mutluluk direktörü. Sektöre göre artan unvan sayısı beraberinde birçok değişikliği getiriyor. Yeni çıkan unvanlardan bazıları hiyerarşik yapının birer parçası olarak görülmesi de destekleyici niteliklerden dolayı yönetimin önemli bir basamağını oluşturuyor. Bazı organizasyonlar ise şirketin kuruluş amacına ve kültürüne uygun, şirketin büyümesine katkıda bulunacak departmanları yönetime katıyor. Çoğu uzmana göre CEO'ya raporlama yapan kişi sayısının fazla, ara kademelerin az olması yeterli.

Uzmanlar; ilaç, bilişim, perakende, banka ve sigorta gibi sektörlerde unvan kademesinin 8-10 arasında olmasını normal karşılıyor. Diğer sektörlerde ise ideal görülen unvan kademesi 5-7 civarında. Orta ve büyük ölçekli şirketler için genel müdür, direktör-genel müdür yardımcısı, müdür, kıdemli uzman ve uzman olmak üzere 5 kademeli bir yapının ideal olduğu belirtiliyor.

ARA KADEMELER YOK OLUYOR

“CRO” Chief Risk Officer, “CIO” Chief Innovation Officer, CHO Chief Happiness Officer gibi unvanlar ise yatay kademelerin bir parçası olarak görülüyor. Danışman gibi işlev gören bu pozisyonlardaki kişiler, şirket içindeki tüm departmanlarla entegre şekilde çalışıyor. Microsoft, Google, GE gibi dev şirketlerde benimsenen bu yöntem, şirket içinde yönetim derinliğinin artmasına da neden oluyor. Bu yolla eskiden birkaç kişiyi kontrol eden yöneticiler artık daha fazla kişiye yöneticilik yapıyor. Derinliğin artması ise şirket içindeki yönetici pozisyonlarının sayısının azalmasına, ara kademelerin de yok olmasına neden oluyor. Müdür, müdür yardımcısı, şef, şef yardımcısı, yetkili, yetkili yardımcısı gibi katman yaratan orta kademe “yardımcı” unvanlar seyreلمeye başlıyor.

UNVANLAR VERİMLİLİK ODAKLI

Uzmanlar, şirketlerin kendi ölçeklerine göre ideal unvan sayılarını belirlemek yerine, pazar şartlarına uyum sağlama gayreti içinde olduklarını be-

“Özellikle kriz ortamında, firmalar kademe azaltma yöntemiyle en alt kademeyle en üst kademe arasındaki mesafeyi kısaltmaya başladı. Son yıllarda ise bu strateji paralelinde daha çok orta kademe pozisyonların ortadan kaldırıldığını ve organizasyon içi verimliliğin artırılmaya çalışıldığını görebiliriz.”

“Türkiye’de unvanların etiket değeri fazla”

lirtiyor. Unvan kullanımı, ilgili pazar koşulları çerçevesinde gerçekleştiriliyor. Görevler ise uluslararası geçerliliği olan bir değerlendirme sistemi ile objektif olarak değerlendiriliyor. Ücret ve yan haklar, unvanlara göre değil, bu değerlendirme sisteminin baz alınmasıyla belirleniyor.

Şirketlerin yeni unvan yaratmasının nedeni çeşitlilik içeriyor. Kimi, teknolojik gelişmelere cevap vermek adına, kimi ise yeni işletme yönetim trendleri uyarınca yeni unvan yaratıyor. Organizasyondaki değişiklikler de çoğunlukla unvan yapılarında değişiklikler olmasıyla sonuçlanıyor.

Verimlilik odaklı bu unvanlar, değişen piyasa koşullarına göre rekabetçi bir durumda tutabilmek için global ve lokal bazda sürekli olarak gözden geçiriliyor. Kritik değer taşıyan bölümler için odak merkezli yönetim ve yöneticiler devreye giriyor. Sade, hiyerarşinin az olduğu bir yönetim anlayışı benimseyen şirketler, bazı bant seviyelerindeki görev tanımlamalarında uzman ve yönetici titrini kullanıyor.

YÖNETİM KADROLARINDAKİ CXO'LAR

CHO-Chief Hapines Officer

İnsan sermayesine önem veren, bağlılık ve yüksek performansın mutlu çalışanla artırıldığına inanan uluslararası şirketler, CHO'yu yönetime dahil ediyor.

CDO-Chief Digital Officer

Hangi sektörde faaliyette olursanız olun, internet tüm şirketlerin içine işleyen bir kanal. Dijital faaliyetleri tek bir çatı altında toplayacaksınız, CDO'yu yönetiminize dahil edebilirsiniz.

CMO-Chief Marketing Officer

Offline ve online tüm pazarlama kanalları önemli. Bu departmanın yönetimini, CMO'ya devredebilirsiniz.

CRO-Chief Risk Officer

Banka ve kurumsal şirketlerin risk araştırmalarını ve analizleri gerçekleştirildiği departmanlar bir araya getirilip CRO'ya devredilebilir.

Dünyada 2009 yılından bu yana yeni bir ekonomik dönüşümün yaşandığını ve bu dönüşüme bağlı olarak yönetim şekillerini değiştirdiğini ifade eden Odgers Berndtson Türkiye Yönetici Ortağı Ayşe Öztuna Bozoklar, “Global bir yapının 18 yıllık ortağı olarak, tüm dünyada oyunun kurallarının değiştiğini söyleyebilirim. Her kurumun ajandasında dönüşüm var. Sürdürülebilir bir rekabet için adapte olmak gerek. Yönetim değil, yönetilen iş değişiyor” dedi.

Türkiye’de yönetimin hiyerarşik bir yapıya dayandığını hatırlatan Bozoklar, “CEO, icra kurulu başkanı demek. CEO unvanı için bir holdingden yada bir icra kurulunun varlığından bahsedebilmeliyiz. Türkiye’de unvanların etiket değeri, unvan içeriğinden daha fazla. Unvana değil iş içeriklerine, görev tanımlamalarına bakmak gerek. İhtiyacı gerçeklik derecesi netleştirilmeli. Şirketiniz için risk kritik bir değer ise COR (Chief Officer Risk) yani risk yöneticisi, inovasyon öncelikli değerse, COI Chief Officer İnnovasyon; yani inovasyon yöneticisi yönetim kadrosunda yer almalı” değerlendirme-sinde bulundu.

Hint Okyanusu'nun çay kokulu esintisi

SRI LANKA

Resmi adıyla Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti, Güney Asya'da doğası ve tarihi ile hayranlık uyandıran ülkelerin başında geliyor. Dünya haritasındaki konumu nedeniyle "Hindistan'ın gözyaşı" olarak anılan ada, uzun süren iç savaşların ve geride bıraktığı tsunami felaketinin ardından dünyanın dört bir yanından gelen misafirlerine kucak açıyor.

Ünlü kaşif Marco Polo tarafından "dünyanın en güzel adası" olarak tarif edilen Sri Lanka, M.Ö. 3000 yıllar

ra dayanan tarihinden bu yana, halen üç isimle anılan ender ülkelerden biri. Arap fetihlerinden sonra Arapça "beklenmedik şeylerin ülkesi" anlamına gelen Serendip şeklinde anılan ülke, Hz Adem'in cennetten dünyaya indirildiği yer olarak kabul ediliyor. Serendip, Binbir Gece Masalları'ndan çıkarak, topraklarında yetişen çayın adını alıyor ve Seylan oluyor. 1972 yılından bu yana Sri Lanka olarak benimsenen ülkede değişmeyen tek şey, Hint Okyanusu'nun en değerli incisi olarak kabul edilmesi.

Milattan önce 2'nci yüzyılda Budizm'in kabul edildi-

Ünlü kaşif Marco Polo tarafından “dünyanın en güzel adası” olarak tarif edilen Sri Lanka, Güney Asya’da Budizm tapınakları ve Seylan çayı ile özdeşleşen bir ada ülkesi. Dünyanın en bilindik tatlarından olan Sri Lanka’nın Ceylon (Seylan) çayının yetiştiği toprakları görmek ve çay fabrikalarını ziyaret etmek; özellikle çay tiryakileri için Sri Lanka gezisinin keyifli yanlarından birini oluşturuyor.

ği ülkede, Buda figürlerine ve Budizm’e ait her simgeye çok büyük saygı duyuluyor. Aynı saygı turistlerden de bekleniyor; bu nedenle Buda heykelleri ile aynı fotoğraf karesinde yer almak için heykele arkanıza dönmeden yan durmanız gerekiyor. Buda heykellerinin bazıları ile resim çekilmek ise tamamen yasaklanmış; insan olmayacak şekilde yalnızca Buda’nın resminin çekilmesine izin veriliyor. Ayrıca tapınaklara ayakkabı veya şapka ile girilmiyor.

görmeden dönmeyin

SİGİRİYA KAYASI

Sri Lanka'nın en çok ziyaret edilen yeri, yaklaşık 200 metre yüksekliğindeki "Gökyüzü Kalesi" olarak bilinen Sigiriya Kayası. 1600 yıllık kale, UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'nde yer alıyor.

ALTIN TAPINAK

Dünyadaki en güzel budist tapınaklarından biri kabul edilen Altın Tapınak, Dambulla şehrinde bulunuyor. Tapınak adını yaldızlı iç mekanından alıyor.

MAĞARA TAPINAĞI

Buda heykelleri ile donatılmış Mağara Tapınağı, Sri Lanka'nın görsel anlamda en etkileyici tapınakları arasında gösteriliyor.

DIŞ TAPINAĞI

Gautama Buddha'nın tek dişinin 283 yıldır korunduğu Diş Tapınağı, Kandy şehrinde bulunuyor. Yılda bir kez temizlenen diş, günde üç kez altın kılıfta sergileniyor.

ADEM TEPESİ

Adem Tepesi Müslüman, Hristiyan, Hindu ve Budistler tarafından kutsal sayılıyor. Hac görevini yerine getirmek isteyen Budistlerin tırmandığı Adem Tepesi'ne, aralık-mayıs arası dönemde çıkılabilir.

PİNNAWALA FİL YETİMhanESİ

Kimsesiz fillerin korunduğu Pinnawala Fil Yetimhanesi, görülmesi gereken yerlerden biri. Jeeplere binerek fil safarisine çıkılabilir. Bebek filleri biberonla beslemek, öne çıkan aktivitelerden biri.

ÇUBUK ÜZERİNDE OTURARAK BALIK AVLAMA GELENEĞİ BİTTİ

Sri Lanka'nın antik başkentleri Anuradhapura ve Polonnaruwa, ülkenin en değerli kültür mirasları arasında. Nüfusunun yüzde 70'i Budist olan Sri Lanka'nın her iki antik kentinde de Budist tapınakları ve Buda heykellerine sıkça rastlanıyor.

Ülkenin simgesi olarak bilinen ve birçok kişinin Sri Lanka seyahatinde en çok görmek istediği "çubuk üzerinde oturarak avlanan balıkçılar" (stilt fisherman), tsunami felaketiyle birlikte yok olan değerlerden biri. Günümüzde çubuk üzerinde balık avlama geleneği, yalnızca turistler için yapılan bir şov. Balıkçıların kaybetse de cazibesini koruyan güney bölgelerde Unawatuna Plajı ve Galle Kalesi keşfedilecek yerlerin başında geliyor.

ÇAY CENNETİ: NUWARA ELİYA

Dünyanın en büyük çay üreticilerinden olan Sri Lanka'nın çayları, ülkenin en serin bölgesi olan Nuwara Eliya şehri ve çevresinde yetişiyor. Çayın yetiştiği toprakları görmek ve çay fabrikalarını ziyaret etmek, keyifli anlarından birini oluşturuyor.

Nuwara Eliya çevresindeki şelaleler, dağlar ve geniş yeşil alanlar doğa tutkunlarına sayısız güzellikler sunuyor. Bölgedeki küçük yerleşim

yerlerinden olan Ella, doğa manzaraları ve temiz havasıyla özellikle sırt çantalı gezginlerin uğrak noktası haline gelmiş durumda. Yerel halktan çok gezginlerin kullandığı Ella Tren İstasyonu'ndan başlayan veya buraya varan rotalar, yol boyunca izlenebilecek manzaralar açısından dünyanın en güzel tren yolculuklarından biri kabul ediliyor.

Ülkede hüküm sürmeye başlayan İngilizler tarafından 1815'te başkent yapılan Kolombo, 1972 yılında bağımsız bir cumhuriyet olan Sri Lanka'nın halen başkenti. Bandaranaike Uluslararası Havaalanı'na ev sahipliği yapmasıyla birçok gezgin için Sri Lanka gezisinin başlangıç veya bitiş noktası olan Kolombo; kargaşası, gürültüsü ve trafiğiyle ülkenin yeşil ve sakin olan genel karakteriyle tezat oluşturuyor.

Ülkenin tarihi ve kültürü hakkında bilgiler veren ulusal müzeler, Özgürlük Meydanı ve Anıtı, modern

görünümüyle Gangaramaya Tapınağı, şehir parkları, Beira Gölü ve yerel alışverişin merkezi olan Pettah bölgesi şehirdeki gezilecek yerler arasında sayılabilir. Şehir merkezindeki Galle Face isimli sahil yolunda günbatımını ve ona eşlik eden gökyüzündeki renk cümbüşünü izlemek ise kaçırılmaması gerekenlerden.

Matale'de bulunan baharat bahçesi ilgi çekici yerlerden biri. Burada doğal ortamlarında büyüyen baharatları görüp, Asya baharat ve botanik kültürünün her türü hakkında bilgi edinebilirsiniz. Orkideler, palmiyeler ve rengarenk çiçekleri görmek isteyenlerin, yılda iki milyon ziyaretçisi olan Kandy şehri yakınlarındaki Peradeniya Botanik Bahçeleri'ni gezi rotasına eklemesi gerekiyor.

ESKİ BAŞKENT KANDY

Ülkenin şu anki başkenti Kolombo'dan sonra ikinci büyük şehiri olan Kandy'de varlıklı kesim yaşıyor. Eski başkent, kutsal şehir olarak anılıyor. Martıların, albatrosların uçtuğu, kıyısında atların koşuşturduğu gölle doğanın birleştiği bu eski başkent, uğrak noktalarından biri.

MUTFAKTA BOL ACI VE BAHARAT

Halkın "rice & curry" şeklinde özetlediği Sri Lanka mutfağında, pilav (rice) ve yanındaki köri (curry) denilen protein ağırlıklı yemek çeşitleri kahvaltı dahil olmak üzere her öğünde tüketiliyor. Hindistan ve Çin mutfağından etkilenen Sri Lankalılar, yemeklerinden acı baharatları da eksik etmiyor. Denemeniz gereken yerel tatlar arasında wattalapau, pittu, hopper, kottu roti ve kiribath bulunuyor.

KÜLTÜREL TUR İÇİN KOLOMBO

Tarihi Wolfndhal Kilisesi, Kolombo Müzesi görmenizi gereken yerlerin başında geliyor. Bandaranaike Uluslararası Konferans Salonu, Halk Sanat Merkezi, sanat galerileri kültürel bir şehir turu yapmak için ideal.

TAKSİ YERİNE TUKTUK

Tuktukla özdeşleşen ülkede taksi de var elbette. Tuktuk taksinin cücesi, motosikletin dev hali. Aslında Uzak Doğu ülkelerinin çoğunda kullanılan motosikletli taksi diyebileceğimiz tuktuk, normal taksiden çok daha ucuz.

TEMEL SOSYAL GÖSTERGELER

NÜFUS	21 MİLYON
DİL	SEYLANCA (%74) TAMİLCE (%18) DİĞER (%8)
ETNİK YAPI	SİNGALA, SRİ LANKA MOOR, HİNT TAMİL
YÖNETİM BİÇİMİ	CUMHURİYET
PARA BİRİMİ	ENDONEZYA RUPİSİ (1 ABD DOLARI: 0,0001 RUPİ)
BAŞKENT	KOLOMBO
YÜZÖLÇÜMÜ	65.610 km ²

Srilanka'nın başkenti Kolombo, gece hayatı ve alışveriş bakımından da eğlenceli bir şehir. Geleneksel canlı müzik yapan birçok bar bulunuyor. Yıl genelinde yapılan festivaller, başkent Kolombo'da sizi bekliyor. Alışveriş içinse ordan oraya dolaşmaya gerek yok; çünkü hemen hemen her yerde hediyelik eşya satan küçük dükkanlar var.

34 ülkenin halkına yetecek yiyeceği yok

Birleşmiş Milletler (BM), dünya genelinde 34 ülkenin çatışma, kuraklık, sel ve benzeri nedenlerle halkını doyuracak gıdadan yoksun olduğunu belirtti. BM Gıda ve Tarım Örgütü'nün, konuya ilişkin yıllık raporu, birçok ülkede yeterli gıda olmadığını ve halkın dış yardıma ihtiyacı olduğunu ortaya koydu. Raporda yer alan ülkelerden 27'si Afrika, kalan 7'si ise Asya kıtasında bulunuyor. Bu ülkeler Zimbabve, Burkina Faso, Çad, Cibuti, Eritre, Gine, Liberya, Malavi, Mali, Moritanya, Nijer, Sierra Leon, Burundi, Kongo, Etiyopya, Kenya, Lesotho, Madagaskar, Mozambik, Güney Sudan, Sudan, Svaziland, Uganda, Orta Afrika Cumhuriyeti, Somali, Kamerun, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Afganistan, Myanmar, Nepal, Irak, Suriye, Kuzey Kore ve Yemen. Gıda sıkıntısı yaşanan birçok bölgedeki sorunların temelinde kuraklık, sel ve benzeri iklim hadiseleri yer alsa da Suriye, Irak, Yemen, Güney Sudan, Burundi, Orta Afrika Cumhuriyeti, Afganistan gibi ülkelerde uzun süren çatışma ve iç savaşlar da tarımsal faaliyetleri engelliyor.

İngiltere'de imalat sanayi alarm veriyor

İngiltere'de şubat imalat sanayi satın-alım yöneticileri endeksi (PMI) 50,8 ile beklentinin altında kaldı. İngiltere'de The Markit/CIPS verilerine göre, İmalat Sanayi Satın Alım Yöneticileri Endeksi (PMI) şubat ayında ekonomistlerin ortalama yüzde 52,3 olan beklentilerinin altında kalarak 50,8'e geriledi. Bir önceki ay İngiltere'de imalat sanayi PMI verisi 52,9 seviyesinde gerçekleşmişti. İngiltere'de iç talebin hız kesmesi ve ihracat siparişlerindeki azalmayla şubat ayında sert şekilde düşen imalat sanayi PMI verisi, 2013 Nisan ayından bu yana en düşük seviyesini gördü. Markit Kıdemli Analisti Rob Dobson ise konuya ilişkin olarak, "Durağanlığa bu kadar yakınlaşmış olmamız senenin başında bu yana devam eden ekonomik kırılganlığın altını çiziyor" dedi.

Avrupa'da imalat PMI beklentilerin üzerinde

Euro Bölgesi ve Almanya şubat ayı imalat PMI verileri açıklandı. Her iki veri de analistlerin beklentilerinin hafif üzerinde geldi. Euro Bölgesi imalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi (PMI) şubatta nihai 51,2 ile beklentilerin hafif üzerinde açıklandı. Ekonomistler Euro Bölgesi imalat PMI endeksinin şubatta 51,0 olarak açıklanmasını bekliyorlardı. Endeks ocakta 52,3 nihai değerini alırken, 50'nin üzerinde olması imalat sektöründe faaliyetlerin arttığını ve altında olması ise daraldığını ifade ediyor. Öte yandan Euro Bölgesi'nin en büyük ekonomisi olan Almanya'da imalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi (PMI) şubatta beklentilerin hafif üzerine çıkarak 50,5 oldu. Reuters anketine katılan ekonomistler, Almanya'da imalat sanayi PMI'nin şubatta nihai olarak 50,2 olarak gerçekleşmesini bekliyorlardı.

Arjantin kreditorlerle anlaştı

ABD Federal Temyiz Mahkemesi'nde görülecek duruşma öncesi Arjantin ile Paul Singer's Elliott Management liderliğindeki kreditor grubunun sağladığı anlaşmaya göre Buenos Aires hükümeti, tahvillerini taşıyan hedge fonlara 4,63 milyar dolara yakın ödeme yapacak. Anlaşmanın Arjantin Ulusal Meclisi'nde onaylanması gerekiyor. Olaya yakın kaynaklar anlaşmanın 10 Aralık 2015'te Arjantin Cumhurbaşkanı Mauricio Macri için bir zafer olduğunu belirtiyor. Arjantin 2001'de 80 milyar dolarlık borcunu ödeyemeyerek temerrüde düşmüştü. 2014 yılında New York Mahkemesi Yargıç Thomas Griesa Buenos Aires yönetiminin borçlarını ödemek için bir yapılandırılmaya gidene kadar uluslararası piyasalara girişini yasaklamasıyla teknik olarak ikinci temerrüdü yaşamıştı. Arjantin'de Macri'nin selefi Cristina Fernandez de Kirchner görevde bulunduğu dönemde kreditorlerle görüşmeyi reddetmiş ve onları 'akbabalara' benzetmişti. Arjantin, 2001 yılında 80 milyar dolar tutarında borcunu ödeyemeyerek temerrüde düşmesi sonrasında global piyasalarda yeni borçlanma kağıdı ihraç edemiyordu.

Mısır MB daha esnek kur rejimine geçileceğini açıkladı

Mısır Merkez Bankası, "daha esnek kur rejimine" geçmeye karar verildiğini açıkladı. Mısır Merkez Bankası, kur seviyesini yaklaşık yüzde 13 zayıflatmasının ardından yaptığı açıklamada bu kararla "yerel para biriminin gücünü ve gerçek değerini yansıtan bir kur seviyesine kısa bir zaman içerisinde" ulaşılmasını beklediğini söyledi.

İsveç, yüzde 4,1 büyüdü

İsveç'te 2015 yılının son çeyreğinde Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH) 1,3, yıllık bazda ise yüzde 4,1 arttı. İsveç'te 2015'in son çeyreğinde büyüme yüzde 1,3 ile beklentilerin üstünde gerçekleşti. İsveç Resmi İstatistik Ofisinin (SCB) verilerine göre, 2015 yılının son üç aylık diliminde mevsimsellikten ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH artışı, yüzde 0,8'lik beklentinin üstüne çıkarak, 1,3 düzeyinde gerçekleşti. Ülkede son çeyrek GSYH yıllık bazda ise yüzde 3,5'lik beklentiye karşın yüzde 4,1'lik artış kaydetti. İsveç hükümeti Aralık 2015'te büyüme rakamını yüzde 3,6 olarak tahmin ederken, Merkez Bankası'nın son tahmini ise yüzde 3,5 olarak açıklanmıştı. Bu tahminlerin üzerinde bir artışla, 2015 yıllık ekonomik büyüme rakamı da yüzde 4,1 olarak gerçekleşti.

Rusya'da maaşlar düşüyor

Gaz fiyatlarındaki düşüş Rusya'da yaşanan ekonomik krizi artırırken, ülkede maaşlarda da düşüş yaşanıyor. Rusya gelirlerinin yüzde 50'den fazlasını petrol ve doğal gaz gelirlerinden elde ediyor. Rusya'nın resmi istatistik kurumu Rosstat'tan elde edilen verilere göre, Rusya'da maaşlar ruble bazında artsa da dolar bazında düşüyor. 2014 yılında ülkede ortalama maaş olan 32 bin 611 rublenin o günkü kur üzerinden dolar olarak karşılığı yıl ortalamasında 800 dolara tekabül ediyor. Bu miktar şu anda 443 dolar olarak hesaplanıyor.

Rusya Maliye Bakanı Anton Siluanov, 2016 bütçesinde petrol fiyatlarının varil başına 50 dolara göre planlandığını belirterek, gelecek yılın bazı dönemlerinde fiyatların 30 doların altına inebileceğini ifade etmişti. Siluanov, geçen yıl kasım ayı sonunda yaptığı açıklamada, Rusya'nın petrol fiyatlarında yaşanan düşüş nedeniyle 90 ila 100 milyar dolar kaybettiğini vurgulamıştı. Rus yetkililer, petrol fiyatlarının 40 dolar seviyesine düşmesi halinde ülke ekonomisinin bu yıl 1,5 trilyon ruble (22 milyar dolar) bütçe açığı vereceğini açıklamış ve petroldeki her 1 dolarlık düşüşün gelirleri yaklaşık 2 milyar dolar azalttığını kaydetmişti.

Çin gelecek 5 yılda 50 havaalanı inşa edecek

Dünyanın en büyük ekonomisi Çin önümüzdeki 5 yıl içinde 50 havaalanı inşa etmek üzere harekete geçti. Çin Ulaştırma Bakanı Yang Chuantan, 13'üncü 5 yıllık kalkınma planı çerçevesinde 2016-2020 döneminde 50 yeni havaalanı inşa edeceklerini söyledi. Yang yaptığı açıklamada, bu havaalanlarının ülkenin görece az gelişmiş orta ve batı kesimlerinde inşa edileceğini belirtti.

13'üncü 5 yıllık kalkınma planında yüksek hızlı demiryolu ağına 11 bin kilometre artırılarak 30 bin kilometreye çıkarılması da var. 2016 yılında demiryolu inşaatları için 800 milyar yuan harcanacak. Öte yandan Çin Halk Cumhuriyeti'nin Başbakanı Li Keçiang sunduğu rapora göre, ülkede altyapı yatırımları yüzde 10,5 artırlacak. Çin'de, ekonomik büyümenin yavaşlamasını önlemek amacıyla 2016'da yol yatırımlarına 375 milyar dolar harcanacak.

Japonya'da sanayi aşağı yönde revize edildi

Dünyanın en büyük üçüncü ekonomisi olan Japonya'da sanayi üretimi aralık ayında son verilere göre yüzde 1,7 azaldı. Öncü verilerde sanayi üretimi yüzde 1,4 düşüş olarak açıklanmıştı. Ekonomi Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, sanayi üretimi yıllık bazda yüzde 1,6'dan yüzde 1,9 düşüşe revize edildi. Aynı ayda nakliyeler aylık yüzde 1,7 düşüşten yüzde 1,8 düşüşe, yıllık yüzde 2,4 düşüşten yüzde 2,5 düşüşe geldi. Stoklar aylık yüzde 0,4, yıllık yüzde 0,0 olarak kaldı. Öte yandan Japonya Ekonomi Bakanı Nobuteru Ishihara, ekonominin temel göstergelerinin sağlam olduğunu ve bir trend değişikliği olmadığını söyledi.

Suudi Arabistan borç arıyor

Ucuz petrol fiyatları nedeniyle 100 milyar dolarlık rekor bütçe açığı veren Suudi Arabistan çareyi banka kredisinde arıyor. Geçtiğimiz yıl 100 milyar dolarlık rekor bütçe açığı veren Suudi Arabistan hükümeti bankalardan milyarlarca dolarlık kredi almayı düşünüyor. Petrol zengini Suudi Arabistan bankalardan 6-8 milyar dolar arasında kredi almak için harekete geçti. Krallık yönetimi yıllar sonra ilk kez bir finansal kurumdan kredi almak zorunda kalıyor. Düşük petrol fiyatlarının yol açtığı rekor bütçe açığını kapatmak için Riyad yönetimi bankalardan 6-8 milyar ABD Doları cinsinden 5 yıllık kredi seçeneklerini sunmasını istedi. Suudi Arabistan maliye bakanı ve merkez bankası yetkililerinin konu hakkında görüşlerini almak isteyen gazetecilerin telefonlarına çıkmadığı belirtildi.

Yeni Zelanda Merkez Bankası'ndan sürpriz faiz indirimi

Yeni Zelanda Merkez Bankası, zaten rekor düşük seviyede bulunan gösterge faizi sürpriz bir şekilde daha da düşürme kararı aldı ve daha da gevşemeye ihtiyaç duyulabileceğini kaydetti. Böylelikle Banka, enflasyonu canlandırmada zorluk çeken bir ekonomiye ilave teşvikte bulunmak durumunda kalan diğer merkez bankaları arasına katıldı. Bu karar sonrası kiwi olarak da adlandırılan Yeni Zelanda doları ABD doları karşısında 1.5 ABD senti kadar değer kaybetti. Merkez bankasının Başkanı Graeme Wheeler, politika faiziolan resmi nakit oranının çeyrek puan indirerek yüzde 2.25'e çekti. Son haftalarda, enflasyon beklentilerini gösteren endeks 22 yılın en düşük seviyesine indi.

Serbest Dalışçı şahika Ercümen, Türkiye'nin gurur duyduğu sporculardan biri. Alerjik astım hastalığını, dünyanın bildiği bir başarı hikayesine çeviren Ercümen, Ortadođu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Sualtı Sporları Kulübü (SAS) üyesi. Milli sporcu ile denize olan aşkını, rekorlarını, hedeflerini, denizin dışında geçen hayatını konuştuk. Birçok kez dünya rekoru kıran ve Guinness Rekorlar Kitabı'na da giren Ercümen'e, "Sırada ne var" diye sorduk.

Mavi derinliğin
taçlı kraliçesi

şahika Ercümen

Şahika Ercümen, serbest dalış alanında dört adet resmi dünya rekoru sahibi. Bunun yanı sıra 1998'den beri katıldığı yüzme ve sualtı sporları müsabakalarında ulusal ve uluslararası 100'ün üzerinde madalya, çeşitli özel ödüller, kupalar aldı ve birçok Türkiye rekoru kırdı.

Dalışla tanışma hikayenizi bizimle paylaşır mısınız?

Çocukken alerjik astım hastasıydım. Hastalığımın dolaylı olarak zor bir çocukluk geçirdim. Hareketli bir çocuktum, spor yaparak enerjimi atmaya ihtiyacım vardı. Ancak sağlık koşullarımdan dolayı hep bir şekilde uzak kalmam gerekti. Bir okul gezisi sırasında suyla tanıştım. Nefesimi tutup dipten gitmeyi denediğimde, herkesi geçip, en uzun mesafeyi ben katettim. Yanımda oraya daha önceden gelen lisanslı sporcular da vardı. Hiç deneyimi olmayan birinin dipten bu kadar uzun süre gitmesine çok şaşırdılar; ve mutlaka bu sporu yapmalısın diye tavsiyelerde bulundular. Tabii ailem çok sık hasta olduğum için başta izin vermedi. Ben de aileme, "Okul çıkışlarında ve yaz tatilinde bir yüzme kulübü var, oraya eğlenmeye gidiyorum" diyerek bu spora başladım. Hemen beni takıma aldılar. Birkaç sene içinde de milli takıma girdim. Çok kısa sürede başarı gelince de hiç bırakmadım.

İlk daldığınızda neler hissetmiş-tiniz? Maviliğin derinlerinde olmayı nasıl tarif ediyorsunuz?

Su altında mükemmel bir sessizlik var. Kendi düşüncelerinizin bile gürültülü geldiği anlar oluyor. Bir süre sonra o dünyaya adapte oluyor ve oradaki renklerle yüzmeye başlıyorsunuz. Sanki karada olan karada kalıyor ve zaman bir süreliğine duruyormuş gibi kendinizi bambaşka bir diyarda buluyorsunuz. Tarif edilemeyecek kadar huzur doluyum derin mavide. Öylesine sessiz, o kadar eşsiz ki hemen büyüme kapılıyorsunuz. Daha önce hiç görmediğim canlıların yaşadığı bu dünyaya ilk daldığımda, tekrar tekrar geri geleceğime emindim. Bu büyülü dünyaya resmen ilk görüşte aşık oldum. Bir daldım, bir daha da çıkmadım.

Dalıştan önce ne tür hazırlıklar yapıyorsunuz?

Tüpsüz dalışta nefesini doğru kullanabilmek ve nefes çalışmaları olmazsa olmaz. Kendimi özel nefes teknikleri ile dalışlara hazırlıyorum. Örneğin nefesini verip o şekilde bekleme gibi egzersizler yapıyorum. Suyun dibinde o kadar derine dalabilmek için çok iyi konsantre olmak gerekiyor. Bunu sağlamak için de bol bol meditasyon ve yoga yapıyorum.

Kaç rekorunuz var? Türkiye'yi rekorlarla temsil ediyor olmak nasıl bir duygu?

Bugüne kadar 6 tane dünya rekoru kırdık. İlk dünya rekorumu, 2011 yılında, Avusturya'da buzun altında hem kadın hem de erkeklerde yatay bir şekilde 110 metreyle kırdım. Buzun içinde iki tane delik açıldı. Birinden girip diğerinden çıktım. Söz konusu rekor, Guinness Dünya Rekorlar Kitabı'na da girdi. Rekorları ayırt etmem zor onlar benim çocuğum gibi. Bunları Türkiye şampiyonlukları, rekorları ve dünya dereceleri izliyor.

Türkiye'nin adını dünyaya duyurmak, özellikle bir kadın olarak beni çok mutlu ediyor. Destekleyenlerimin ve ekibimin hakkını ödeyemem. Hep birlikte kocaman bir aile olduğumuz için kendimi çok şanslı hissediyorum.

Guinness Dünya Rekorlar Kitabı'na girmek, tarihin bir bölümüne adını yazdırmak demek. Nasıl bir duygu?

Benim hedefim, hem kadınlara ait 70 metrelik dünya rekorunu hem de erkeklere ait 100 metrelik rekoru kırmaktı. Rekora üç hafta kala, 100 metrelik rekoru, bir Alman erkek dalgıç 108 metreye çıkardı. 100 metreyi bile yapmak çok zorken, üç hafta içinde belki bir 10 metre daha artırmam gerekiyordu. Türkiye'de yaşayan biriyim ve buzla hiç alakam yok. Söz konusu soğuk suya da incecik bir elbiseyle giriyorum. 40 santimetrelik bir buz var ve üzerimden arabalar geçiyor. İnsanlar buzun üstünden yürüyor. Ben ise suyun altındayım. Yukarı baktığımda insanların gölgelerini görüyorum. Böyle küçük küçük dezavantajları vardı. Söz konusu rekoru kırmak, hem vizyon olarak hem de mental olarak ben de birçok şeyin değişmesine ve yolunun açılmasına sebep oldu. Yani zor gibi görünen birçok şey artık benim için zor değil. Çünkü o dönemde birçok

engel çıkıyor karşınıza. Bunlarla mücadele etmeyi de öğreniyorsunuz. Başlangıç çok önemliydi. Bu nedenle Avusturya'da buzun altında kırdığım rekoru hiç unutamıyorum. Benim hayatımı şekillendirdi.

Serbest dalış kaçaya ayrılıyor? Kaç disiplin var?

Serbest dalışı; nefesinizi tutup, en derine dalma, en ileriye gitme ve en uzun süre suyun altında nefes tutma olarak basitçe üç gruba ayırabiliriz. Bunlar da kendi arasında paletli, paletsiz ve değişken ağırlık olmak üzere üç gruba ayrılıyor. Serbest dalışın hem havuz hem de deniz disiplinleri var. Ben, Ankara'da okuduğum için deniz branşında değil de havuz branşında başladım. Bu durum daha sonra deniz, hatta derinlik branşlarına kaydı. Derinlikte, paletli ve

Birçok dünya rekorunun sahibi Serbest Dalışçı Şahika Ercümen, Türkiye'nin gurur duyduğu isimlerin başında geliyor. Yıl içinde düzenlediği eğitimlerle dalışı sevdiren Ercümen, engellilere de ders veriyor.

paletsiz kategorilerinde yarışmalara ve dünya rekoru denemelerine katılıyorum.

Suyun altında olmanın en büyük riskleri neler? Bu risklerle nasıl baş ediyorsunuz?

Tüm güvenlik önlemleri alındığında risk epey azalıyor. Çok yüksek performans sergilerken oksijeni limitli kullandığımızdan dolayı baygınlık yaşanabiliyor. Fakat böyle bir durum olduğu takdirde, hemen müdahale edecek güvenlik dalgıçları olduğu için hiç bir sorun yaşanmıyor.

Dalış, konsantrasyon odaklı bir spor gibi görünüyor. Siz de yoga ve meditasyon yapıyorsunuz. Bunların hayatınıza ve işinize olan etkilerini nasıl değerlendirirsiniz?

Yoga ve meditasyon, bir insanın kendine yapabileceği en güzel yatırımlardan biri. Hepimiz dış görünüşümüze ve sağlığınıza yatırım yapıyoruz, çünkü bunlar ölçülebilir değerlerimiz. Ancak önemli olan, ruhumuza yaptığımız yatırım ve maalesef ruhumuzun nasıl olduğunu

nelere ihtiyaç duyduğunu hiçbir bilim ölçemiyor. Yoga ve meditasyon sayesinde sakin ve huzurlu kalabiliyor, iç dünyama dönebiliyorum.

Uluslararası eğitimlik sertifikası olan sayılı kişiler arasındasınız. Bir eğitmen olarak bu alandaki hedefleriniz neler? Yeni başlayanlara ne önerirsiniz?

Yıl içerisinde birkaç defa dalış eğitimi düzenliyorum ve engelli arkadaşlarımıza eğitimler veriyorum. Yeni başlayanlara her şeyden önce asla yalnız dalmamalarını öneririm. Serbest dalış üzerine birçok eğitim kurumu var. Önce temel bir eğitim alsınlar ve bilinçli olarak dalış yap-sınlar.

“EN ÇOK ANTALYA VE KAŞ'TA DALMAYI SEVİYORUM

Türkiye'de en çok Antalya'da, Kaş'ta dalış yapmayı seviyorum. Denizinin berraklığı ve sualtı canlılarıyla, dalgıçlar için vazgeçilmez bir cennet. Yurt dışında ise Mısır, Bali ve Filipinler en sevdiğim dalış noktaları. Türkiye'de mevsim kış olduğunda, zaman zaman bu ülkelere antrenman yapmaya gidiyorum. Onun dışında sahil kasabalarında kalıp, denize yakın ve şehir kalabalığından uzak kalmak gerçekten çok iyi geliyor.

“SAĞLIKLI YEMEK BİLGİMİ, HAYATIMIN HER ALANINA TAŞIDIM”

Benim asıl mesleğim beslenme ve diet uzmanlığı. İki tutkumun birbirini bu kadar tamamlayıcı olması benim için çok büyük şans. Sağlıklı yemek bilgimi, hayatımın her alanına taşıdım. Aslında işim sağlıklı olmaya ve spor yapmaya dayalı olduğu için epey sıhhatli yaşıyorum diyebilirim.

“AİLELERİN YAPABİLECEKLERİ EN İYİ ŞEY, ÇOCUKLARINA KÜÇÜK YAŞTA YÜZME DERSİ ALDIRMAK”

Üç tarafımız denizlerle çevrili olduğu halde ne yazık ki, denize ve yüzmeye çok yatkın bir kültürümüz yok. Ailelerin yapabilecekleri en iyi şey, çocuklarına henüz küçük yaşlardan yüzme dersleri aldirmaları olabilir. Yüzme; tüm vücut kaslarını çalıştıran birkaç spordan biri. Türkiye'de belli başlı sporlar dışındakilerin hemen hemen hiç biri hakkettiği ilgiyi, maalesef almıyor. Halbuki, Türkiye'deki ferdi sporlarda da büyük başarılar elde ediliyor. Bizler gibi alınan ferdi başarılarla, bu spor dallarına olan ilgi gittikçe artıyor. Temennim bunun daha da artması yönünde.

Göz kusurları SMILE lazerle sıfırlanıyor

Göz ameliyatlarında kullanılan SMILE lazer ile kornea kesilmeden miyopi, hipermetropi ve astigmat sıfırlanabiliyor. Çok düşük ve çok yüksek derecelerde bile başarılı sonuçların alındığı yöntem, göz kuruluğu sorununu da çözüyor.

Yapılan araştırmalara göre, dünya nüfusunun yarısından çoğu daha iyi görebilmek için gözlük veya kontakt lense güveniyor. Ancak birçoğu optik aletlere bağımlı olmanın profesyonel ve gündelik hayatlarını etkilediğini düşünüyor. Herhangi bir optik alete bağlı olmadan görebiliyor olmak için, en çok tercih edilen ameliyat yöntemlerinin başında ise lazerli teknolojiler geliyor.

Görme kusurlarını düzeltmede en yeni lazer tekniği olan SMILE (Small Incision Lenticule Extraction) lazer, üçüncü nesil teknoloji olarak kabul ediliyor. Çeyrek asırdır uygulanan lazerli tedavilerle gözlük ve lens kullanım oranlarının gün geçtikçe düşüyor olması bir artı olarak kabul edilirken, bu tedaviler sonrası oluşan komplikasyonların en aza indirgenmesi, hastanın yaşam kalitesinin iyileştirilerek artırılması için yapılan yeniliklerin yaygınlaştırılması öncelikli hedef olarak gösteriliyor.

Yeni uygulama bu alanda yaşanan sorunlara köklü bir çözüm getiriyor. Lazer tedavilerinden sonra hastaların en çok yakındığı göz kuruluğu sorunu en aza indiriliyor. Bu yöntemle gözün yüzey nemini

sağlayan ince sinirler, diğer lazerli cerrahilerde olduğu gibi kesilmiyor. Miyop ve astigmatta çok düşük ve çok yüksek derecelerde bile başarılı sonuçlar elde edilen SMILE lazer yöntemi, kişiye özel bıçaksız tedavi olarak lazer teknolojisinde bir devrim olarak kabul ediliyor.

KORNEA KESİLMİYOR

Dünya genelinde birçok hastanede standart tedavi yöntemleri arasında yer alan yeni tekniğin, birçok avantajı bulunuyor. Tek basamaklı tedavi, miyopta -10, astigmatta -5 numaraya kadar düzelme sağlıyor. Uzmanların kornea biyomekaniğinde üstün koruma sağladığı konusunda hem fikir olduğu yöntem, aynı zamanda ince kornea yapısına da uygunluk gösteriyor. Diğer yöntemlere göre yüzde 80 oranında daha az kesi ile yapılan işlem, güvenli iyileşme ve doğala en yakın sonuç ile daha çok tercih ediliyor.

10 DAKİKADA GÖZLÜĞE VE LENSE VEDA ETMEK MÜMKÜN

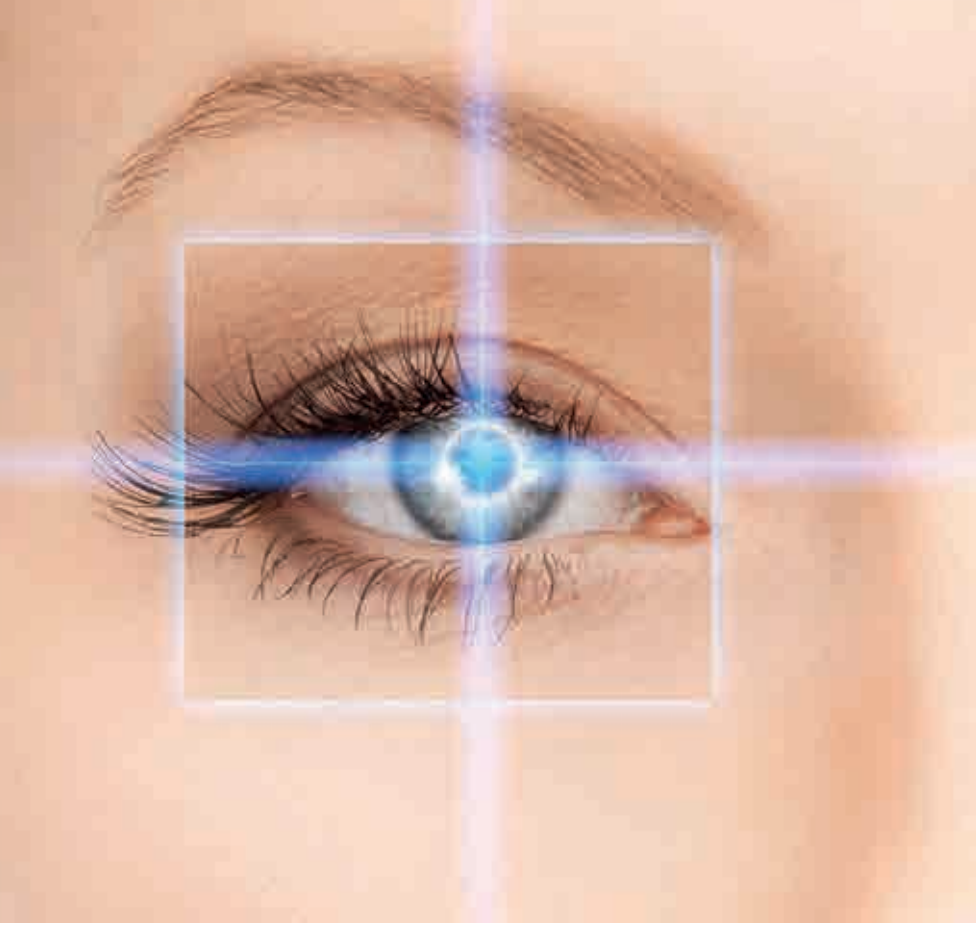
İnsan beyninin sahip olduğu bilgilerin yüzde 80'ini görme duyusundan aldığı ortaya koyan araştırmalar, dünyaya açılan pencere olarak

tanımlanan gözlerin sanıldığından daha farklı özellikleri barındığını gösteriyor. Herhangi bir optik aletten bağımsız olarak görebiliyor olmak yaşam kalitesini ve özgürlük hissini artırıyor. Miyop, astigmat ve hipermetrop gibi göz kusurları 5-10 dakikalık operasyonlarla tedavi ediliyor. Operasyondan sonra yaklaşık altı saat yanma - batma şikâyeti sürüyor. İyileşme süresi kişiden kişiye farklılık gösterse de hastalar, aynı gün sosyal hayatlarına geri dönüyor; birkaç gün sonra araba kullanıyor, çalışıyor ve spor yapıyor.

SPORCULAR DAHA AVANTAJLI

SMILE yöntemi, hastanın korneasının mekanik gücünün korunmasında diğer yöntemlere göre önemli bir avantaj sağlıyor. Özellikle sporcular (darbe alınabilen tüm sporlar, dalış, statik güç harcanan ağırlık sporları, açık havada soğuk ve rüzgar şartlarında yapılan sporlar vb.), itfaiye çalışanları, polis ve asker gibi mekanik travmalara maruz kalma olasılığı yüksek olan kişilere öneriliyor. Darbe alınan sporlarda bile 72 saat sonra tekrar spora başlanabiliyor. Özel bir korumaya da gerek kalmıyor.

**“Dünyada
ilk kez
uygulanan
yöntemle
23 yıllık
karanlığı
aydınlattık”**

Dünyagöz Ankara Hastanesi'nden Doç. Dr. Volkan Hürmeriç, “Yıllar önce sağ gözüne yapılan operasyonda yerleştirilemeyen göz içi merceği nedeniyle 23 yıldır gözünü kullanamayan bir hastayı SMILE lazer tedavi ettik. Hastamızın tedavi öncesindeki göz muayenesinde sağ gözünde mercek olmadığı için +6.00 derece hipermetrop, sol gözü ise -6.00 derece miyoptu. Dünyada ilk defa kullanılan bir yöntem ile hastamızın sol gözünden SMILE lazer yardımıyla çıkarılan lentikül dokusu kullanılarak, sağ gözünde bulunan hipermetropik görme kusuru da düzelttik” dedi.

40 YAŞINDAN SONRA GÖZ NUMARASI BÜYÜYOR

Uzmanlar, yaşa bağlı olarak yakını görme yeteneğinin kaybolduğuna dikkat çekiyor. 40 yaşından sonra göz numarası her 10 yılda bir, artı 1 numara büyüyor. 40'larına gelmiş, gözlük kullanmamış kişilerin loş ışıkta yakını görmeye zorlanması veya kitabı uzaklaştırması en tipik belirtiler arasında gösteriliyor. Göz hastalıklarını tetikleyen diyabet, tansiyon gibi hastalıklara sahip kişilerin periyodik kontrollerini aksatmaması öneriliyor.

Kalıtsal göz kusurları için yapılacak bir şey bulunmuyor; ancak göz sağlığı için dikkat edilmesi gerekenler listesinin başında küçük öneriler dikkat çekiyor. Vitamin yönünden zengin beslenme, düzenli uyku, okuma mesafesinin 30-40 cm, TV seyretme uzaklığının 3-4 metreden az olmaması, yaz-kış ortamın nemlendirilmesi ve güneş gözlüğü kullanılması gibi koruyucu tedbirler yeterli.

**“Kesi yok,
kırışıklık
yok”**

SMILE lazerin miyopi ve astigmatizma tedavisinde daha güvenli bir yaklaşım olduğunu belirten Dünyagöz Etiler Hastanesi Uzmanı Operatör Dr. Efehan Çoşkunseven, şu bilgileri verdi: “LASIK ve LASEK lazer sisteminden sonra kullanılmaya başlanan SMILE lazer yönteminin en büyük avantajı, korneada büyük bir kesi yapılmaması. Klasik lazer yönteminde gözün kornea tabakasından kapak (flep) kaldırılarak lazer ışını kaldırılan kapağın altına uygulanıyor. Özel bir lazerle uygulanan bu yöntemde göz bozukluğu korneadan kapak kaldırılmadan düzeltiliyor. Kornea kalınlığı ince olan hastalarda diğer tekniklerine göre kornea mekaniğini daha iyi korunuyor. Miyopide -10 numaraya, astigmatizmada da -5.0 numaraya kadar tedavi şansı veren teknik, kapak oluşturulmadığı için kırışıklık oluşturmuyor.”

Minenin atası

Savatlı gümüş işlemeciliği

Savat, gümüş işlemeciliğinde kullanılan eski bir teknik. Gümüş sülfürden, siyah bir minenin, gümüş bir levhanın çeşitli bölümlerine kakılmasıyla gerçekleştirilen bu süsleme tekniği, çizgilerin tüm zarafetini ortaya çıkarıyor.

Beyaz renkte ve parlak olan gümüş, kolayca biçimlendirilebilen bir metal. Ayarı binlik sistemde ifade ediliyor. Oksitlenmeye karşı dirençli olan gümüş, bu özellikleri nedeniyle eski çağlardan bu yana sikke, süs ve mücevher gibi değerli eşyaların yapımında kullanılmış. Gümüş işlemeciliğinde bir süsleme sanatı olan savatın da kökeni Urartulara kadar gidiyor.

Yerel dildeki adı "sevad" olan ve Orta Asya ve Anadolu Türk sanatıyla, İslam maden sanatında yaygın olan savat, bir ölçü gümüş (ideal olan 950 ayardır), dört ölçü bakır, dört ölçü kurşun ve bir miktar da kükürtün, 750 derecelik ısıda karıştırılmasıyla elde ediliyor. Ancak her savat ustasının

kendine has bir ölçüsü olduğu söyleniyor. Soğumaya bırakılan savat, kütle toz haline gelinceye kadar önce örs üzerinde, daha sonra havanda dövülüyor. Elde edilen savat, gümüş eşya üzerinde daha önce açılmış olan kılcal kanallara iki yolla sürülüyor. Ya yemeğe tuz eker gibi serpiliyor ya da boraks ile sulandırılarak, çamur haline getiriliyor ve boşluklara sıvanarak dolduruluyor. Sonraki aşamada yapılan iş mangal ateşine tutuluyor. Isının etkisiyle tekrar eriyen savat, boşluklara iyice nüfus ediyor. Bu aşamadan sonra soğuması için bekletiliyor ve cilalanarak kullanıma hazır hale geliyor.

Muskalıklar, gerdanlıklar, saç tokaları, saç bağları, tepelikler, bilezikler, yüzükler ve kemerler, savatla yapılan kimi süs eşyalarından bazıları. Uzun emekler isteyen bu gümüş işlemesi,

gün geçtikçe daha çok yaygınlaşıyor. Kadının güzelliğini ve zarafetini, erkeğin şıklığını ve gücünü gösteren savatlı gümüş takılar, eğitim atölyelerinde de varlığını sürdürüyor.

VAN BÖLGESİYLE ÖZDEŞLEŞMİŞ

Romalılardan günümüze daha çok Van bölgesi ile özdeşleşen bu gümüş işlemeciliği, unutulmaya yüz tutan el sanatlarının önemli bir parçasını oluşturuyor. O dönemde muskalıklar, hamayiller, gerdanlıklar, saç tokaları, saç bağları, tepelikler, bilezikler, yüzükler ve kemerler vazgeçilmez takılar arasında yer alıyor. Yine o dönemlerde bütün saraylarda, hanlarda ve zengin kesimin evlerinde bulunan savatlı gümüş süs eşyaları ile erkeklerin kullandıkları tütün tabakaları ve enfiyelikler Van'da üretiliyor. Bu nedenle bölgede takılar genellikle gümüş.

Kadınların kadife entarilerinin üstüne taktıkları boyunlarındaki altın heblerin yanı sıra, savatlı gümüş işlemeli kemerler evladiyelik diye tabir edebileceğimiz kıymetli takılar arasında bulunuyor. Kemerler, maddi durumu iyi olan ailelerde hemen hemen her geline takılan takıların başında geliyor. Van'da kadınların kullandığı gerdanlıkların, kalınlı inçeli bileziklerin, yüzük, küpe ve saç bağlarının hepsi gümüşten.

EĞİTİM ATÖLYELERİNDE HAYAT BULDU

Erkeklerin yeleklerinin üzerine taktıkları köstekleri, tütün tabakaları ve ağızlıkları ile taktıkları yüzükleri de gümüşten yapıyor. Günlük kullanılan tabakalar büyükçe ve kalın; özel günlerde kullanılan tabakalar ise, ince biraz daha küçük üzeri daha fazla işlemeyen oluyor. Bugün ise kadının güzelliğini ve zarafetini, erkeğin şıklığını ve gücünü gösteren savatlı gümüş takılar, eğitim atölyelerinde varlığını sürdürüyor.

Mangalda lezzetin Ankara imzası

Emek'te hizmet veren Çukurağa Sofrası, kebapta akla ilk gelen adreslerden biri. Geleneksel mangal lezzetine yeni tatlar ekleyen İrfan Tanrıverdi, Menekşe kebabı ve dut çayı ile markasına imzasını atıyor.

Arapça "pişmiş kızarmış" anlamına gelen kebabı sevmeyen yok. Kömürde ya da odunda ağır ağır pişen kebabın tadı da bir başka zaten. Bu sayımızda günde 1000 kişiye hizmet veren Çukurağa Sofrası'na misafir olduk. Müşterisinin yediği tatlıdan para almayan ustadan, kebabı kebab yapan sırları İrfan Tanrıverdi'den dinledik.

Sizi kısaca tanıyabilir miyiz?

1986'ten bu yana Ankara'dayım. Bu işe 11 yaşında, esnaf lokantasında bulaşıkçılık yaparak girdim. Üç yaşında babamı kaybedince ailenin tek erkeği olarak üç kız kardeşime ve anneme baktım. Garsonluk yaptım. Mutfağa girdim. Hedefimde usta olmak vardı.

Çukurağa adı nereden geliyor?

Aslında Adana'nın ilçesi olan Çukurova'dan esinlendik. Kebab denince akla gelen illerimizden biri Adana. Bu işteki iddiamızı da yansıtın diye sonuna ağa ekledik.

İyi bir kebabın sırrı nedir?

İyi bir kebab, bir kere kuzu etinden olur, zırhla çekilir. Ete sinir olmaz. Donmuş kuyruk yağı değil, taze yağ konur etc. Kebab, kömür ateşinde pişer. Baharatların karışımı da önemli. Biz kök biber

kullanırız. Kebabın yanında mutlaka pilavı olur. Domates, biber közlenir.

Müşterileriniz kimler?

Üniversite öğrencileri de burada yiyor. Bakanlara da buradan gidiyor. Mesala, Kılıçdaroğlu yaprak kebabı, küşleme sever. Deniz Baykal, genellikle karışık kebab ister. Yabancı misafirlerimiz de oluyor. Hatta benimle aynı işi yapanlar da buraya gelip kebabların tadına bakıyor. Benim için çok önemli bir şey bu. Hem işime daha çok motive oluyorum hem yeni lezzetler katmak, yeni tatlar üretmek için daha çok çalışıyorum.

En çok tercih edilen kebab hangisi?

Ustalık ve malzeme bir kebabın tadını değiştiriyor. Müşterilerimiz, karışık kebabı tercih ediyor. Küşlemenin müşterisi ayrı, Menekşe kebabının müşterisi ayrı. Menekşe kebabı, tavuk etinden yapılıyor. Sırrı da bizde saklı

Tatlı menüsünün gözdesi ne?

İrmik helvası. Helvayı bizzat ben yapıyorum. Dört saat kavranan helvaya şeker, bal, süt karışımı ekliyorum. Tatlıda kullanılan tereyağ, Trabzon'dan ve Sivas'tan geliyor. Yarım saat dinlendirildikten sonra

FUAR ADI	ORGANİZATÖR	KONU	YER	TARİH
Modex 2016	A ve A Fuarçılık	Mobilya Dekorasyon ve Ev Tekstili	Ankara	6-10 Nisan
Bursa İnşaat 2016	Tüyp Bursa Fuarçılık	Yapı ve İnşaat Malzemeleri, Tesisat, Isıtma, Soğutma	Bursa	6-10 Nisan
ANKAFF 2016 4. Ankara Mobilya Fuarı	GL Events Fuarçılık	Ankara Mobilya, Dekorasyon ve Tasarım Fuarı	Ankara	6-10 Nisan
Kirtasiye Fuarı 2016	İstanbul Fuarçılık	Kirtasiye ve Ofis Malzemeleri	İstanbul	6-10 Nisan
İzfaş Boat Show İzmir	İZFAŞ İzmir Fuarçılık	Tekne, Yat ve Denizcilik	İzmir	6-7 Nisan
İRES Bursa Gayrimenkul Fuarı	Tüyp Bursa Fuarçılık	Konut, İşyeri, Arsa, Yatırım	Bursa	6-9 Nisan
Akare Yurtdışı Eğitim Fuarları	Akare Fuarçılık	Yurtdışı Eğitim Alternatifleri ve İmkanları	İzmir	7-6 Nisan
9.Uluslararası Solarex İstanbul	Voli Fuar	Güneş Termal ve PV Teknolojileri	İstanbul	7-10 Nisan
Automechanika İstanbul	1.Hannover Fairs Turkey Fuarçılık	Uluslararası Otomotiv Üretim, Dağıtım ve Tamir Fuarı	İstanbul	7-10 Nisan
INELEX	Efor Ege Fuarçılık	Asansör ve Asansör Teknolojileri	İzmir	7-10 Nisan
Gönen 6.Tarım ve Hayvancılık Fuarı	Renkli Fuarçılık	Tarım Hayvancılık, Sulama ve Teknolojileri	Balıkesir	7-10 Nisan
Adana Autoshow 2016	Tüyp Adana Fuarçılık	Otomobil, Ticari Araç,	Adana	12-17 Nisan
Yurtdışı Yatılı Liseler ve Yaz Okulları Fuarı	İSF Fuarçılık	Yurtdışı Eğitim, Eğitim Materyalleri	İstanbul	13-13 Nisan
Personal Turkey	Hannover Fairs Turkey Fuarçılık	İnsan Kaynakları Yönetimi	İstanbul	13-14 Nisan
ANUFOOD EURASIA	Reed Tüyp Fuarçılık	Gıda ve İçecek Ürünleri, Soğutma Teknolojileri	İstanbul	14-16 Nisan
BUSWORLD TURKEY 2016	HKF Fuarçılık	Otobüs Endüstrisi ve Yan Sanayi Uluslararası Fuarı	İstanbul	14-17 Nisan
IBATECH	Messe Stuttgart Ares Fuarçılık	Ekmek, Pasta Makineleri, Dondurma, Çikolata Teknolojileri	İstanbul	14-17 Nisan
IDEX 2016 İstanbul	Pozitif Fuarçılık	Ağız ve Diş Sağlığı Konusundaki Teknoloji ve Yenilikler	İstanbul	14-17 Nisan
BOAT İSTANBUL	Tüyp Tüm Fuarçılık	Su Sporları, Denizcilik Aksesuarları	İstanbul	14-17 Nisan
Avrasya Bisiklet Fuarı	Tüyp Tüm Fuarçılık	Bisiklet ve Aksesuarları	İstanbul	14-17 Nisan
Spor ve Aktif Yaşam Fuarı	Tüyp Tüm Fuarçılık	Spor Ekipmanları	İstanbul	14-17 Nisan
21.İzmir Kitap Fuarı	Tüyp Tüm Fuarçılık	Kitap ve Süreli Yayınlar	İzmir	16-24 Nisan
23. Mesir Sanayi ve Ticaret Fuarı	SNS Fuarçılık	Genel Sanayi ve Ticaret Ürünleri	Manisa	19-24 Nisan
ICSG İSTANBUL 2016	HHB Fuar	Akıllı Şebekeler, Akıllı Şehirler, Enerji IT, Akıllı Sayaçlar	İstanbul	20-21 Nisan
Avrasya Asansör Fuarı	İstanbul Fuarçılık	Asansör, Yürüyen Merdiven Teknolojileri	İstanbul	20-23 Nisan
Agritech 2016	Marmaris Fuarçılık	Fethiye Tarım, Hayvancılık, Seraçılık	Muğla	20-23 Nisan
K.MOB 2016 Kayseri 6.Mobilya Fuarı	Tüyp Tüm Fuarçılık	Mobilya, Dekorasyon ve Aksesuarlar	Kayseri	20-24 Nisan
KÜTAF'16	Frig Fuarçılık	Tarım, Hayvancılık, Seraçılık ve Süt Endüstrisi	Kütahya	20-24 Nisan
Çukurova Tarım Fuarı 2016	Elka Fuarçılık	2.Tarım Hayvancılık, Süt Endüstrisi	Adana	20-24 Nisan
Beauty Eurasia 2016	2.Platform Uluslararası Fuarçılık	Kozmetik, Güzellik, Parfüm, Estetik	İstanbul	21-23 Nisan
MAINTENANCE İstanbul	Akdeniz Reklamcılık ve Tanıtım Hizmetleri	Endüstriyel Bakım Teknolojileri	İstanbul	21-23 Nisan
Biotech Eurasia	Akdeniz Reklamcılık ve Tanıtım Hizmetleri	Biyoproses, Biyoanalitik, Biyoenformasyon	İstanbul	21-23 Nisan
Ankara Turizm Fuarı	Atis Fuarçılık	Turizm	Ankara	21-24 Nisan
1. Banyo, Mutfak ve Aksesuarları Fuarı	İnfo Uluslararası Fuar	Banyo, Mutfak, Seramik, Tesisat, İnşaat Malzemeleri	Ankara	21-24 Nisan
GSM Expo Fuarı	İstanbul Fuarçılık	Telekomünikasyon, Teknolojik Cihaz	İstanbul	21-24 Nisan
Yozgat 7.Tarım, Gıda ve Hayvancılık Fuarı	Kobi Fuarçılık Tanıtım ve Organizasyon	Tarım, Gıda ve Hayvancılık,	Yozgat	21-24 Nisan
MEXFOOD'16 Mezopotamya	Zümrüt Fuarçılık	Gıda ve İçecek Teknolojileri	Mardin	21-24 Nisan
10.Gayrimenkul Fuarı ve Arap-Türk Zirvesi	JNR Fuarçılık	Gayrimenkul	İstanbul	22-24 Nisan
CNR İMOB Mersin Mobilya Fuarı	İstanbul Fuarçılık	Hali, Mobilya, Ev Tekstili, Dayanıklı Tüketim Malları	Mersin	22 Nisan-1 Mayıs
Smart City Fuarı İstanbul	Edufairs Fuarçılık	Akıllı Şehirler, Teknoloji, Sürdürülebilir Enerji, Şehir Taşımaları, Su ve Atık Yönetimi	İstanbul	25-27 Nisan
İCCI- 22.Uluslararası Enerji ve Çevre Fuarı ve Konferansı	Sektörel Fuarçılık	Enerji ve Çevre	İstanbul	27-29 Nisan
Konfeksiyon Makinesi 2016	Tüyp Tüm Fuarçılık	Konfeksiyon, Nakış, Serim, Kesim, Baskı Makineleri	İstanbul	27-30 Nisan
Ekoloji İzmir	İZFAŞ İzmir Fuarçılık	Organik Ürünler	İzmir	27-30 Nisan
Olivtech	İZFAŞ İzmir Fuarçılık	Zeytin, Zeytinyağı ve Teknolojileri	İzmir	27-30 Nisan
FABRIC İstanbul	Tüyp Tüm Fuarçılık	Hazır Giyim İçin Kumaşlar	İstanbul	27-30 Nisan
REW İstanbul 2016	İFO İstanbul Fuar Hizmetleri	Geri Dönüşüm, Çevre Teknolojileri ve Atık Yönetimi	İstanbul	28-30 Nisan
İSG Avrasya 2016	İFO İstanbul Fuar Hizmetleri	İş Sağlığı ve Güvenliği	İstanbul	28-30 Nisan
KONMAK 2016 Konya	Tüyp Konya Fuarçılık	Metal İşleme, Kaynak, Delme, Kesme Teknolojileri	Konya	28 Nisan-1 Mayıs
2.Teke Yöresi Hayvancılık Fuarı	Platform Fuarçılık	Canlı Hayvan, Hayvancılık, Tarım ve Süt Teknolojileri	Burdur	28 Nisan-1 Mayıs
KONELEX 2016	Tüyp Konya Fuarçılık	Elektrik, Elektronik, Elektromekanik, Enerji Üretimi, Otomasyon	Konya	28 Nisan-1 Mayıs
İSKON 2016	Tüyp Konya Fuarçılık	İstifleme, Depolama, Taşıma ve Lojistik	Konya	28 Nisan-1 Mayıs
Konya 2.Sac İşleme Teknolojileri Fuarı	Tüyp Konya Fuarçılık	Sac, Boru, Profil, İşleme Teknolojileri ve Yan Sanayileri	Konya	28 Nisan-1 Mayıs
FI İstanbul 2016	UBM İstanbul Fuarçılık	Gıda, Gıda İşleme, İçecek, Teknoloji ve Endüstrileri	İstanbul	4-6 Mayıs
ISK-SODEX 2016	Hannover Messe Sodeks Fuarçılık	Isıtma, Soğutma, Havalandırma, Yalıtım, Pompa, Vana, Havuz	İstanbul	4-7 Mayıs
Poolexpo 2016	Hannover Messe Sodeks Fuarçılık	Havuz, Havuz Aksesuarları, Sauna, SPA	İstanbul	4-7 Mayıs
Plastech	İZFAŞ İzmir Fuarçılık	Plastik, Ambalaj ve Teknolojileri	İzmir	4-7 Mayıs
3. Uluslararası Gaziantep Mobilya Fuarı	Erexpo Fuarçılık	Mobilya, Dekorasyon, Orman Ürünleri	Gaziantep	4-8 Mayıs
3D Print Expo Turkey	Demos Fuarçılık	3 Boyutlu Baskı Teknolojileri ve Ekipmanları	İstanbul	5-7 Mayıs
Kalıp Fuarı Türkiye	Demos Fuarçılık	Kalıp Teknolojileri ve Yan Sanayi	İstanbul	5-7 Mayıs
Isıl İşlem Fuarı	Demos Fuarçılık	Isıl İşlem, Isıl İşlem Teknolojileri ve Ekipmanları	İstanbul	5-7 Mayıs
DGM Expo, Digital Pazarlama Fuarı	Demos Fuarçılık	Reklamcılık ve Pazarlama Teknolojileri	İstanbul	5-7 Mayıs
Isparta Santek Yapı Dekorasyon ve Mobilya Fuarı (20.)	Detay Fuarçılık	Yapı, Dekorasyon ve Mobilya Ürünleri	Isparta	5-8 Mayıs
2.MARBUILDS'16 Mezopotamya	Zümrüt Fuarçılık	İnşaat, Yapı Elemanları, İş Makineleri	Mardin	5-8 Mayıs
Yat Şov Avrasya	Via Fuarçılık	Denizcilik Sektöründeki Teknelerin Tanıtımı ve Satışı	İstanbul	5-10 Mayıs

FUAR ADI	ORGANİZATÖR	KONU	YER	TARİH
CPMA Convention and Trade Show	CPMA (Canadian Produce Marketing Association)	Gıda	Kanada	12-14 Nisan
EMPACK	easyFairs SA/NV	Ambalaj, paketleme	Hollanda	12-14 Nisan
EUROLUCE	Federlegno Arredo Eventi Spa	Aydınlatma	İtalya	12-17 Nisan
PLASTSHOW	Aranda Eventos e Congressos Ltda	Plastik	Brezilya	12-15 Nisan
SIAL CANADA	Expo Canada France	Gıda ve İçecek	Kanada	13-15 Nisan
HKTDC Hong Kong Electronics Fair (Spring Edition)	HKTDC	Elektronik	Çin	13-16 Nisan
Restaurants and Hotels of Siberia (Horex Siberia)	ITE Group PLC /ITE Siberia / ITE Eurasian Exhibitions FZ-LLC	Otel Ekipmanları	Rusya	13-15 Nisan
CHRVİ	Heights for Exhibitions & Conferences,	Havalandırma ve izolasyon	Katar	13-17 Nisan
Iran Plast	NPC - National Petrochemical Company/Messe Düsseldorf GmbH	Plastik ve Kauçuk	İran	13-17 Nisan
Truck World 2016	Newcom Business Media Inc.	Ağır yük taşıtları; aksam ve parçaları	Kanada	14 Nisan
Homebuilding & Renovating Show	Centaur Media Plc	İnşaat	İngiltere	14-17 Nisan
UNIVERSE OF BEAUTY AND HEALTH	International exhibition centre, ltd.	Kozmetik	Ukrayna	14-17 Nisan
AEROSPACE & DEFENCE SUPPLIER SUMMIT	BCI AEROSPACE	Havacılık	ABD	14-15 Nisan
COSMOFARMA	Cosmofarma Srl	Kozmetik	İtalya	15-17 Nisan
MUBA	MCH Messe Schweiz (Basel) AG	Mobilya, Bahçe Dekorasyon	İsviçre	15-24 Nisan
International Vision Expo East	Reed Exhibitions	Optik ürünleri	ABD	15-17 Nisan
CMEF-China Int. Mediacal Equipment Fair	Reed Sinopharm Exhibitions	Medikal	Çin	17-20 Nisan
DSA - Defence Services Asia	DSA Exhibition And Conference Sdn Bhd	Savunma	Malezya	18-21 Nisan
CRANEXPO	EXPODESIGN	Elleçleme	Rusya	19-21 Nisan
Trans Russia	ITE Group PLC / ITE Eurasian Exhibitions FZ-LLC / ITE Moscow	Taşımacılık	Rusya	19-22 Nisan
Interfood Ural	ITE GROUP PLC / ITE Eurasian Exhibitions FZ-LLC / ITE Ural	Gıda Ürünleri ve Teknolojileri	Rusya	19-21 Nisan
SPIE Defense + Commercial Sensing Expo	SPIE, The international society for optics and photonics	Teknoloji	ABD	19-21 Nisan
POWTECH	NÜRNBERG MESSE GmbH	Atık madde	Almanya	19-21 Nisan
Scandinavian Electronics Events (S.E.E) 2016	Swedish Electronics Trade Association, Stockholmssälan, Kistamassan	Elektronik	İsveç	19-21 Nisan
Sign & Digital UK	Faversham House Ltd.	Dijital Baskı Teknolojileri	İngiltere	19-21 Nisan
Conhit	bvltg Bundesverband Gesundheits-IT ve Messe Berlin GmbH	Tıbbi ürünler	Almanya	19-21 Nisan
ELCOM UKRAINE	"fairtrade GmbH & Co. KG Euroindex Ltd."	Enerji	Ukrayna	19-21 Nisan
BIAM -23rd International Machine Tools and Tools Fair	Zagreb Fair	Makine ve el aletleri	Hırvatistan	19-22 Nisan
WELDING - 26TH International Welding Fair	Zagreb Fair	Metal işleme, kaynak	Hırvatistan	19-23 Nisan
SEEBBE	BEogradski SAJAM (BELGRADE FAIR)	İnşaat	Sırbistan	19-23 Nisan
INTER FOOD KRASNODAR	ITE GROUP PLC, ITE MOSCOW, ITE EURASIAN EXHIBITIONS FZ-LLC, KRASNODAR EXPO LLC.	Gıda	Rusya	20-22 Nisan
HOREX-HORECA	KRASNODAR EXPO LLC.	Otel ekipmanları	Rusya	20-22 Nisan
HKTDC Hong Kong International Home Textiles and Furnishings Fair	HKTDC	Ev Tekstili	Çin	20-23 Nisan
AERO	INDUSTRIE UND HANDELSKAMMER COTTBUS	Havacılık	Almanya	20-22 Nisan
CPhi Japan	UBM	İlaç	Japonya	20-23 Nisan
ENERGIE ENVIRONNEMENT EXPO	EXPO-SERVICES	Enerji ve Çevre	Tunus	20-22 Nisan
INPALMA	Hutan Gaya Indonesia, PT	Palm Yağı Sanayi	Endonezya	20-22 Nisan
IGATEX PAKISTAN	CEMS, FAKT EXHIBITIONS	Tekstil Makineleri	Pakistan	20-23 Nisan
Ghana Summit - Oil, Gas & Power	CWC group	Enerji	Gana	20-21 Nisan
Cosmobeaute Vietnam	ITE Group PLC /ECMI ITE ASIA SDN BHD /ITE Eurasian Exhibitions FZ-LLC	Kozmetik	Vietnam	21-23 Nisan
FRESKON	HELEXPO S.A.	Meyve ve Sebze	Yunanistan	21-23 Nisan
Korea Landscape Expo	LEADEXPO	"Bahçe, Çiçek, Bitki	G.Kore	21-24 Nisan
China International Filtration and Separation Exhibition	Shanghai CG Exhibition Service Co., Ltd	Filtreleme	Çin	21-23 Nisan
Country Living	Primexpo, ITE Group	Ev Dekorasyonu	Rusya	22-24 Nisan
Dental Technology Showcase	CloserStill Media Healthcare Ltd.	Dişçilik	İngiltere	22-23 Nisan
The Dentistry Show	CloserStill Media Healthcare Ltd.	Dişçilik	İngiltere	22-23 Nisan
Saudi Building & Interiors Exhibition (SBIE)	ACE (Al Harithy Comp. For Exhibition LTD)	Yapı ve İç Mimari	S. Arabistan	22-25 Nisan
Project Iran	Nojan Rad	Yapı ve İnşaat	İran	24-27 Nisan
EXPOMIN	Fisa S.A.	Madencilik	Şili	25-29 Nisan
AGRISHOW	Reed Exhibitions Alcantara Machado Ltda	Tarım makineleri ve teknolojisi	Brezilya	25-29 Nisan
Energy	HANNOVER MESSE	Yenilenebilir ve konvansiyonel enerji	Almanya	25-29 Nisan
Chinaplas	ADSALE	Plastik	Çin	25-28 Nisan
NAVITECH EXPO	EXPOCENTER	Yön Bulma-Takip Sistemleri	Rusya	26-29 Nisan
GULF BID	Hilal Conferences & Exhibitions	Yapı ve İnşaat Malzemeleri	Bahreyn	26-28 Nisan
SMT HYBRID PACKAGING	NÜRNBERG MESSE GmbH	Paketleme	Almanya	26-28 Nisan
INTEGRATION LIFE SOCIETY	MESSE DUSSELDORF GMBH	Tıbbi Ürünler	Rusya	27-29 Nisan
HKTDC International Printing & Packaging Fair	HKTDC / CIEC Exhibition Company Limited	Baskı ve Ambalaj	Çin	27-30 Nisan
ESTRO	ESTRO	Tıbbi Ürün ve Cihazlar	İtalya	29 Nisan-2 Mayıs
Windoorex	AGEX (Arabian German Exhibitions company Ltd)	Pencere	S. Arabistan	1-4 Mayıs
VİV RUSYA	VNU EXHIBITIONS	Tarım ve Hayvancılık	Rusya	1-2 Mayıs
CARBON EXPO - Global Carbon Market Fair & Conference	Kölnmesse GmbH	Çevre Koruma ve Malzemeleri	Almanya	1-2 Mayıs
CIM Conference	Canadian Institute of Mining, Metallurgy and Petroleum	Madencilik	Kanada	1-4 Mayıs

07
MAYIS
19.00

Campus
Kültür Merkezi
Ankara

Ceyhun Yılmaz, Ankara Uluslararası Komedi Festivali'nde

Türkiye'nin ilk komedi festivali Ankara Uluslararası Komedi Festivali'nin ikincisinde yerli ve yabancı ünlü güldürü sanatçıları çeşitli mekanlarda Ankara seyircisi ile buluşuyor. Ceyhun Yılmaz, festival kapsamında 7 Mayıs'ta Campus Kültür Merkezi'nde sevenleriyle bir araya gelecek. Ankara'nın "Kültür Başkenti" sıfatını pekiştirmek, mizahı her yaştan geniş bir izleyici kitlesiyle buluşturmak, Türk izleyicisine uluslararası ölçekteki çağdaş güldürü sanatçılarını tanıtmak ve Türk sanatçıların da uluslararası platformda kendini tanıtmaya imkanı bulmasına yardımcı olmak amacıyla yola çıkan festival, uluslararası saygın festivaller arasına girmeye aday.

15
MAYIS
19.00

ODTÜ MD
Vişnelik,
Ankara

IMANY, Ankara'ya ilk kez geliyor

Son şarkısı "Don't be so shy" ile müzik listelerini alt üst eden Fransız sanatçı Imany, Ankara'daki ilk performansında sevilen şarkılarını tüm müzikseverler için seslendirecek. Sahne adı Imany olan Komor Adaları asıllı Nadia Mladjao, 2011 yılında piyasaya çıkan ilk albümü "The Shape of a Broken Heart" ile kısa sürede çok satan albümlere verilen "Disques d'Or'un (Altın Plak Ödülü) sahibi oldu. Sanatçı adını en çok "You Will Never Know" adlı şarkısıyla duyurdu.

16
MAYIS
21.00

Congresium
Ankara

Joshua Bell'in kemanı, başkenti saracak

Dünyanın en iyi keman virtüözlerinden biri kabul edilen Joshua Bell, 73 Organizasyon ve Piu Entertainment iş birliği ile 16 Mayıs'ta Congresium Ankara'da sahne alıyor. Washington Post gazetesince yapılan sosyal bir deney için soğuk bir ocak sabahı, metro istasyonunda 45 dakika keman çalmayı kabul eden Joshua Bell, kemanını bu sefer Ankaralı izleyicisi ile buluşturacak. Dünyaya kemanı ile müziğin en güzel seslerinden birini armağan eden Bell, başkentin de önemli misafirlerinden biri olacak.

Mümin Sekman Başarı bilimi

Dünyada her gün 2500 yeni bilimsel araştırma yayımlanıyor! Çoğumuzun yüzde 1'inden bile haberi olmuyor. Haydi bir hayal kuralım: Milyonlarca araştırma içinden, kendini geliştirmeyele ilgili olanları seçip, bir kitapta toplansak nasıl olurdu? İşte bu kitap, bu vizyonun ürünü! Başarı bilimi, mutluluk bilimi, irade bilimi, motivasyon bilimi, karar alma bilimi, beyin bilimi gibi birçok konuda çözüm odaklı, yeni ve yararlı araştırmaları bir araya getirdik. Alanında çığır açan deneyleri özenle seçtik, kapsamlı bir şekilde analiz ettik, akıcı ve anlaşılır bir dille özetledik. (...)Zaferini zeka ve zarafetle kazanmak isteyenler için, bilimsel başarı araçları bu kitapta!

Ressam Binzet'in 'Hep Aynı' Sergisi açıldı

"Kimi 'şeyler' araya giren onca zamana karşın hep aynı kalır" diyen Ressam A. Celal Binzet'in 'Hep Aynı' adlı resim sergisi, Ankaralı sanatseverlerle buluşuyor. Özel Bayındır Kavaklıdere Hastanesi ve Fırça Sanat Galerisi iş birliğiyle düzenlenen sergi, 22 Mayıs 2016 tarihine kadar Ankaralı sanatseverlerin beğenisine sunulacak. Binzet'in resimleri başta Devlet Resim ve Heykel Müzesi olmak üzere, Kültür Bakanlığı, Merkez Bankası çok sayıda kamu kurumu ile özel koleksiyonlarda bulunuyor. Yurt dışında yapıtlarının bulunduğu ülkeler arasında İngiltere, Meksika, Fransa, Monaco, Türkmenistan ve İsveç sayılabilir. Sanatçının uzun yıllardan beri sanatın düşünsel yanına bağlı olarak, sanatsal sorunlara ilişkin yazıları değişik dergi ve gazetelerde yayımlanıyor.

22
MAYIS

Fırça Sanat
Galerisi

Koray Avcı'dan açık hava konseri

2015'te yayımladığı "Aşk İle" isimli ilk solo albümünde usta sanatçıların eserlerinin yanı sıra, kendi bestelerine ve şiirlerine de yer veren Koray Avcı, Ankara ODTÜ Vişnelik sahnesinde 28 Mayıs Cumartesi akşamı müzikseverlerle buluşacak. Uzun yıllardır sokakta ve performans mekanlarında konserler veren Koray Avcı, sahne performanslarında güçlü ve samimi yorumuyla sosyal medya platformlarında da ilgi odağı oldu ve geniş bir dinleyici kitlesine ulaştı.

28
MAYIS
19.00

ODTÜ MD
Vişnelik
Ankara

Postmodern Jukebox, 4 Haziran'da Ankara'da

Amerikalı yetenekli sanatçı Scott Bradlee'nin internet üzerinden başlattığı projesi Postmodern Jukebox, pop şarkılarını 1930-1950'ler arasındaki müzik türlerine uyarlayarak cover'layan ve izlenme rekorları kıran videolara sahip bir internet fenomeni. 2013'te başladığı günden bugüne kadar konuk sanatçılar ile her hafta farklı bir şarkı cover'layan ve Youtube'da 400 milyondan fazla dinlenme sayısına ulaşan Postmodern Jukebox, Avrupa Turnesi kapsamında 4 Haziran'da ilk kez Ankaralı müzikseverlerle buluşacak.

04
HAZİRAN
19.00

ODTÜ MD
Vişnelik,
Ankara

Peter F. Drucker Büyük Değişimler Çağında Yönetim

The Economist tarafından yönetim teorisinin en büyük düşünürü olarak tanımlanan Drucker'ı hala okumamış olanlar varsa, ki buna pek ihtimal veremiyoruz, o zaman bir kitabı olan bu yayını öneriyoruz. Teorisi ve pratiği açısından tüm zamanların en etkili zihni olarak gösterilen Drucker, yarım yüzyılı aşkın bir süredir "dünyanın en genç akli" olarak kabul ediliyor. Yalnız işletmelerin değil, hükümetlerin ve sivil toplum kuruluşlarının üzerinde derinlemesine etkileri olan bu yönetim dehasının klasik eseri sizi bekliyor.

**Ankara Chamber of Industry
Chairman
Nurettin Özdebir**

NUCLEAR ENERGY AND NUCLEAR INDUSTRY IN TURKEY

Nuclear energy is a sensitive subject for the Turkish people which has led to lengthy discussions in Turkey. A part of this sensitivity focuses on environmental matters. However, it is usually disregarded that all new technologies might have negative effects on the environment. Let us give a simple example to shed light on our subject: The effect of computer technology on the environment is generally underestimated. However, the waste originating from old computers, and the fact that servers connected over the internet consume 11 percent of the global energy supply demonstrate that computers and internet too will have adverse effects on the environment. On the other hand, nuclear energy has many advantages: it is cheap for our country; it increases the supply and resource variety in energy; it is a base energy; it will contribute to the advanced technology competence of our country; and it will contribute to the development of materials science.

Today there are 441 operational nuclear power plants in 31 countries. 66 new nuclear power plant constructions are underway in 16 countries, and 158 more are at project stage in 27 countries. Discussions about this matter has prevented the authorities from taking necessary steps and delayed the introduction of nuclear energy and technology in Turkey. In fact, the industrial sector in our country is capable of producing many parts used in nuclear plants. There is nothing stopping them from producing parts with qualities required by the nuclear plants in a short period of time. However, a correct strategy must be adopted to achieve this. We believe that the correct strategy here is "clustering". Clustering in nuclear industry is necessary for creating a domestic nuclear supply chain and for establishing a domestic nuclear industry.

With the globalization strategy, it is possible to increase productivity by using the existing industrial infrastruc-

ture effectively for nuclear industry and by focusing on clustering instead of individual efforts, and to increase competitiveness in manufacturing. Technological advantages can be achieved by increasing production and design capabilities through achieving clustering in nuclear industry, by using R&D infrastructures effectively, by turning R&D activities into products, and by sharing infrastructure.

To this end, our Chamber, Istanbul and Kocaeli Chambers of Industry, Istanbul Technical University, Istanbul Gedik University and TUBITAK Marmara Research Center and 15 private companies collaborated to prepare the Nuclear Industry Cluster (NÜKSAK), which was accepted by the Ministry of Science, Industry and Technology. The objective of the project is to develop the NÜKSAK members' capabilities to design, manufacture, install and test equipment which can be used in nuclear and other electrical power plants. These endeavors will pave the way for the establishment of a domestic nuclear industry which works according to principles of innovation and productivity, which is effective in domestic market but which also has an export capacity. Some of the objectives of the project are: to develop resource and material technologies especially for the nuclear industry; to bring design capabilities to companies for nuclear industry, to develop production capabilities through technology transfer, to enable companies to perform production in line with nuclear industry standards.

WHAT BENEFITS WILL INDUSTRY 4.0 OFFER TO TURKEY?

Modern technology is rapidly changing the shape of communication and production. Today, products and machines are communicating. Dubbed the "New industrial revolution", industry 4.0 is redesigning the world. Every-

thing is changing, from social arenas to global commerce. Where exactly is Turkey in relation to this revolution?

Industry 4.0, which changes daily life from head to toe, means creating new production processes in terms of time and space by benefiting from automation systems

and robots, and being able to produce all kinds of raw materials, intermediate and final products at any point in the world by making use of 3D printers. Information technologies, the internet of things, digital production processes, and the introduction of many innovations originating from these developments lead to revolutionary transformations in all sectors. In this competition and process, it became mandatory that many countries, including Turkey, design their secondary and higher education systems according to new professions like mechatronics, robotics, IT and auto-bionics, etc.

"WE MUST BE A PLAYER IN THE FIELD, NOT THE AUDIENCE IN THE TRIBUNE"

Minister of Science, Industry and Technology Fikri İşık announced that they made important decisions about the Industry 4.0 revolution at the Science and Technology Higher Board Meeting, and invited everyone to common action regarding this subject which they consider to be a national matter. Emphasizing that they were open to all invitations of cooperation and collaborative work, İşık said, "This time, we must be a player in the field, not the audience in the tribune."

UNMANNED FACTORIES WILL BE IN TURKEY IN 30 YEARS

According to Ali Rıza Ersoy, the Division Director of Siemens Digital Factories, the Industry 4.0 process will be completed in Turkey in 30 years. Ersoy said that he was optimistic about the future enough to say that Turkey would not miss an industrial revolution for the first time, and added, "Germany decided to complete the 4th Industrial Revolution in 20 years. We can do it in 30. There is no obstacle to prevent us from achieving this target."

"INDUSTRY 4.0 IS INEVITABLE AND THERE IS NO TURNING BACK"

Steven Young, Turkey and Middle East President of Bosch, which is able to produce about 300 different hydraulic modules on a single production line, thanks to the Industry 4.0 technology, believes that in order for Turkey, a country which is important for the Euro Zone and the Middle East, to have higher standards in the global industry, it must complete its transition to the Industry 4.0.

"A NEW OPPORTUNITY FOR THOSE WHO IMPROVED THEMSELVES REGARDING HARDWARE, SOFTWARE AND SERVICE"

Commenting on the changes the new industrial revolution will bring about in employment, Halil Aksu, the founder of Gelecekhane, said "It is a period when the unqualified working class will experience problems and when vocational projects will be carried out for the blue collars. Industry 4.0 is a brand new opportunity for those

who have improved themselves regarding hardware, software and service areas."

"STRATEGIC PARTNERSHIPS ARE A MUST"

Hüseyin Halıcı, Chairman of the ENOSAD Board, says that the new industry model which saves on human labor is a new concept for Turkey, and adds, "Industry 4.0 is a very new concept for Turkey, strategic partnerships are a must."

"DIGITAL HUMAN SCIENCES DEPARTMENTS MUST BE OPENED IN UNIVERSITIES"

Assoc. Prof. Dr. Çağrı Bulut, Director of Social Sciences Institute in Yaşar University says that digital innovations will support educational models which encourage creativity and entrepreneurship, and adds, "Digital Human Sciences' will be a part of the universities' agendas. The objective here is to train people who are ready for the Industry 4.0 atmosphere."

"WE NEED 30 THOUSAND EDUCATED PERSONNEL TO ENSURE SECURITY"

Yavuz S. Selim Yüksel, Chairman of the Board of Information Technologies Association, says that according to the "Crime Resources" report published in the US, refrigerators, printers and telephones will create important security risks, and adds, "One of the solution proposals is the integration of machines which use artificial intelligence into cyber-security systems".

"WE WILL REACH \$150 BILLION WITH DIGITALIZED FIELDS"

Turkey aims to double its agricultural economy by 2023. Practices which will usher in the "from field to fork" smart agriculture period are not considered luxury items any more. According to Tanzer Bigen, the Chairman of Doktor Board, the size of Turkish agriculture, which is becoming digitalized with Industry 4.0, will reach \$150 billion.

BELMA YILMAZYİĞİT: "MY GREATEST PRIDE IS BEING SHOWN AS AN EXAMPLE TO NEW GENERATIONS"

Belma Yilmazyiğit, chairwoman of Prefi Prefabrik Board of Directors, is an architect who worked at various construction sites. Yilmazyiğit, who worked as a manager at Prefi Prefabrik for 20 years, founded the company with her spouse, and helped it grow into an international enterprise that exports to various countries around the world thanks to the investments made and the operations performed. Yilmazyiğit explains the gains she achieved as a result of her efforts as follows: "My greatest award has

been the trust of my elders who own construction companies and who always guided me, and my being shown as an example to the daughters of older generation. I am very proud of this.”

Yılmazyigit started her career in the steel project section of TCDD's (Turkish State Railways) Istanbul Construction Department. After working on numerous projects, she founded Prefi Prefabrik with her husband, who is a master architect, in 1995. Prefi Prefabrik offers its services to both public and private sectors in numerous countries around the world with building systems which are entirely pre-engineered, steel constructions and container units it produces. Belma Yılmazyigit, who has been managing the company successfully, believes that Turkish women, who live in a patriarchal society, are very successful in business life thanks to their combatant characters. “Not your gender but your experience, your mastery of your work, your personal knowledge and skills makes your work different. If you love your job and put your heart into it, you can easily overcome even the mountainous obstacles” says Yılmazyigit, who told us the success story of Prefi Prefabrik which celebrated its 20th anniversary, in addition to the hardships, advantages and disadvantages of being a woman in business life.

TURKISH CONSTRUCTION GIANTS CAME TOGETHER FOR Asomedyä

This month's round table guests of Asomedyä were Committee Number 30 Construction and Installation Contractors of, and Committee Number 31 Infrastructure Contractors. In addition to the representatives of the committees, ASO President Nurettin Özdebir and Contractors Association President Mithat Yenigün also attended the meeting where the problems of the sector were discussed. The representatives' greatest request was that the state supervise the sectors better and increase its support for the companies with the decisions it makes.

The meeting was attended by ASO President Nurettin Özdebir, Mithat Yenigün, Turkish Contractors Association President, Celal Koloğlu, İNTES President, Taner Özdemir, Chairman of the Board of Directors of Caner Construction, Sedat Kaymak, Final Construction General Manager, Edip Yenigün, Yenigün Construction Managing Director, Ahmet Akıncı, Granit AŞ General Manager, Celal Türel, Türel Construction Chairman of the Board of Directors, Yusuf Koçak, Haymer Construction General Manager, and Selahattin Şahin, MFS Construction Chairman of the Board of Directors.

Turkish Constructors Association President Mithat Yenigün:

“WE DO NOT GIVE UP BUT ENTER NEW MARKETS”

As İNTES; Asphalt Constructors Association and Turkish Constructors Association, we continue to work on new legal arrangements with Public Procurement Authority. I believe that this collaboration is very correct and useful. I believe that the new legal arrangement will do away with many problems of the sectors.

ASO Vice President, İNTES President Celal Koloğlu: “THOSE WHO AUDIT US START COMPANIES AND RECEIVE PROJECTS”

As constructors, we pay many non-standard fees for transformers, landfill, asphalt fee, building inspection, natural gas, etc.. For example, with regards to landfill, I do not know whom I pay the TL6 per unit.

ASO President Nurettin Özdebir: “THERE ARE GREAT BUSINESS OPPORTUNITIES IN GHANA”

The discounts we make in the competition abroad, is in fact a discount in our countries money and its resources. In Turkey, we are wasting our companies' future. This must be stopped.

Caner Construction Chairman of the Board Taner Özdemir:

“EXPERIENCED ACTORS LEAVE THE SECTOR AND START BUYING AND SELLING LAND”

Everything was fine until the new procurement law. With the new law, an incredible competition broke out. The state must make an improvement for the medium-scale contractors.

Final Construction Manager Sedat Kaymak:

“THERE IS A VERY INCORRECT PERCEPTION ABOUT CONTRACTORSHIP”

There is a very incorrect perception about contractor-

ship in Turkey. It is far easier to do business abroad than in Turkey.

Yenigün Construction Board Member

Edip Yenigün:

"WE ARE ABLE TO TAKE PROJECTS IN A DIFFICULT GEOGRAPHY, BUT WE ARE UNABLE TO TAKE THEM FROM EUROPE"

Competition is fierce in Europe. When you go to Ghana, on the other hand, there is almost none because big companies do not deign to go there. For example, we beat the Italians and took a project in Cameroon.

A4 Granit AŞ General Manager Ahmet Akıncı:

"THE STATE MUST SEE THE CONTRACTORS AS PARTNERS"

We advocate the use of domestic products in projects. However, we use imported products in all our investments. We need to criticize ourselves too.

Türel Construction Chairman of the Board

Celal Türel:

"UNNECESSARY PAYMENTS ARE INCREASING"

When you want to establish a transformer in an investment, you encounter enormous obstacles. In addition, you experience problems with landfill and building inspection.

Haymer Construction General Manager

Yusuf Koçak:

"WE ARE FORCED TO MAKE CONTRIBUTIONS TO THE MUNICIPALITY, EVEN THOUGH WE ARE EXEMPT FROM THEM"

Ministry of Environment and Urban Planning states

that risky structures are exempt from charges. However, when you go to the relevant municipality, they make such calculations that you end up paying the charge in one way or another.

MFŞ Construction Chairman of the Board Selahattin Şahin:

"THE STATE MUST TREASURE THE INDUSTRIALISTS"

The state subsidy with regards to factory constructions must be greater. Such an attitude would relieve the industrialists.

MEDICINE WILL CREATE VALUE, NOT COST

With a global size of about \$1 trillion, pharmaceutical industry is among the giant sectors in the world. Ranking 17th in this market, Turkey is very ambitious about its future. Preparing to become a production and supply center, thanks to the recent amendments in the regulations, Turkey, is preparing to change the perception in pharmaceuticals. In the national medicine project, one of the vision projects of the government, Ministry of Health, and Social Security Institution will embark on a joint project in order to produce national pharmaceuticals and medical devices in Turkey. The objectives of the industry for the future is replace the "cost creating industry" image with the "value creating industry" image.

Turkey is dependent on other countries with regards to pharmaceuticals. Most of the drugs that are imported consist of those that are new, that require advanced technology, that are produced through biotechnology, and that are implanted. According to IMS data, Turkish pharmaceutical industry grew by 10 percent in 2014 and reached TL16 billion. In 2015, Turkey paid about TL 18.3

billion for medicine. The number of boxes sold in the same period was 2.1 billion. There are 311 pharmaceutical companies in Turkey, 71 pharmaceutical manufacturing facilities, 58 of which are Turkish, and there are 11 raw material facilities, 8 of which are Turkish.

Turkey's pharmaceutical exports increased by 9.8 in 2015, reaching \$939 million. Imports, however, decreased by 2.6 and realized at \$4.6 billion. As a result, the ratio of the exports to compensate imports realized at 20.3, the highest in the 2010-2015 period. Pharmaceuticals contributed to decreasing foreign deficit. The foreign trade deficit in pharmaceuticals decreased by 11.8, and its contribution to Turkey's overall exports increased from 0.54 to 0.65.

Industry experts measure Turkey's export potential at \$8 billion. The country has a very strategic location, right in the middle of Europe, Russia, Middle East, North Africa, Central Asia and the Caucasus regions, which import about \$300 billion worth of pharmaceuticals. In this regard, Turkey has the potential to become a regional supplier and its advanced technology medicine importation is limited. In Turkey, export is far behind its actual potential. The foreign trade balance realizes in favor of the importer.

"PRODUCTION WITH ADVANCED TECHNOLOGY WILL DECREASE THE BURDEN ON PHARMACEUTICALS BUDGET"

Assoc. Dr. Osman Arıkan Nacar, President of Turkish Pharmaceuticals and Medical Device Institution, says that foreign dependent policies in pharmaceuticals are being replaced with concrete measures in which domestic production is encouraged, and adds, "Our objective is to reduce the burden on the pharmaceuticals budget through advanced technology production, and to contribute to exports."

"WE EXPORT TO 160 COUNTRIES, INCLUDING USA AND EU"

IEIS Secretary General Turgut Tokgöz emphasized that Turkey, who exported products to 160 countries including the USA and EU, had a great potential, and added that the greatest risks facing the industry were the prices and the continuation of cost-oriented measures.

"VITALLY IMPORTANT DRUGS ARE NOT IMPORTED SINCE THEY ARE NOT CONSIDERED PROFITABLE"

Turkish Pharmacists Association (TEB) President Erdoğan Çolak said that decreasing the prices of the drugs was a positive policy which had to be supported, and added, "But this must be done without making it more difficult for the patient to access the drug, and without hurting the pharmacies, which are the capillaries of the health-care system. A new arrangement must be made regarding the drug prices."

90 year-old giant of Gürış Holding, İdris Yamantürk:

"WE WILL WORK VERY HARD TO DEVELOP OUR COUNTRY"

Born in a small village in the Black Sea Region, İdris Yamantürk's school life was full of hardships. He started his career at the state as an electrical engineer, but he resigned soon afterwards and established Gürış Holding, which was to become a construction and energy giant both in Turkey and in the world. İdris Yamantürk, who is 90 years old with 60 years of business experience, is considered one of the giants of Turkish business world. He emphasizes that there are things to be done to help Turkey grow and develop further and reminds that "A country rises above the shoulders of its hardworking citizens." Yamantürk adds, "We must work very hard to develop this country, and we will continue to do that."

İdris Yamantürk was born in 1926 in a small village by the Firtına Creek in Rize during the "cherry season". He had a very difficult school life in Anatolia, after which he graduated from Istanbul Technical University Electricity Technical Faculty. He worked as public servant in Sümerbank for a while, but he resigned and established Gürış in 1957. He reminds us the saying "A country rises above the shoulders of its hardworking citizens" and adds, "We will continue to work very hard to develop this country." Yamantürk answered our questions about his life, his companies and the Turkish economy.

Yeni BMW 7 Serisi

www.borusanoto.com

Sheer
Driving Pleasure

LÜKSÜN ZİRVESİ. YENİ BMW 7 SERİSİ.

Zamanın ötesinde bir teknoloji ve hayallerinizin ötesinde bir deneyim sizi bekliyor. Modern lüksün, tasarım, inovasyon ve konforla buluştuğu Yeni BMW 7 Serisi Borusan Oto Esenboğa'da.

Borusan Oto

Borusan Otomotiv Yetkili Satıcısı ve Yetkili Servisi

Borusan Oto Esenboğa Borusan Otomotiv Yetkili Satıcısı ve Yetkili Servisi
Esenboğa Yolu 22. Km Akyurt - Ankara Tel: (0312) 840 52 52

YENER-SAN®

dost kapınız

www.yenersan.com.tr

Asansör Kat ve Kabin Kapıları İmalatı
Otomotiv Yan Sanayi
CNC Lazer Kesim ve Büküm İşleri

0312 354 81 48 - 354 81 13 - 354 62 03

